

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

Hostující sólistka
muzikálu NDM

**Michaela
Horká**

Mám ráda divadlo, které se tu dělá

OPERA

Mimořádný Tannhäuser
v Divadle Antonína Dvořáka

ČINOHRA

Marná lásky snaha
Věčný souboj mužů a žen

MUZIKÁL

Zájezdy baletu NDM
do Německa a Izraele

EXTRA

Výstava Eriky Bornové
v Galerii současné malby

Bernhard Lang Laciná opera #2 Hrátky s Trumpem

(2020) Cheap Opera #2
Playing Trump

LIBRETO
(podle originálních
cítátů Donalda Trumpa)
Dieter Sperl

SCÉNA
David Bazika

REŽIE
Jiří Nekvasil

ÚČINKUJÍ
Donatienne Michel-Dansac, soprán
Ostravská banda
Johannes Kalitzke, dirigent

„Náramně všední člověk
náramně nebezpečného typu.“

Česká premiéra opery se uskuteční
1. září v 19:30 v Divadle Antonína
Dvořáka jako součást festivalu
Ostravské dny 2023

www.newmusicostrava.cz

Ostravské dny 2023
Festival hudby dneška
24 srpna – 2 září

SLOVO ŘEDITELE DIVADLA

Vážení a milí přátelé,

na zahajovací zkoušce souboru činohry na poslední premiéru této sezóny, kterou bude komedie Williama Shakespeara *Marná lásky snaha*, jsme k naší velké radosti uvítali také překladatele hry pana profesora Martina Hilského. Byli jsme velmi rádi, že při této příležitosti máme možnost mu osobně pogratulovat k jeho nedávnému významnému životnímu jubileu (na Bílou sobotu 8. dubna oslavil 80 let). A hlavně si na začátku zkouškového procesu vyslechnout jeho zasvěcené, divadelně podmanivé, doslova strhující a nesmírně inspirativní povídání o této komedii. *Marnou lásky snahu* Martin Hilský označuje jako marnotratně štědrou, hýřivou hostinu jazyka. Do té převedl Shakespeare svou divadelní řeč. V okouzujícím výkladu nás Martin Hilský provedl krásami, kouzelnými zákoutími, tajemstvími i možnými úskalími tohoto mnohvrstevnatého textu. Tuto Shakespearovou ranou komedii pak nazývá jakousi „summou“ renesanční poetiky a rétoriky, která svou hravostí, dravostí i chytrostí může připomenout nejlepší Mozartovy komické opery. Na tento úvod navázal režisér Roman Polák představením své režijní koncepce a herci se pod jeho vedením vydali na cestu, kterou zakončí na premiéře 10. června v Divadle Jiřího Myrona. Pokud byste i Vy chtěli zažít jedinečné setkání s Martinem Hilským, přijměte následující pozvání na *Shakespearovské MLSání s Martinem Hilským*, a to 29. května v 17 hodin v Divadle Jiřího Myrona. Tady si dovoluji malou vysvětlující vsuvku – MLS je mezi českými divadelníky obecně užívaná zkratka této komedie.

Martin Hilský často říká, že každá inscenace Shakespearových her by měla být svátkem řeči. S tímto názorem naprosto souzním a podtrhuji! Slovo provedené na jevišti má mít svou váhu. Svou důležitost, svůj obsah. Tak jako v životě, v umění, ale také zejména v politice. Bohužel žijeme v čase devalvace slova a jazyka. Smog prázdných slov, která nejsou myšlena vážně, plyne kolem nás. A bohužel někdy i proti naší vůli. I v tom vidím velkou výzvu a úkol divadla současnosti. Otevřít ve vzájemném dialogu citlivost, vnímavost i fantazii. Vrátit slovu jeho smysl, ale i poezii a krásu jejich váhu a obsah. Jsem velmi rád, že na konci sezóny připravuje soubor činohry dvě nové inscenace dramatických textů (vedle Williama Shakespeara je to Henrik Ibsen), které tento nezbytný základ v sobě mají.

Na konci své řeči zmínil Martin Hilský ještě jedno letošní výročí, do kterého spadá naše premiéra hry *Marná lásky snaha*. Před 400 lety, v roce 1623, sedm let po autorově smrti vychází *Pana Williama Shakespeara komedie, historie, tragédie* (v originále *Mr. William Shakespeares Comedies,*

Histories & Tragedies), což je první vydaná sbírka her Williama Shakespeara. Moderní vědci obvykle odkazují na toto dílo jako na první folio.

Od vydání tohoto díla lze odečítat druhý, posmrtný, bohatý a stále trvajícím život Williama Shakespeara. Je součástí našeho celosvětového kulturního dědictví, bohatý dar a živá inspirativní výzva nejen pro divadelníky. Podobnou osobností, jejíž 210. výročí narození si připomeneme 22. května, je Richard Wagner. Byl nejen hudebním skladatelem, ale i velkým básníkem, dramatikem, myslitelem, spisovatelem, divadelním režisérem a dirigentem. Setkání s dílem tohoto dalšího giganta světového kulturního dědictví, jehož dílo přesahuje pole operního světa, Vám nabízíme v měsíci květnu, kdy jsou plánovány dvě reprízy naší nové inscenace jeho velké romantické opery *Tannhäuser*. A to 5. a 30. května; a pozor – začínáme již v 18 hodin!

V našem dramaturgickém plánu jsme jako poslední operní premiéru této sezóny zařadili *Dalibora* Bedřicha Smetany. Další inscenaci určenou pro náš Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024. Myslím, že toto přímé sousedství i Vám přinese odpověď na stanovisko těch, kteří vytýkali Smetanovi přílišné odnárodnění, kosmopolitismus a cizácké „wagneriánství“. Co myslíte, je ve Smetanovi hodně Wagnera?

Poslední dva měsíce 104. sezóny přinášíj vedle 4 premiér nových inscenací i několik derniér. Takový je divadla běh. Jako života běh. Staré uvolňuje prostor novému. A 29. června v Divadle Jiřího Myrona po posledním představení úspěšného muzikálu *Kočky*, které bude zároveň 76. (!) reprízou, se zavře naposledy opona nejen nad touto inscenací, ale i nad celou 104. sezónou Národního divadla moravskoslezského, sezónou 2022/2023.

Ale teď jsou před námi dva měsíce – květen a červen – nabitě bohatým divadelním dním!

Budu rád, když se ho budete s námi účastnit! V našem programu najdete, věřím, řadu lákavých důvodů k návštěvě našich divadel.

Těším se na Vás!

V úctě
Jiří Nekvasil

A pokud chcete vědět, na co se u nás můžete těšit po divadelních prázdninách, podívejte se na poslední stranu tohoto časopisu, kde Vám představujeme premiéry naší příští, 105. sezóny! A více se dovíte v naší tradiční publikaci představující novou sezónu – v tištěné či on-line podobě na našich webových stránkách!

Divadlo je! Divadlo bude! PRO VÁS!!!

OPERA _____ 5

ČINOHRA _____ 13

BALET _____ 23

MUZIKÁL _____ 31

EXTRA _____ 44

ATELIÉR _____ 46

PROGRAM _____ 52

PREMIÉRY

KVĚTEN – ČERVEN 2023

ČINOHRA

20. května 2023 / Divadlo Antonína Dvořáka

Henrik Ibsen

NORA

Režie: Pavel Gejguš

MUZIKÁL

27. května 2023 / Divadlo „12“

Juraj Čiernik – Ivan Vanko –
Brigita Cmunťová

O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ

(z cyklu Tajemství bludných balvanů)

Režie: Juraj Čiernik

ČINOHRA

10. června 2023 / Divadlo Jiřího Myrona

William Shakespeare

MARNÁ LÁSKY SNAHA

Režie: Roman Polák

OPERA

22. a 24. června 2023 / Divadlo Antonína Dvořáka
Bedřich Smetana

DALIBOR

Hudební nastudování: Robert Jindra
Režie: Martin Otava

Budte s námi i ve virtuálním světě...

Národní divadlo
moravskoslezské

ndm ostrava

Národní divadlo
moravskoslezské

ndm.ostrava

www.ndm.cz

Pořádá

Ostravské Centrum nové hudby
Ostrava Centre for New Music

Ve spolupráci s

Národní divadlo
moravskoslezské

Za hlavní finanční podpory

MINISTERSTVO
KULTURY

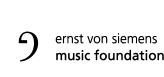
OSTRAVA!!!

Moravskoslezský
kraj

WINKLEROVI

ernst von siemens
music foundation

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ (založeno 1919)

Národní divadlo moravskoslezské se sídlem v Ostravě je největším a nejstarším profesionálním divadlem v Moravskoslezském kraji a zároveň největší kulturní institucí zřizovanou statutárním městem Ostrava. Je nepřehlédnutelným centrem kulturního, duchovního, intelektuálního a společenského života občanů Ostravy a širokého okolí. Jako jediné na Moravě má divadlo čtyři umělecké soubory – operu, činohru, balet a muzikál, které hrají pravidelně na třech stálých scénách: v Divadle Antonína Dvořáka, Divadle Jiřího Myrona a Divadle „12“.

Široce rozkročená ambiciózní dramaturgie všech čtyř uměleckých souborů je vedena systematickou snahou oslovit co nejširší divácké spektrum všech generací a zájmů. Od klasického českého a světového repertoáru přes objevnou dramaturgii a současnou tvorbu až k experimentálním dílům a projektům mnohdy na hranicích žánrů. Svou úrovní se dnes Národní divadlo moravskoslezské řadí ke špičce českého divadelního umění, což dokládají jak ocenění na divadelních festivalech, tak zájem domácích i zahraničních inscenátorů, choreografů i sólistů, kteří zde hostují.

Společně s Ostravským centrem nové hudby je Národní divadlo moravskoslezské pořadatelem festivalu NODO (Dny nové opery Ostrava / New Opera Days Ostrava). Několikadenní festival poskytuje co dva roky prostor pro realizaci nových operních děl současných skladatelů. Poprvé se festival NODO konal v roce 2012, kdy se setkal s velkým zájmem účastníků i médií.

Divadlo Antonína Dvořáka bylo postaveno v novobarokním stylu vídeňským architektem Alexandrem Grafem. Městské divadlo bylo slavnostně otevřeno 28. září 1907 a do roku 1919 se v něm hrálo výhradně německy. Od roku 1919 bylo stálou scénou Národního divadla moravsko-slezského. Během války divadlo zasáhlo bombardování a byla nutná jeho rekonstrukce. Po ní budova vystřídala označení Zemské divadlo, Velké divadlo a od roku 1948 Divadlo Zdeňka Nejedlého. V 50. letech došlo ke změně vnějšího vzhledu divadla, novobarokní prvky byly nahrazeny sloupovou řadou v průčelí. Název Divadlo Antonína Dvořáka nese od roku 1990. Divadlo Antonína Dvořáka je domovskou scénou souboru opery, hrají zde i soubory činohry a baletu. Hlediště pojme 513 diváků.

Divadlo Jiřího Myrona bylo původně Národním domem, jehož stavba byla zahájena v roce 1892 podle návrhu architekta Josefa Srba v novorenesančním slohu. Slavnostní otevření se uskutečnilo 16. a 17. června 1894. V letech 1908–1919 zde působilo první stálé české profesionální divadlo, v roce 1919 se stal Národní dům druhou scénou Národního divadla moravsko-slezského. Národní dům sloužil ale převážně ke společenským účelům, od roku 1925 zde sídlilo kino Kosmos. Od roku 1954 nese budova jméno Divadlo Jiřího Myrona. V prosinci roku 1976 došlo k požáru, který budovu prakticky zničil. Po rekonstrukci a dostavbě bylo divadlo opět otevřeno v roce 1986. Divadlo Jiřího Myrona je domovskou scénou souboru muzikál, účinkuje zde také činoherní a baletní soubor a hlediště pojme 623 diváků.

Divadlo „12“ je od 100. sezóny komorním divadelním prostorem Národního divadla moravskoslezského. Slavnostní otevření se uskutečnilo dne 16. září 2018. Scéna se nachází v areálu budov Divadla Jiřího Myrona na třídě Čs. legií 12 v prostorách, kde dříve bývala Občanská záložna. Divadlo tvoří dva prostory – mimo hlediště a sál je to také divadelní bar Ve Dvanáctce. Autorem architektonické studie je architekt Jiří Stejskalík. Toto divadlo pro 60 diváků nabízí velmi intimní atmosféru a jedinečný intenzivní kontakt mezi hercem a divákem. Je místem pro inscenace a aktivity všech souborů NDM a další experimentální divadelní projekty na pomezí žánrů. Na programu jsou také talkshow nebo komorní hudební vystoupení.

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Ředitel: Jiří Nekvasil
Správní ředitel: Vítězslav Raszka
Hudební ředitel opery: Marek Šedivý
Šéf činohry: Vojtěch Štěpánek
Šéfka baletu: Lenka Dřimalová
Šéfka muzikálu: Gabriela Petráková
Šéf výpravy, scénograf: David Bazika
Šéfka marketingu a obchodu: Markéta Chlebová
Umělecko-provozní šéfka: Kateřina Svobodová
Manažerka mimořádných projektů: Petra Pífková
Adresa redakce: Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava
Odpovědná redaktorka: Lenka Schreiberová

Autoři textů: Gianni Attimonelli, Juraj Bajús, Pavel Bár, Tereza Cigánková, Martin Dostál, Lenka Dřimalová, Pavel Gejguš, Halina Františáková, Jiří Horký, Daniela Jirmanová, Yvona Kreuzmannová, Petr Miller, Hana Nováková, Tomáš Novotný, Tereza Osmančíková, Karolína Pečenková, Michael Prostějovský, Tereza Strmisková, Kateřina Svobodová, Šárka Swiderová, Alice Taussiková, Norbert Závodský
Program a repertoár: Milena Sladká
Technická spolupráce: Hana Marušáková
Grafická úprava: Václav Melecký
Redakční uzávěrka: 17. března 2023
Vychází: 26. dubna 2023
Vydalo: Národní divadlo moravskoslezské
Tisk: CZECH NEWS CENTER, a. s., CZECH PRINT CENTER tiskárna Ostrava
ISSN 2533-705X

Máte zájem inzerovat v časopise NDM?

Kontaktujte produkční marketingu **Andreu Pánkovou**, andrea.pankova@ndm.cz, tel: 731 498 581

opera

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Bedřich Smetana (1824–1884)

PRODANÁ NEVĚSTA

Komická zpěvohra z roku 1866
v definitivní verzi o třech jednáních
z roku 1870

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Režie: Jiří Nekvasil

Premiéry 15. a 17. prosince 2022

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými
a anglickými titulky

V koprodukcí se Slovinským národním divadlem
opery a baletu Lublaň

Viktor Ullmann (1898–1944)

ROZBITÝ DŽBÁN

(Der zerbrochene Krug)
Jednoaktová opera z roku 1942

&

CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti (Der Kaiser von Atlantis oder Die Tod-Verweigerung)

Jednoaktová opera z roku 1944

Hudební nastudování: Jakub Klecker

Režie: Rocco

Premiéry 16. a 18. února 2023

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém přebásnění Jaromíra Nohavici
s českými a anglickými titulky

Richard Wagner (1813–1883)

TANNHÄUSER (Tannhäuser und der Sängerkrieg auf Wartburg)

Velká romantická opera o třech dějstvích
z roku 1845

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Režie: Jiří Nekvasil

Premiéry 27. a 29. dubna 2023

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v německém originále s českými
a anglickými titulky

Claudio Monteverdi (1567–1643)

TANEC NEVDĚČNIC (Il ballo delle ingrate)

Opera-balet z roku 1608

&

Henry Purcell (1659–1695)

DIDO A AENEAS (Dido and Aeneas)

Opera o prologu a třech dějstvích z roku 1683

Hudební nastudování: Jiří Habart

Režie: Jiří Nekvasil

Premiéry 9. a 10. února 2023

v Divadle „12“ a ve slavnostním sále

Divadla Jiřího Myrona

Uvádíme v italském a anglickém originále

Bedřich Smetana (1824–1884)

DALIBOR

Opera o třech jednáních z roku 1867

Hudební nastudování: Robert Jindra

Režie: Martin Otava

Premiéry 22. a 24. června 2023

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými
a anglickými titulky

V koprodukcí s Divadlem J. K. Tyla v Plzni

Opera NDM je na Facebooku:
Opera Národního divadla moravskoslezského

TANNHÄUSER (foto z ověřovací zkoušky) – Magdaléna Rovenská (Mladý pastýř),

Martin Javorský (Heinrich), Petr Urbánek (Biterolf), Josef Moravec (Walther),

Hans-Georg Priese (Tannhäuser), Martin Gurbaľ (Hermann), Jiří Hájek (Wolfram)

Foto Martin Popelář

REPERTOÁR OPERY (KVĚTEN – ČERVEN 2023)

Giacomo Puccini
TOSCA

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
3. 5. (18.30)

Richard Wagner
TANNHÄUSER

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
5. 5. (18.00), 30. 5. (18.00)

Maurice Ravel
DÍTĚ A KOUZLA

Hudební nastudování: Paolo Gatto
Klavírní doprovod: Michal Bárta, Martin Pančocha
Režie: Juraj Čiernik
10. 5. (17.00) – derniéra

Viktor Ullmann
**ROZBITÝ DŽBÁN
& CÍSAŘ ATLANTIDY**
aneb *Odepření smrti*

Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Maroš Potokár
Režie: Rocc
11. 5. (18.30)

Bedřich Smetana
PRODANÁ NEVĚSTA

Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
**23. 5. (18.30),
28. 6. (21.00) – zájezd Litomyšl**

Jules Massenet
MANON

Hudební nastudování: Bruno Ferrandis
Dirigent: Bruno Ferrandis / Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
26. 5. (18.30) – derniéra

Claudio Monteverdi
TANEC NEVDĚČNIC

&
Henry Purcell
DIDO A AENEAS
Hudební nastudování: Jiří Habart
Dirigent: Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
29. 5. (19.00), 31. 5. (19.00)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Antonín Dvořák
RUSALKA

Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Adam Sedlický
Režie: Radovan Lipus
9. 6. (18.30)

Bedřich Smetana
DALIBOR

Hudební nastudování: Robert Jindra
Dirigent: Jiří Habart / Robert Jindra
Režie: Martin Otava
**22. 6. (18.30) – premiéra,
24. 6. (18.30) – druhá premiéra**

Půl hodiny
před každým operním
představením v Divadle
Antonína Dvořáka jsou pro vás
připraveny ve foyeru 1. balkónu
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK HUDEBNÍHO ŘEDITELE OPERY

Vážení a milí čtenáři,

blíží se konec sezóny a nastudování posledního Smetanova titulu, který nám ještě schází k dokončení cyklu. Inscenace opery *Dalibor* vzniká ve spolupráci s plzeňským Divadlem J. K. Tyla a jejím režisérem je Martin Otava. Mám velikou radost, že po letech přijal pozvání bývalý hudební ředitel ostravské opery Robert Jindra, který se ujme hudebního nastudování. Můžeme se rovněž těšit na dva debuty: v extrémně náročných rolích Milady se představí dvě vynikající slovenské sopranistky. Jolana Fogašová, renomovaná pěvkyně, která sice v našem divadle již vystoupila v rámci koncertu *Verdi gala*, avšak poprvé nastuduje roli. Její alternantkou bude Veronika Mihálková,

začínající dramatická sopranistka, která na sebe nedávno upozornila a zaujala odbornou veřejnost jako Turandot ve Státní opeře v Banské Bystrici.

A úplný závěr operní sezóny bude patřit opět Smetanovi a jeho rodnému městu Litomyšli, kde 28. června 2023 zahrajeme *Prodanou nevěstu*.

Přeji všem krásné léto!

Váš Marek Šedivý

MANON bude mít derniéru 26. května – Soňa Godarská (Manon Lescaut), Luciano Mastro (Rytíř des Grieux)
Foto Martin Popelář

PREMIÉRA

Grafický vizuál Marek Pražák

Aktuální divadelní sezóna se nezadržitelně chýlí ke svému konci a se sezónou 2023/2024 se blíží očekávané finále našeho dlouholetého dramaturgického záměru, kterým je uvedení všech osmi dokončených operních opusů Bedřicha Smetany, a to v rámci projektu **Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024**.

Rok 2024 jsme samozřejmě nevybrali náhodně, neboť se čtyřkou na konci jeho letopočtu se po dekádě opět vrací Rok české hudby. Tentokrát tomu bude právě sto let od započetí této pozoruhodné kulturní události ctěné nejen na našich domácích jevištích, nýbrž rezonující celým kulturním světem. A proč je to čtyřka? Právě tato číslice totiž vymezila životní data mnohých velikánů české hudby, mimo jiné Leoše Janáčka (* 1854), Josefa Suka (* 1874), Antonína Dvořáka († 1904) a v neposlední řadě Bedřicha Smetany (1824–1884), jelikož tradice Roku české hudby byla v roce 1924 založena právě u příležitosti 100. výročí mistrova narození a 40. výročí jeho skonu. Uběhlo sto let a nás tedy v roce 2024 čekají oslavy 200. výročí narození a připomínka 140. výročí úmrtí Bedřicha Smetany.

Smetana je jedním ze zakladatelů české národní hudby, o jejíž vznik se zasloužil nejen jako skladatel světového významu. Vývoj české hudební kultury formoval také svou činností interpretační, publicistickou, pedagogickou či organizováním hudebního života.

Hlavním pilířem skladatelského díla Bedřicha Smetany je bezesporu tvorba operní. Zkomponoval celkem osm oper

a všechny, včetně prvotiny *Braniboři v Čechách*, jsou zralými díly. Přes konzistenci skladatelského rukopisu oplývá každé z nich naprostou dramaturgickou originalitou a každé z nich představuje jiný hudebně-dramatický svět. Ve světové literatuře není mnoho skladatelů, jejichž poměrně rozsáhlé operní dílo lze uvádět v celku, jako rovnocenné kompozice, byť každý titul je dramaturgicky a žánrově jedinečný.

Přestože Smetanovský operní cyklus klade nemalé nároky jak na sólisty, sbor či orchestr, tak na produkční a technické možnosti divadla, byla jeho realizace v historii ostravské opery naplněna již třikrát, a to v letech 1924, 1956 a 1984. Později se o uvedení kompletního cyklu nepokusil již žádný jiný operní dům u nás ani ve světě.

Smetanovy opery se dnes na jevištích objevují velmi sporadicky, rozhodně méně, než si zaslouží. Dramaturgie opery Národního divadla moravskoslezského se na tento stav rozhodla reagovat a realizaci projektu Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 jej zásadně změnit.

Práce na projektu začaly v roce 2014 inscenací poslední skladatelovy opery *Čertova stěna*, dále to byli *Braniboři v Čechách* (2016), následně do repertoáru přibyla opera *Tajemství* (2017) a po vynucené covidové odmice následovaly *Hubička* (2021), *Dvě vdovy* (2022), *Prodaná nevěsta* (2022) a posledním titulem aktuální sezóny bude *Dalibor*. Úplnost cyklu v roce 2024 završí dvojí speciální uvedení *Libuše*, pojeté v intencích autora jako jedinečná slavnostní hra. Tato dvě uvedení zazní v rámci koprodukce

v podání Pražského filharmonického sboru a Janáčkovy filharmonie Ostrava pod taktovkou Roberta Jindry.

Smetanovský operní cyklus uvedeme v Ostravě v roce 2024 ve dvou kompletních provedeních; v obou případech zazní během devíti dní všech 8 dokončených oper Bedřicha Smetany v chronologickém pořadí jejich vzniku s výjimkou *Libuše*, která obě provedení uzavře.

První kompletní provedení začne symbolicky 2. března 2024 v den výročí Smetanova narození a druhé kompletní provedení symbolicky skončí 12. května 2024 v den výročí mistrova úmrtí.

Věříme, že si tuto mimořádnou událost nenecháte ujít, a přijdete si užít s námi **Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024!**

(jb)

Bedřich Smetana (1824–1884)

DALIBOR

Opera o třech jednáních z roku 1867

Libreto Josef Wenzig (1807–1876)
v českém překladu Ervína Špindlera (1843–1918)

Hudební nastudování	Robert Jindra
Dirigent	Jiří Habart / Robert Jindra
Režie	Martin Otava
Scéna	Daniel Dvořák
Kostýmy	Dana Haklová
Sbormistr	Jurij Galatenko

Obsazení:
Martin Bárta / **Marián Lukáč** (Vladislav),
Tomáš Juhás / **Luciano Mastro** (Dalibor),
Martin Gurbaľ / **František Zahradniček**
(Budivoj), **Jozef Benci** / **Peter Mikuláš**
(Beneš), **Martin Javorský** / **Ondřej**
Koplík (Vítek), **Jolana Fogašová** /
Veronika Mihálková (Milada), **Veronika**
Rovná / **Anna Wilczyńska** (Jitka)

Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM
– koncertní mistři **Jan Šošola** a **Lucie**
Staňková

*Uvádíme v českém originále s českými
a anglickými titulky*

*Inscenace je realizována v koprodukcii
s Divadlem J. K. Tyla v Plzni a je
nastudována pro uvedení kompletního
cyklu Smetanových oper – Smetanovský
operní cyklus Ostrava 2024*

**Premiéry 22. a 24. června 2023 v 18.30
hodin v Divadle Antonína Dvořáka**

ROBERT JINDRA Svůj největší operní sen jsem si již splnil

S dirigentem **Robertem Jindrou**, někdejší hudebním ředitelem opery NDM, jsme si povídali o letech v Ostravě, Smetanovském operním cyklu a o jeho aktuálních radostech i povinnostech.

Pane dirigente, posledním dílem, které jste se souborem opery NDM ještě v pozici hudebního ředitele nastudoval, byl Prokofjevův Ohnivý anděl v roce 2015. Uplynulo 8 let. S jakým pocitem se vracíte k tělesu, jež vám bylo v minulosti tak dobře známé?

Na roky strávené s operním souborem NDM vzpomínám s velkou radostí. Byl to krásný, kreativní čas spojený s úžasnými lidmi, ať už to byli pěvečtí kolegové, členové orchestru, sboru, nebo lidé v zákulisí. Byla to doba tvořivé spolupráce a také společného souznění. Našel jsem si zde tehdy mnoho přátel. Zcela zásadní byl také můj operní tým: Alena Golatová, Valerie Hendrychová a Daniel Jäger. Byli jsme taková operní rodina, byli si oporou. Tato zkušenost také zásadně ovlivnila mou následnou uměleckou cestu. Vracím se tedy s pocitem určité nostalgie, ale i s očekáváním, jak se soubor nadále rozvíjí a zda ta naše společná „chemie“ bude stejná jako před lety. Určitou devizou jistě je, že dobře vím, do jakého prostředí jdu a co mohu očekávat. Každopádně se na tento návrat nesmírně těším!

Jaký je váš vztah k hudbě a operám Bedřicha Smetany?

Můj vztah k dílu Bedřicha Smetany je velmi silný. První operní nahrávky, které jsem slyšel, a představení, která jsem zhlédl, se pojily právě s jeho hudebním odkazem.

Ne všechna jeho operní díla však našla mé pochopení od začátku. K operám *Dvě vdovy* a *Hubička* jsem dozrál a začal je chápat až v pozdějším věku. Člověk musí mít zkrátka asi něco odžito, aby pochopil jejich obsah a sílu. U *Dvou vdov* jsem k tomuto poznání došel dokonce až při mém druhém hudebním nastudování.

Kdybyste měl seřadit Smetanovy opery od vaší nejméně oblíbené po nejoblíbenější, která by byla na vrcholu řebříčku a proč?

Na to je vlastně těžké, ale zároveň jednoduché odpovědět. Často dostávám otázku, co je mým operním snem. A já odpovídám: svůj největší operní sen jsem si již splnil. Bylo jím dirigovat Smetanovu *Libuši* v Národním divadle v Praze a to se mi již podařilo. A právě tato opera také stojí na vrcholu mého pomyslného žebříčku. *Dalibor*, *Tajemství* a *Čertova stěna* jsou bezesporu geniální a výjimečná díla.

A která by se tedy octla na opačné straně?

Pokud si mohu vůbec dovolit nějakou Smetanovu operu označit jako tu, kterou považuji do jisté míry za problematickou, tak snad *Branibory v Čechách*. Toto dílo mělo patrně obrovskou sílu v době svého vzniku. Nicméně inscenovat jej, byť je pro vývoj svébytné české opery klíčové, je v dnešní době velmi komplikované. Dramaturgická výstavba, především ve druhém a třetím dějství, na mě působí ne zcela přesvědčivě. Každopádně z hudebního pohledu se v *Braniborech* již objevují velmi vyzrálé a silné momenty.

V roce 2014 jste hudebním nastudováním Čertovy stěny stál u počátku našeho Smetanovského operního cyklu a teď přicházíte s Daliborem a příští rok s Libuší k jeho završení. Jak z toho máte pocit?

Tento důležitý projekt vznikl právě v době mého nástupu na pozici hudebního ředitele opery NDM. Navíc Jiří Nekvasil, který mě do Ostravy přivedl, je velkým obdivovatelem Smetanova díla. Byla to tedy jasná volba! Tak významné jubileum, jako je 200 let od narození klíčového skladatele a osobnosti české hudby, k tomu přímo vybízí. Jsem pochopitelně velmi rád, že se na projektu mohu i nadále podílet. A to právě s těmi výjimečnými opusy.

V čem vnímáte největší přínosy Smetanovského operního cyklu?

Uvedení Smetanovského cyklu příkládám stejný význam, jaký před deseti lety provázal jubileum 200. výročí narození jednoho z největších operních skladatelů Richarda Wagnera. Nemálo operních domů tehdy také uvádělo jeho kompletní hudebnědramatické dílo. Bedřich Smetana nepochybně patří k zásadním a nejvýznamnějším osobnostem, které stály u vzniku a formování svébytného českého hudebního dramatu. Navíc se jeho operní tvorba začíná z jevišť pomalu vytrácet. Klade totiž na inscenátory, dirigenty i pěvce nemalé nároky. Také hledání správného klíče k dnešnímu výkladu Smetanových oper, tak silně spojených s dlouholetou interpretační tradicí, v mnoha případech režiséry a dirigenty spíše odrazuje, než láká.

Pokud se nepletu, tak Richard Wagner je vaším velkým oblíbencem a právě opery Dalibor a Libuše bývají označovány za díla nejzásadněji ovlivněná tímto hudebním velikánem. Vnímáte to tak? Imponuje vám to?

Abych se přiznal, já osobně zásadní vliv Richarda Wagnera na Smetanův hudební jazyk nevnímám. Smetanův způsob instrumentování, důraz na folklórní kolorit i výběr témat mají z mého pohledu s Wagnerem pramálo společného. Pochopitelně bývá, především u *Dalibora*, zdůrazňována práce s takzvanými leitmotivy. Ano, i Smetana s nimi často pracoval, ale leitmotiv (vzpomínkový motiv) vlastně není Wagnerovým „ vynálezem“. Mnozí skladatelé ho používali již dříve, avšak Wagner práci s leitmotivy povýšil na absolutní kompoziční princip; především ve své tetralogii. Smetana s nimi však nepracoval do takové důslednosti. Též oproštění se od uzavřených hudebních čísel, odklon od pouhého orchestrálního doprovodu či vedení hlasů nebylo ničím, co by Smetana neznal i od jiných skladatelů. Něco společného však Smetana s Wagnerem

přece mají. Smysl pro jevištní hudební drama, snahu vytvořit dílo, které nemá mít pouze funkci zábavní, ale takové, které má i svůj politicko-spoločenský význam.

Stává se, že operní dirigenti mívají těžší cestu k filharmonii či symfonickým orchestrům, vy jste se však v roce 2021 stal šéfdirigentem Státní filharmonie Košice a od roku 2022 jste také hlavním hostujícím dirigentem Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Zůstává u vás opera pořád nedostupně před koncertním repertoárem, anebo se misky vah začínají vyrovnávat?

Přiznám se, že jsem se zcela záměrně před několika lety zaměřil právě na „odklon“ od opery. Byl jsem už operním provozem unaven. Navíc, přesto že mi pochopitelně nálepka operního specialisty vlastně lichotí, cítil jsem, že je to také v určitém ohledu handicapem. Nejednou se mi stalo, že jsem se zpětně dozvěděl informaci typu: „Chtěli jsme tě oslovit na symfonii nebo koncert, ale ty jsi ten ‚operák‘“. Nabídky z košické filharmonie, SOČRu, ale i z jiných symfonických orchestrů mě tedy momentálně velmi těší a s velkou chutí s nimi koncertuji. Kacířsky řečeno, možná mi v současné době činí větší radost než operní nabídky, ale opera a vokálně symfonická tvorba je a patrně navždy zůstane mou srdeční záležitostí.

Přináší vám operní repertoár inspiraci pro koncertní pódium a obráceně?

To v každém případě! Někdy si říkám, že má interpretace symfonické tvorby je stejně poznamenána určitou teatralitou. Například při dirigování Brahmsa nebo

Brucknera, výsostně symfonických „neoperních“ skladatelů. Je to možná sporné, ale i za každou touto věcí jsem hledal nějaký příběh, abych našel způsob, jak tuto hudbu interpretovat. Do opery naopak zase vnáším tu symfonickou kázeň a zvukovou vyváženost.

Je o vás známo, že jste velkým znalcem a milovníkem nejen obecně známého operního repertoáru, ale také opusů objevujících se na scénách i miň než sporadicky. Okouzliho vás poslední dobou něco mimořádného? Jestli ano, řeknete nám, co to bylo?

Já si někdy v nadsázce říkám, že jsem lepší dramaturg než dirigent. Velmi mě baví poznávat, objevovat. Jestli mě něco opravdu nebaví a neláká, tak je to stále dokola interpretovat a omílat ohrané tituly. Vždy se snažím prosazovat repertoár, který může rozšířit obzory nejen publiku, ale nakonec i samotným interpretům. Jsem moc rád, že mám štěstí a daří se mi přesvědčovat instituce a jejich vedení k uvádění takových děl. Cítím vždy určitou obavu či nedůvěru, nicméně po výsledku mi dělá velkou radost, když vnímám to přijetí a „překvapení“.

V poslední době jsme například v Košicích uvedli 3. symfonii u nás naprosto neznámého Kurta Atterberga, se SOČRem symfonii Ernesta Chaussona a společně s Markem Kozákem se nám povedlo „vzkříšení“ nádherného klavírního koncertu Karla Kovařovice nebo uvedení klavírního koncertu Julese Massneta. S Kateřinou Kněžkovou a Janáčkovou filharmonií Ostrava jsme nahráli společné CD s písněmi Henriho Duparca. Když odmyslíme díla světových

skladatelů, tak obrovský dluh cítím především vůči našim skladatelům. Otakar Ostrčil, Josef Bohuslav Foerster, Otakar Jeremiáš a mnoho dalších. Mám alespoň před sebou další výzvy (*smích*).

V poslední době jsme zvyklí čist o vašem působení na nejprestižnějších evropských operních scénách. Co poutavého na vás v dohledné době čeká? Na co se nejlépe těšíte?

Cítím se opravdu jako ve snu. Jako velký operní fanoušek jsem odstál na galeriích těchto domů stovky hodin a možná někde v hlavě mi běželo, jaké by to asi bylo stát tam u dirigentského pultu. A jednoho dne mi zavolala moje paní agentka Rita Schütz: „Roberte, v červenci jedeš do mnichovské opery dělat Rusalku.“ Nejdříve jsem si pomyslel: „Aha, asi hledají jazykové kouče na češtinu.“ Nemohl jsem tomu uvěřit. A najednou jsem stál za dirigentským pultem Bavorské státní opery a na jevišti přede mnou stáli světoví pěvci. Úžasná spolupráce. Fenomenální orchestr! A pak už přišla nabídka na *Lišku Bystroušku*, v letošní sezóně na galakonzert k výroční orchestru a v příští sezóně na Pucciniho *Triptych*. Na ten se opravdu velmi těším. Prozarovat další konkrétní produkce nemohu, ale aktuální nabídky mám z Drážďan, z Berlína, Mnichova nebo Frankfurtu. Je ale nutné a zásadní se nyní plně věnovat mé aktuální pozici hudebního ředitele ND v Praze.

Milý Roberte, srdečně vám děkujeme za rozhovor a těšíme se na nádherné umělecké zážitky s Daliborem a Libuší pod vaší taktovkou. (jb)

Robert Jindra dirigoval orchestr opery NDM při NAROZENINOVÉM GALAKONZERTU EY URBANOVÉ (2021)
Foto Martin Popelář

Richard Wagner (1813–1883)

TANNHÄUSER

(Tannhäuser und der Sängerkrieg auf Wartburg)

Velká romantická opera o třech dějstvích z roku 1845

Libreto Richard Wagner

Hudební nastudování **Marek Šedivý**
 Dirigent **Adam Sedlický / Marek Šedivý**
 Režie **Jiří Nekvasil**
 Scéna **Daniel Dvořák**
 Kostýmy **Marta Roszkopfová**
 Pohybová spolupráce **Jana Tomsová**
 Sbornistr **Jurij Galatenko**
 Vedoucí Operního studia NDM **Lenka Živocká**
 Dramaturgie **Juraj Bajús**

Obsazení:

Jozef Benci / Martin Gurbal (Hermann),
Hans-Georg Priese / Gianluca Zampieri (Tannhäuser), **Jiří Hájek / Pavol Kubáň** (Wolfram von Eschenbach),
Josef Moravec / Juraj Nociar (Walther von der Vogelweide) **Daniel Klánský / Petr Urbánek** (Biterolf), **Vít Šantora / Martin Javorský** (Heinrich), **Erik Ondruš / Tomasz Suchanek** (Reinmar von Zweiter),
Maida Hundeling / Kateřina Hebelková (Alžběta, Venuše), **Karolína Levková / Magdaléna Rovenská** (Mladý pastýř)
 a další

Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM – koncertní mistři **Jan Šošola** a **Lucie Staňková** – Baletní studio NDM, Operní studio NDM a externisté

Uvádíme v německém originále s českými a anglickými titulky

Reprízy 5. 5. (18.00) a 30. 5. (18.00) v 18.00 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

„... a vydal jsem se, tak jak jsem to dělával dřív, na několikadenní pěší túru do českých hor. Chtěl jsem pod dojmem takového výletu vypracovat

plán k Venušině hoře. Okouzil mne romanticky položený hrad Střekov u Ústí nad Labem, kde jsem v malém hostinském pokoji strávil několik dní a v noci spal na slámě. Občerstvoval mne denní výstup na Ostrý, nejvyšší horu v okolí, a osamělost vyburcovala mou mladistvou odvahu tak, že jsem jedné měsíční noci, zabalen pouze do prostěradla, lezl po zřícenině Střekova a děsil jsem se myšlenky, že

Scéna zápasu pěvců z druhého dějství opery
(foto z ověřovací zkoušky) Foto Martin Popelář

by mne mohl někdo vidět. Zde jsem si tedy do zápisníku zaznamenal podrobný plán tříaktové opery Venušina hora, který jsem později zbásnil. Při jednom výstupu na Ostrý mne v ohybu údolí překvapila veselá taneční melodie, kterou pískal někde nade mnou mladý pastýř. Okamžitě jsem se octl ve sboru poutníků, kteří táhnou kolem pastýře údolím, nedokázal jsem si však později onu melodii vybavit, takže jsem si musel pomoci jinak.“ Takto Richard Wagner ve svých pozdějších pamětech vzpomínal na pobyt v Čechách v roce 1842. Ze zmiňované tříaktové opery *Venušina hora* se samozřejmě posléze stala Wagnerova velká romantická opera *Tannhäuser*. Spojitost historických

**WAGNERA
JE TŘEBA
ZAŽÍT!**

předobrazů postav díla s českým královským rodem Přemyslovců jsme zmínili již v předešlém čísle našeho časopisu, avšak ani zde česká stopa ve spojitosti s opusem nekončí. Historicky prvním představitelem role Tannhäusera, tedy pěvcem ztvárňujícím mytického minnesängera na drážďanské premiéře dne 19. října 1845, byl Joseph Tichatschek neboli Josef Ticháček, rodák z Horních Teplíc (dnešní městské části Teplíc nad Metují). Původem český tenorista studoval zpěv ve Vídni u slavného italského tenoristy Giuseppa Ciccimarra a stal se vyhledávaným a oslavovaným pěvcem s nesmírně bohatým repertoárem a oslnivou mezinárodní kariérou. Ticháček je obecně považován za vůbec prvního heldentenora, a to nejen svým dramatickým hlasovým projevem, ale též hrdinným vzezřením. O jeho mimořádných uměleckých kvalitách se pochvalně vyjadřovali Robert Schumann i Franz Liszt a komponovali pro něj velikáni jako Hector Berlioz či Giacomo Meyerbeer. Především však pěvcovo jméno vstoupilo do historie ve spojitosti s jeho ztvárněním Wagnerových rolí Tannhäusera, Rienziho a Lohengrina. Kromě profesionálního vztahu však byli oba umělci také celoživotními přáteli a Ticháček se stal oduševnělým a neúnavným propagátorem Wagnerova uměleckého odkazu. (j.b)

Hans-Georg Priese

Německý tenorista se narodil v Halberstadtu. Studoval zpěv na Hochschule für Musik Hanns Eisler v Berlíně u profesora Heinze Reeha a účastnil se četných mistrovských kurzů, mimo jiné u Josefa Metternicha a Ruth Berghausové. Svou kariéru zahájil jako barytonista v Lipské opeře a v Komické opeře Berlín, kde zpíval své nejvýznamnější barytonové role: titulní role ve *Vojckovi* a *Lazebníku sevillském*.

Během angažmá v divadle Söudthüringisches Staatstheater Meiningen změnil svůj hlasový obor na dramatický tenor a ztvárnil role, jakými jsou Parsifal, Florestan či Max. S Meiningenem zůstal spojen jako host v operách *Tristan a Isolda* a *Tannhäuser*, kterého měl možnost zpívat na původním místě děje opery, na hradě Wartburgu v Eisenachu. Představil se na scénách operních domů v Kolíně nad Rýnem, Basileji, Lisabonu, Hamburku, Stuttgartu, Karlsruhe, Darmstadtu, ve Würzburgu či Saarbrückenu. Opakovaně byl hostem Hudebních slavností v Bayreuthu, na nichž ztvárnil role Tristana i Tannhäusera.

V anketě operního časopisu Opernwelt byl nominován na „Pěvce roku“ a němečtí recenzenti o něm napsali mimo jiné: „Pravděpodobně jeden z nejkrásnějších tenorových hlasů současnosti!“

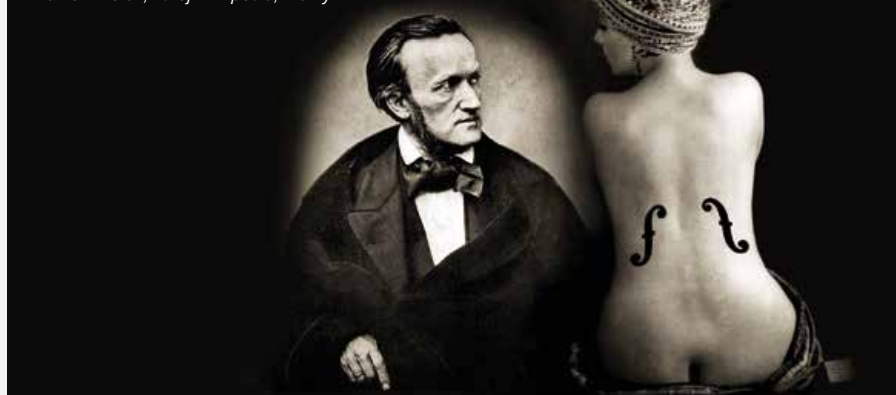
Jozef Benci

Vysoce ceněný slovenský operní a oratorní pěvec (bas) je sólistou SND v Bratislavě a ND v Praze. Spolupracoval s Českou filharmonií i Slovenskou filharmonií, Jakubem Hrušou, Tomášem Netopilem nebo Jurajem Valčuhou a Symfonickým orchestrem BBC pod vedením Jiřího Bělohlávka.

Studoval na Konzervatoři a na VŠMU v Bratislavě ve třídě Sergeje Kopčáka a na JAMU v Brně. Získal ceny v několika národních i mezinárodních soutěžích.

V roce 2018 nastudoval s Berlínskou filharmonií basový part Janáčkovy *Glagolské mše*. Velkého úspěchu dosáhl v roce 2017 jako kardinál Brogni v Halévový *Židovce* v inscenaci Petera Konwitschného. Poté co kritika ocenila jeho Kecala v koncertním provedení Smetanovy *Prodané nevěsty* v londýnském Barbican Center se Symfonickým orchestrem BBC pod vedením Jiřího Bělohlávka, ztvárnil pro nahrávku BBC Filipa ve Dvořákově *Jakobínovi*. Dalším z vrcholů jeho kariéry bylo Verdiho *Requiem* pod taktovkou Nella Santiho, stejně jako vystoupení s Editou Gruberovou v koncertních provedeních *Lucrezie Borgii* a *Anny Boleny* v curyšské Tonhalle a na Bratislavských hudebních slavnostech.

Ve vizuálu Daniela Dvořáka je využita ikonická fotografie Mana Raye *Ingresovy housle*
© Daniel Dvořák, zdroj Wikipedia, Alamy

JIŘÍ HABART

exceloval na světové dirigentské soutěži!

Na mezinárodní Donatella Flick Conducting Competition v Londýně prošel dirigent opery NDM Jiří Habart spolu se dvěma kolegy do finále! Nakonec zvítězil italsko-německý dirigent Nicolò Foron, ale dirigovat London Symphony Orchestra je splněný sen. Jak v rozhovoru pro server KlasikaPlus.cz Jiří Habart skromně řekl, z Londýna si odvezl „vděčnost, nezapomenutelný zážitek a závazek do další budoucí práce.“ Rodák z Frýdku-Místku se původně věnoval hře na housle, ale na kroměřížské konzervatoři mu, jak sám říká, došlo, že: „*sedět a hrát v orchestru by mě neuspokojilo.*“ Dirigování vystudoval na brněnské JAMU u pedagogů Jakuba Kleckera a Tomáše Hanuse. A poté začal pracovat pro operu NDM.

Ostravská opera je považována za jednu z nejprestižnějších operních scén v České republice. Jaké zkušenosti jste tam nasbíral?

Obrovské. Musím upřímně říci, a nikdy tomu nebude jinak, že za vše, co teď umím, vděčím opernímu souboru a orchestru Národního divadla moravskoslezského,

se kterým mám to štěstí získávat praxi nad nádhernými tituly světového repertoáru.

Soutěže jeden publicista kdysi nazval výmluvně jako „běh za slávou“. Co vás přimělo k účasti na slavné soutěži Donatella Flick Conducting Competition v Londýně?

Ve světě je jistě spousta úžasných talentů, jen jsou skryté a neví se o nich. Soutěž může mnohé změnit a pomoci vám se zviditelnit. Osobně jsem se na letošní ročník přihlásil víceméně z legrace, protože mi bylo jasné, že dostat se na takovou soutěž, jakou je Donatella Flick, je prakticky nemožné. O to větší šok pro mne byl e-mail s informací o přijetí, kterému předcházelo vyhodnocení zaslané videoukázky mé práce.

Soutěže jste se zúčastnil poprvé a současně i naposledy. Je určena zájemcům do třiceti let. Jak dlouho jste se připravoval?

Připravoval jsem se intenzivně měsíc před prvním kolem. Dříve na to s ohledem na premiéry barokních oper v Národním divadle moravskoslezském nebyl prostor. Jednalo se o mou poslední šanci tuto soutěž absolvovat, protože mi je přesně třicet let. Probojovat se do finále nakonec tak těžké nebylo. Nejel jsem tam nikterak bojovat. S hudbou se nebojuje, ale pracuje. Vůbec jsem neřešil ani neposlouchal výkony ostatních uchazečů. Vždy jsem přišel, odvedl práci, jak jsem nejlépe uměl, pracoval s orchestrem na interpretaci, kde bylo potřeba, a po patnácti minutách zase odešel. Musím říci, že jsem si to velmi užíval. Žádná tréma nebyla, což mě samotného překvapilo. Šel jsem do soutěže s čistou myslí a mottem, nechť se stane, co se stát má.

Dirigovat proslulý London Symphony Orchestra se nepoštěstí každý den. Zvolil jste nějakou strategii?

Ne. Porota chtěla vidět, jak pracujete s tělesem a co dokážete rukama vyjádřit. Jak oslovit orchestr, aby vás následoval. A to si dopředu nepřipravíte. Vše bylo velmi spontánní. Stát před London Symphony Orchestra bylo samozřejmě nezapomenutelnou zkušeností. Nejen že se na Vás dokonce hezky usmějí, ale zahrají vše technicky dokonale, takže jsem vůbec neřešil souhru ani ladění. Hráči jsou na vysoké úrovni nejen technické, ale hlavně muzikantské, takže jsem si spolupráci s nimi ohromně užil a nikdy na zvuk tohoto orchestru nezapomenu.

Dostal jste se nejdál, kam se dostat dalo. Do finále mezi tři nejlepší. To je fantastický úspěch. Dostal jste nějakou zpětnou vazbu?

Být ve finále bylo samozřejmě pro mne velkou ctí. A teprve teď mi začíná docházet, co se v tom týdnu v Londýně vlastně stalo. Soutěž je vysilující a přiznávám, že jsem byl na finální kolo už extrémně unavený. Celý den probíhala zkouška všech finalistů s orchestrem a večer koncert. Ale muzika má úžasný dar postavit vás znovu na nohy, což se také stalo. Bylo moc hezké vidět i ostatní soutěžící, kteří se nedostali třeba do druhého kola, a přesto seděli a sledovali soutěž až do finále. Jeden z nich mi v předvečer koncertu sdělil, že právě my tři jsme dokázali změnit zvuk orchestru. To byl asi jeden z důvodů, proč jsme se dostali tak daleko.

Provázely finálový koncert emoce?

Finálový koncert byl promítán live na Medici.tv a mnoho mých známých jej sledovalo a v průběhu koncertu posílalo vřelé pozdravy a dojmy, což bylo milé. Moc za to děkuji. Emoce jsem nijak nekočeroval, jen si užíval energie a atmosféry každé skladby, kterou jsme společně hráli.

Ztotožňujete se s hodnocením porotců? Určitě jste dostal také pěknou zpětnou vazbu.

S verdiktem samozřejmě souhlasím a myslím, že je spravedlivý. Musím se také přiznat, že po koncertě za mnou přišlo několik lidí z publika a rovněž členové orchestru. Snad to nebude znít příliš samolibě, když prozradím, že kdyby mohli hlasovat o vítězi, tak by volili pro mě. To člověka opravdu zahřeje a hned se lépe spí. Nicméně vše dopadlo zcela nad moje očekávání a jsem opravdu spokojený, plný dojmů a inspirace.

Rozhovor vedl Milan Bátor, redakčně kráceno. Zveřejněno s laskavým svolením serveru KlasikaPlus.

Činohra

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Tom Stoppard (1937)
BOUŘLIVÁ PLAVBA
Možná to bude trochu házet...
Režie: Vojtěch Štěpánek
Překlad: Šimon Dominik
Premiéra 17. září 2022
v Divadle Antonína Dvořáka

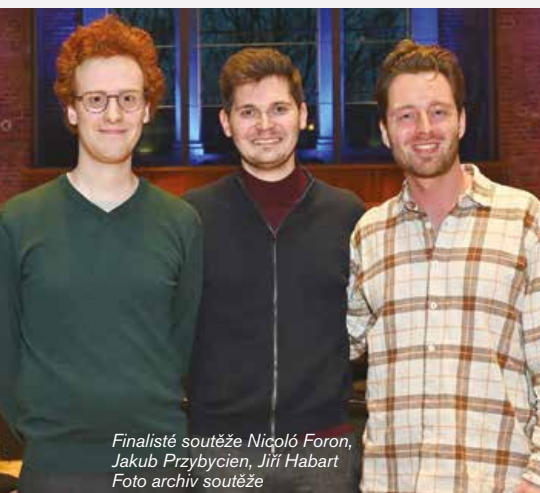
Miloš Forman (1932–2018) –
Jaroslav Papoušek (1929–1995) –
Ivan Passer (1933–2020) –
Tomáš Svoboda (1972)
HORÍ, MÁ PANENKO
Kdo si nenakrad, musí to brát, jako že nevyhrál!
Režie: Tomáš Svoboda
Premiéra 26. listopadu 2022
v Divadle Jiřího Myrona

Alena Kastnerová (1973)
O LÍNĚ BABIČCE
„Proboha, babi, to... to... to... přece... nejde!!“
Režie: Tomáš Jirman
Dramatizace: Daniela Jirmanová
Premiéra 22. ledna 2023 v Divadle „12“

Stefan Zweig (1881–1942) –
Vojtěch Štěpánek (1984)
MARIE ANTOINETTA
Jsou i porážky triumfující nad vítězstvími...
Režie: Vojtěch Štěpánek
Dramatizace: Markéta Bocková, Pavel Gejguš,
Vojtěch Štěpánek
Světová premiéra 11. března 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

Henrik Ibsen (1828–1906)
NORA
Domeček pro panenky
Režie: Pavel Gejguš
Překlad: František Fröhlich
Premiéra 20. května 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

William Shakespeare (1564–1616)
MARNA LASKY SNAHA
MLS o několika chodech
Režie: Roman Polák
Překlad: Martin Hlilský
Premiéra 10. června 2023
v Divadle Jiřího Myrona

Finalisté soutěže Nicolò Foron,
Jakub Przybycien, Jiří Habart
Foto archiv soutěže

Činohra NDM je na Facebooku:
Činohra Národního divadla
moravskoslezského

Činohra NDM
je na Instagramu:
cinohrandm

MARIE ANTOINETTA – Daniel Hruža (Ludvík XVI.)
a Vladimír Čapka (Ludvík XV.)
Foto Martin Kusyn

REPERTOÁR ČINOHRY (KVĚTEN – ČERVEN 2023)

Tom Stoppard
BOURLIVA PLAVBA
Režie: Vojtěch Štěpánek
2. 5. (18.30) – derniéra

Stefan Zweig – Vojtěch Štěpánek
MARIE ANTOINETTA
Režie: Vojtěch Štěpánek
4. 5. (18.30), 27. 5. (18.30), 14. 6. (18.30)

Neil Simon
HODNÝ PAN DOKTOR
Režie: Bedřich Jansa
5. 5. (19.00), 12. 5. (19.00) – derniéra

Miloš Forman – Jaroslav Papoušek –
Ivan Passer – Tomáš Svoboda
HORÍ, MÁ PANENKO
Režie: Tomáš Svoboda
9. 5. (18.30), 1. 6. (18.30), 21. 6. (18.30)

Michael Cooney
HABADURA
Režie: Roman Groszmann
11. 5. (18.30) – derniéra

Alena Kastnerová
O LÍNĚ BABIČCE
Režie: Tomáš Jirman
13. 5. (17.00), 21. 6. (10.00) – pro školy,
23. 6. (10.00) – pro školy

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Henrik Ibsen
NORA
Režie: Pavel Gejguš
20. 5. (18.30) – premiéra,
24. 5. (18.30) – první repríza,
2. 6. (18.30), 8. 6. (18.30), 13. 6. (18.30)

Terrence McNally – David Yazbek
DONAHA! (Hole dupy)
Režie: Pavel Šimák
23. 5. (18.30), 23. 6. (18.30)

Tomáš Svoboda
**GOLDONI PO OSTRAVSKU
aneb Sluha dvou pánů**
Režie: Tomáš Svoboda
25. 5. (18.30), 31. 5. (18.30), 16. 6. (18.30)

Vojtěch Štěpánek
NĚCO PRO LIDI
Režie: Tomáš Jirman
26. 5. (19.00) – derniéra

William Shakespeare
MARNA LÁSKY SNAHA
Režie: Roman Polák
10. 6. (18.30) – premiéra,
13. 6. (18.30) – první repríza, 18. 6. (15.00)

ÚVODNÍK ŠÉFA ČINOHRY

Vážení diváci,

sezóna se nám pomalu, ale jistě blíží do cílové rovinky a všechny naše síly jsou napnuty ke dvěma nadcházejícím premiérám. Drama a komedie; v obou případech o nemožnosti poroučet vlastnímu srdci.

V sobotu 20. května 2023 uvedeme v Divadle Antonína Dvořáka geniální Ibsenovo drama *Nora*, které v době svého prvního uvedení vyvolalo širokou, až do dnešních dnů bouřlivě proudící debatu o tradičních společenských dogmatech, o postavení žen v manželství i v celé

společnosti. Inscenace *Nora* se skvělou Kamilou Janovičovou v titulní roli se nebojí položit pár otázek, na které nelze jednoznačně odpovědět.

A v sobotu 10. června pak v Divadle Jiřího Myrona uvedeme Shakespearův vynikající *MLS*, tedy *Marnou lásky snahu*, v překladu Martina Hilského a v režii Romana Poláka.

Těšíme se na Vás!

Vojtěch Štěpánek

HORÍ, MÁ PANENKO – uprostřed Izabela Vydrová a Jiří Sedláček
Foto Martin Kusyn

PREMIÉRA

Kamila Janovičová na vizuálu k inscenaci
Foto David Turecký

Henrik Ibsen (1828–1906)

NORA

Domeček pro panenky

V titulní roli **Kamila Janovičová**

Překlad
Režie
Dramaturgie
Scéna
Kostýmy
Hudba

František Fröhlich
Pavel Gejguš
Norbert Závodský
Matěj Sýkora
Radka Vyplášilová
Vladivojna La Chia

Obsazení:

Kamila Janovičová (Nora), **Petr Panzenberger** (JUDr. Torvald Helmer), **Robert Finta** (MUDr. Henrik Rank), **Petra Kocmanová** (Kristina Lindová), **David Viktora** (JUDr. Nils Krogstad), **Michaela Bajgarová** (Au pair)

Premiéra 20. května 2023 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Nora je právem pokládána za přelomové dílo Henrika Ibsena. Kriticky se v něm dotýká společenského postavení ženy, která je svému muži podřízena jak ekonomicky, tak na základě zákonů a konvencí vytvořených muži. Hra byla v době svého vzniku (1879) nadmíru provokativní, což je pochopitelné, když si uvědomíme, že

dle norských zákonů neměly ženy až do roku 1884 přístup k vysokoškolskému vzdělání, nemohly si zvolit vlastní povolání ani samostatně podnikat. Kromě toho až do roku 1888, kdy došlo ke změně příslušného zákona, podléhala provdaná žena manželově zákonné autoritě i po stránce finanční.

Uvedení hry bylo triumfem. Téměř všichni soudobí kritici se skláněli před jejím technickým provedením. S trochou nadsázky můžeme říct, že nikdo nikdy neviděl nic podobného. Oproti své předchůzci hře *Opory společnosti* Ibsen rozvinul scénický minimalismus, kdy zredukoval počet rolí z devatenácti na pět. Společně s těsně komponovanou výstavbou zápletky, přirozenou a úspornou výměnou replik a zřetelným vykreslením charakterů představovala *Nora* na tehdejší dobu přelomové drama. Dánský novinář a dramatik Erik Bøgh na její adresu poznamenal: „*Nebyla zde použita jediná deklamatorní fráze, (...) nebyla proceděna ani kapka krve, ba ani slza neukápla. Ani jedinkrát nebyla pozvednuta tragická*

dýka. (...) Není tu jediná nadbytečná replika, každá výměna slov posouvá děj o krok kupředu a v celé hře nejsou žádné zbytečné efekty.“

Norou Ibsen otevřeně zahájil emancipační boj, o kterém však sám vždy mluvil jen jako o boji za osvobození lidské osobnosti vůbec. Zůstává však faktem, že divácká recepce *Nory* ovlivnila životy mnoha žen. Existují doložené případy rozpadlých manželství; v jihošvédském provinčním městečku Växjö sepsalo dokonce osmnáct místních mužů den poté, co kočovná společnost uvedla *Domeček pro panenky* (jak zní překlad originálního názvu) v místním divadle, petici, ať se tato hra již v jejich městě nikdy neobjevuje. Oněch osmnáct mužů totiž potvrdilo, že celkem jedenáct žen se rozešlo se svými snoubenci, jelikož se domnívalo, že u nich nacházejí „helmerovské rysy“. Dále existovali v okolí tři ženatí muži, kteří neopouštěli dům, aniž by manželku předtím nezamkli, zatímco jedna vdaná žena přistoupila k činu a odstěhovala se na venkov, kde prý čeká na zázrak (s odkazem na repliku ve hře).

Hra už v nás dnes tolik nerezonuje tématem svobodného postavení žen ve společnosti, mnohem více nás vyzývá k detailní analýze instituce manželství, zabývá se vztahy člověka k druhému člověku, ale i k sobě samému. Všem nám zároveň klade nepříjemnou otázku: *Kolik upřímnosti je ve vztazích s našimi nejbližšími?* V komplikovaném světě osobních příběhů a stále více rostoucího důrazu na materiální potřeby dnes stojí partneři před těžkým úkolem: najít odvahu podívat se na podstatu problému a na sebe. (nz)

Petra Kocmanová (Kristina Lindová) a David Viktora (JUDr. Nils Krogstad) na vizuálu k inscenaci
Foto David Turecký

VLADIVOJNA LA CHIA

Mám Ostravu trvale pod kůží

Foto Eliška Šárková

Od března připravuje činohra NDM další titul, a sice Ibsenovu *Noru* v režii Pavla Gejguše. Hudbu k inscenaci skládá ostravská rodačka, zpěvačka, muzikantka a temperamentní performerka **Vladivojna La Chia**. Během příprav hudby k inscenaci jsme jí položili pár otázek.

Vladivojno, jsi ostravská rodačka a svého času jsi byla výraznou osobností ostravské hudební scény jako frontmanka kapely Banana. Později ses přesunula do Prahy a dále

pokračovala po sólové cestě. Jak vzpomínáš na své ostravské začátky? Jaké impulzy tě vedly od Banany dál?

Začátky v Ostravě pro mě byly stěžejní. V Bananě jsem zažila rock'n'roll se vším všudy. Ve zkušebně jsme trávili spoustu času improvizováním, ze kterého se klubaly písničky. Koncerty připomínaly občas transcendentální obřad. Často jsem dělala i různé performance na jevišti. Bohužel jsme skončili v době, kdy jsme měli nový materiál na desku. Vztahy uvnitř kapely už byly tak vypjaté, že jsme se rozešli, a je to obrovská

škoda. Když Banana končila, pochopila jsem, že se musím stát nezávislou, osamostatnit se a to jsem udělala. Táhlo mě to právě i k divadlu a filmu, ale hlavní důvod mého odchodu do Prahy byl celkem jednoduchý: zamilovala jsem se a odstěhovala.

Už jako frontmanka Banany jsi vystupovala pod svým nynějším uměleckým jménem Vladivojna La Chia. Pamatuji si z té doby tvůj energický projev, který jako by přicházel z jiných sfér. Na koncertech jsi hrávala na strunný hudební nástroj vyrobený ze směřového sloupku s odrazkou. Uměla jsi upoutat pozornost tím, jak některé věci byly v dobrém smyslu přitažené za vlasy a šílené, zkrátka jiné, vymykající se a originální. Odkud přišla tvá inspirace na vznik jména a excentrické zpěvačky Vladivojny La Chia?

Vladivojnu jsem si vzala jako odnož od jména táty – Vladivoje. La Chia jsem si přidala, aby to bylo pestré. Přišlo mi, že to sedí k mé rudé image a jevištnímu temperamentu. I když se můj projev za ty roky dost zklidnil a zcivilněl, jméno mi už zůstalo, je to moje značka.

V Praze už působíš dlouhá léta, do Ostravy se tedy už jen vracíš. Jaké jsou tvé návraty? Jak vnímáš, když se do rodného města vracíš umělecky, třeba právě tím, že vkládáš svou hudbu do divadelních inscenací na lokálních scénách?

Já mám Ostravu trvale pod kůží. Potřebuju sem jezdit často, protože pak mám duševní deficit. Klidně bych se do Ostravy vrátila a žila tu, ale nejde to.

Foto Eliška Šárková

Moje partnerka v Praze pracuje, narodila se tam a bylo by to pro ni celkově mnohem složitější. Takže pokud sem můžu jezdit i kvůli práci, mám radost. Původně jsem chtěla v Ostravě dělat svou alternativní operu *Šípková Lulu*, ale chystali jsme ji do Coolturu, který zanikl, tak jsme její uvedení přesměrovali do Prahy.

U nás v NDM už jsi na hudbě spolupracovala s režisérem Pavlem Khekem v Divadle Jiřího Myrona, a sice také na Ibsenově textu Peer Gynt. Nyní tě tedy čeká další Ibsen, tentokrát Nora v Divadle Antonína Dvořáka. Jak na tebe text hry zatím působí? Kam tě vede, jakým směrem o něm přemýšlíš, v čem tě inspiruje a co bys chtěla v připravované inscenaci říct svou hudbou?

To bylo tenkrát hodně divoké období. Sešly se mi dvě hry – *Peer Gynt* u vás a pak *Kdo je tady ředitel?* s Jankou Ryšánek Schmieďtovou v Divadle Petra Bezruče. *Peer Gynt* byl ale velký a výpravný. Složila jsem skoro 40 minut hudby. *Nora* je mnohem úspornější a komornější. Odehrává se v podstatě v obýváku. Všechno kolem ní vypadá tak sladce a idylicky, její prozření je postupné a závěr má rychlý spád. I když mi už Ibsenova *Nora* nepřijde moc současná, protože postavení žen se za ty roky dost změnilo, tak se samozřejmě stále najde mnoho žen žijících ve zlatých klecích, které si nalhávají, že žijí vysněný život, a přitom se tak trápí. Snažím se k hudbě přistupovat moderně. Přijde mi důležité posunout její příběh více k dnešnímu vnímání. Snažím se dělat hudbu místy dravou a místy tvořím motivy pokřiveně rozkošné, kterými prostupuje něco dráždivého a zneklidňujícího. Rozhodla jsem se tentokrát více zapojit analogové „syntáky“, anglický roh a tradičně i cello a svůj hlas, který používám jako hudební nástroj.

Na čem dalším, kromě chystané *Nory*, jsi teď pracovala, nebo co připravuješ do budoucna? Na co se můžeme těšit?

Mám za sebou práci na hudbě k *Marii Antoinettě* pro liberecké divadlo a pravidelně skládám hudbu a jingly k audioknihám. V září bych moc ráda odpremiérovala svou první operu *Šípková Lulu* v NoDu a představila ji také ostravskému publiku. Ta opera je zvláštní tím, že se v ní zpívá civilně, recituje i rapuje. Celý desetičlenný orchestr zároveň zpívá a hraje. Nejsou tam vyloženě herci-zpěváci a trvá to necelou hodinku. Sháníme peníze na její realizaci. Já jsem zároveň na mateřské, takže je to docela síla, tohle všechno nějak zvládnout. No a na podzim budu zase skládat hudbu pro Klicperovo divadlo. (pg)

Foto Tomáš Rossi

Foto Helena Kadlčíková

Stefan Zweig (1881–1942) – Vojtěch Štěpánek (1984)

MARIE ANTOINETTA

Jsou i porážky triumfující nad vítězstvími...

Reprízy 4. 5. (18.30), 27. 5. (18.30) a 14. 6. 2023 (18.30) v Divadle Antonína Dvořáka

V sobotu 11. března 2023 proběhla v Divadle Antonína Dvořáka světová premiéra inscenace *Marie Antoinetta*. Díky razantní interpretaci dostali diváci možnost vidět jeden z nejznámějších osudů evropských dějin novým způsobem. Na příběh kontroverzní francouzské královny totiž tvůrci nahlédli z perspektivy autora románu o ní – Stefana Zweiga – který si v roce 1942 ve své brazilské emigraci společně se svou ženou listuje rukopisem. Nápaditý, květnatý jazyk postav vytváří strhující proud vyprávění, zároveň je nesmírně zábavný, o čemž svědčí i první recenze.

„Inscenace má i mnoho symbolických i konkrétních aluzí na současnost. Marie Antoinetta je ve své podstatě, v jaké ji režie a dramaturgie a pronikavý psycholog Zweig vykreslili, bližší současnému člověku, než by se dalo čekat. (...) Marii Antoinettu zahrála Sára Erlebachová vynikajícím způsobem. Nenásilně a přirozeně dokázala vyjádřit

přerod z vylekané, naivní a dětinské rakouské dívky v sebevědomou a rozporuplnou první dámu monarchie. Antoinettu Erlebachová ztvárnila jako ženu, jejíž jednání mělo své důvody a příčiny stejně jako limity a přesahy. Sehrála ji s velkou intuící, citem, ale

i skálopevným odhodláním, které v závěru diváka strhne. To v okamžiku, kdy si všichni uvědomí, jak se v posledních hodinách svého života podobá své velké matce, s níž si nikdy nerozuměla. (...) Marie Antoinetta Národního divadla moravskoslezského

Tomáš Jirman (Stefan Zweig) a Aneta Kaluža Klimešová (Lotte Altmann)
Foto Martin Kusyn

„Víme toho o lidském selhání tolik, přesto jsme selhali zase.“

Sára Erlebachová (Marie Antoinetta), Izabela Vychová (Du Barry), Vladimír Čapka (Ludvík XV.) a Sabína Muchová (Madame Etiketa)
Foto Martin Kusyn

„Co je na tom promluvit s králem? Nebo promluvit s těmi, s nimiž on rád mluví?“

není jednoduchý titul. Sice se snaží tam, kde to jde, diváka i bavit, a daří se jí to. Ve skutečnosti je to jen chvályhodná záminka k vyjádření závažného poselství, které vede diváka k zaujetí nějakého stanoviska.“

Milan Bátor pro ostravan.cz

„Inscenace Marie Antoinetta má vše, co divadelní zážitek dokáže nabídnout. Excelentní adaptaci, vynikající nápad propojení autora s ústřední postavou, dokonalé kostýmy a mnohovrstevnatou scénu. (...) Štěpánkova Marie Antoinetta si nebere servítky, je vtipná, mnohdy urážlivá, ale trefná a aktuální i přes nánosy brokátu, saténu a vlásenek.“

Evelína Vaněk Síčová pro ostravan.cz

Daniel Hruža (Ludvík XVI.) a Sára Erlebachová (Marie Antoinetta)
Foto Martin Kusyn

„Žádný spisovatel či básník by si nemohl vymyslet protiklad povah tak do očí bijící, jaký představuje tato dvojice.“

Alena Sasinová-Polarczyk jako Marie Terezie
Foto Martin Kusyn

„Přece si ze strachu nemůžeme umazat svědomí!“

František Štrnad (Rohan) a Kamila Janovičová (De La Motte)
Foto Martin Kusyn

„S hlupáky to umím, vidíte?“

ROMAN POLÁK

V okamžiku rozhodnutí vzdát se vášně ožívají vášně skryté, vědomé i ty podvědomé

Foto archiv

Nastudování Shakespearovy komedie *Marná láska snaha* se ujme slovenský režisér **Roman Polák**. Nastuduje ji pro Divadlo Jiřího Myrona a datum premiéry je stanoveno na 10. června 2023. Pan Polák je velmi zkušený slovenský režisér, který má na kontě nejen desítky režii na Slovensku a v Česku, ale působil také například v Tallinu, Chicagu či Paříži. Položili jsme mu několik otázek k připravované inscenaci.

Pane režisére, pro nastudování jste si do Divadla Jiřího Myrona vybral titul *Marná láska snaha*. Proč nebo lépe řečeno v čem vás zaujala právě tato hra? V čem pro vás spočívá její kouzlo?

Tuto komedii mi nabídlo vedení činohry NDM. Chvilí jsem váhal. Inscenoval jsem už sedm Shakespearových komedií a v různých divadlech, ale tato patří k těm nejnáročnějším. Ne kvůli složitosti děje nebo nezvyklému tématu. Naopak, děj je jednoduchý, téma ve svém paradoxu lehce předvídatelné. Složitá je ale struktura jazyka, respektive vrstevnatost jazyka. Shakespear rozehrává skrze jazykový

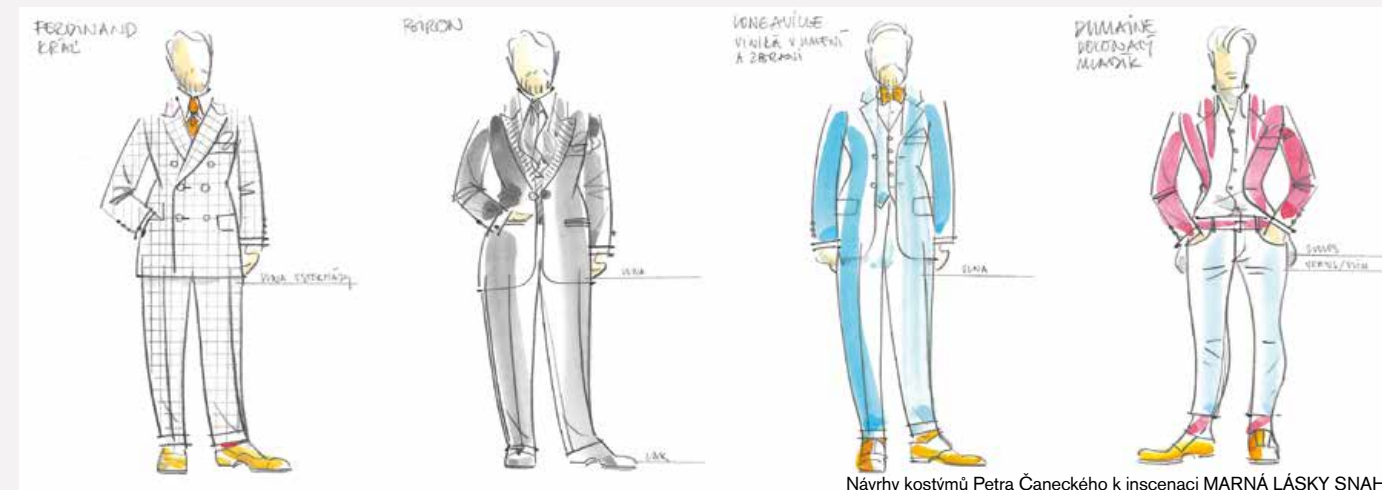
styl svých postav bujaré orgie metafor, přirovnání, paradoxů, ironií, cynismu i jemných kapilár citu. A za tím vším cítíme až neuvěřitelně pravdivé poznání života. To naparování se, tokání, tetelení se nebo jednodušeji řečeno předvádění se, chvástání se, ukazování svého „důvtipu“, „šarmu“, „ducha“, „moudrosti“, „vzdělanosti“, „vtipnosti“ v tomto lidském stádu Shakespearových postav nás pobaví, rozesměje, ale snad nám dokáže zpřístupnit i nadhled nad námi samotnými. Možná proto, že je to pro mě výzva, jsem nabídku přijal.

Jaká témata chcete skrze text otevřít a jaký jste zvolil interpretační a inscenační klíč?

Komedie má dvě základní skupiny postav. Čtyři šlechtice a čtyři šlechtičny s komorníkem a druhá skupina jsou komické dvojice pohybující se na různých úrovních humoru. V českých zemích je tradice humorných dvojic stále velmi silná. Od Voskovce a Wericha, Šlitra a Suchého přes Horníčka a jeho hosty až po Šimka a Grossmanna, Kaisera

a Lábuse. Také v současnosti se tento formát rozvíjí v různých podobách, i když musím přiznat, že ho už nesleduji. Tyto části Shakespearovy komedie mají tedy jistou konotaci se stále přítomnou tradicí humoru v českém prostředí. Co je však stále méně přítomné v současném světě, je schopnost číst poezii, poslouchat metafory a dokázat je v daném okamžiku jevištního času pochopit, či vzrušit se nad ambivalentností slov nebo slovních spojení. Internetový jazyk nás vrací zpět do racionalistického 18. století, kde smyslem jazyka měla být jeho absolutní přesnost, aby význam vyřčeného nemohl být „zdegenerovaný“ asociacemi, ironií nebo metaforou. Dějiny se opakují, ale to opakování se stává nanejvýš komickým, až fraškovitým odrazem stínu pravzoru v platonské jeskyni.

Kostýmy budou současné, také scéna, nebudeme se alibisticky skrývat za historismem. Téma je věčné. V okamžiku pokusu stát se dokonalým všechny nedokonalosti vylézají z koutů. V okamžiku rozhodnutí vzdát se vášně ožívají vášně skryté, vědomé i ty podvědomé.

Návrhy kostýmů Petra Čaneckého k inscenaci MARNÁ LÁSKY SNAHA

K nastudování jste si vybral překlad pana profesora Martina Hilského. Proč jste zvolil právě tento překlad?

V divadlech v Brně jsem inscenoval Shakespearovy hry v překladu pana Joska a profesora Lukeše. Překlad *Marné lásky snahy* profesora Hilského je vzrušujícím čtením. Podotýkám, že radostným čtením. Zřejmě mám ještě jistou asociační schopnost nebo zrnka představivosti. Proto vidím pana profesora, jak se lehce usmál, když se mu podařilo přeložit tři verše blankversu a získal pocit, že jeho slovo zrcadlí slovo, myšlenku a rytmus Shakespear. A potom další tři verše a další a nakonec celou hru. Nádherné dobrodružství! V takových chvílích může mít člověk pocit, že se dotýká živého člověka přes více než čtyři století. A jeho slovo se stává slovem pro nás. Schopnost překládat Shakespeara mě v tomto životě minul. Prostřednictvím herců a jejich schopnosti myslet, cítit a hovořit k ostravským divákům mi tak zůstává jen možnost přeložit Shakespearovo slovo, přeložené profesorem Hilským, do inscenačního tvaru, ve kterém to, co postava hovoří, to, jak na jevišti koná, a to, co divák vidí,

se vzájemně doplňuje a tvoří v jistém vzájemném napětí rozkoš poznání.

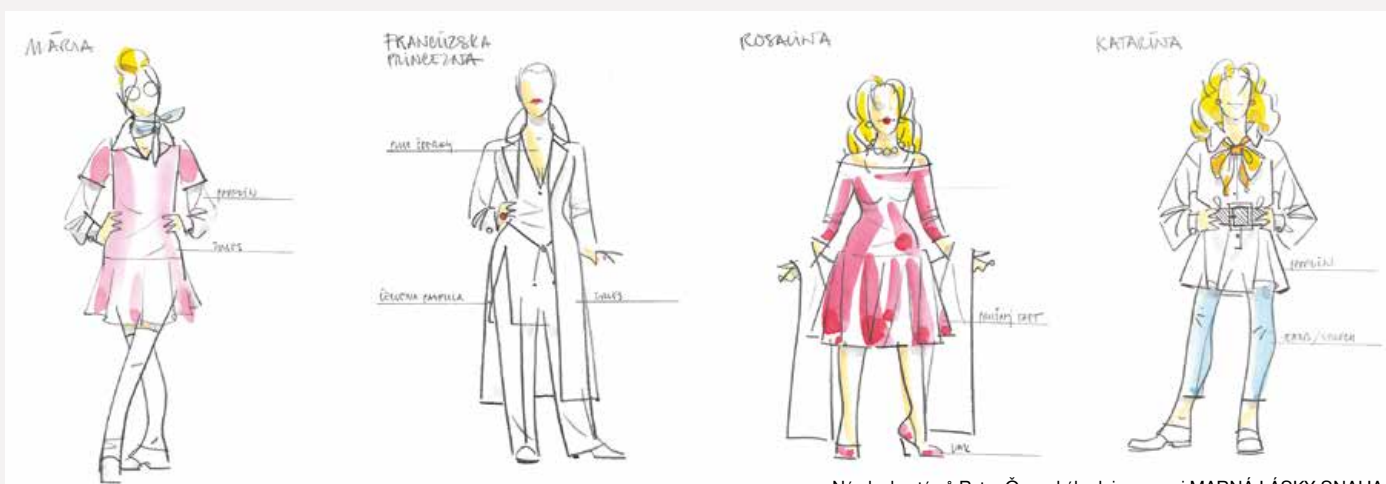
Mohl byste našim čtenářům představit realizační tým, který jste si přizval ke spolupráci?

Scénograf Pavel Borák je Čech, žije v Brně. Před lety mě zaujala jeho scénografie v jedné inscenaci režiséra Pitínského. Oslovil jsem ho a od té doby s ním spolupracuji již dlouhé roky hlavně v Slovenském národním divadle v Bratislavě, ale i jinde. Peter Čanecký patří k nejlepším kostýmním výtvarníkům na Slovensku. Získal mnohá ocenění. A pracuji s ním už velmi dlouho. Michal Novinski je divadelní i filmový hudebník. Spolupracuje s mnohými režiséry; dělal například hudbu k filmům režiséra Svěráka. Naše první spolupráce byla na inscenaci *Cyrano* s Milanem Lasicou v titulní roli ještě v minulém století. Lacko Cmorej je choreograf s fantazií a veselou myslí. Teď jsem s ním dělal Suchoňovu operu *Svatopluk* v Opeře SND s 90členným sborem a tanečnický. Pracoval také v Ostravě. Lektorkou dramaturgie bude má studentka z VŠMU Roberta Chrtanská.

Nenechte si ujít novou činoherní komedii o lásce a milostných avantýrách, plnou vzletných obrátů a slovních hříček, jiskrného humoru a vtipu. (pg)

ROMAN POLÁK

Po absolvování bratislavské VŠMU roku 1982 působil v činohře Štátneho divadla v Košicích a od roku 1984 v Divadle SNP v Martině. Výsledky práce v martinském divadle jej zařadily mezi nejvýznamnější divadelní režiséry 80. let. Jeho režie svým významem přesahovaly rámec slovenského divadla a neúspěšnější inscenace reprezentovaly československé divadlo na mezinárodních festivalech po celé Evropě. Roman Polák, režisér osobitého a nezaměnitelného rukopisu, vytvořil více než sto inscenací. O spolupráci s ním projevil zájem také divadlo v zahraničí. Hostoval v Tallinu, v Chicagu a Paříži. Roku 2007 získal Krišťaľové krídlo v kategorii divadlo a film. Ministr kultury udělil Romanu Polákovi Cenu MK SR za rok 2010. Prestižní cenou slovenské kritiky Dosky byla ohodnocena inscenace Gorkého hry *Meštiaci* za nejlepší inscenaci roku a Ostrovského *Les* za nejlepší inscenaci a nejlepší režii. Roman Polák získal několikrát Výročné ceny Literárneho fondu. Nepřehlédnutelná je také spolupráce Romana Poláka s televizí: natočil například koprodukční maďarsko-slovenský videofilm *Aminina pamiatka* (napsal taktéž scénář) nebo *Nové utrpenie Antona*. Oba filmy byly vybrány k reprezentaci na festival do francouzské Remeše. Roman Polák byl v letech 2000–2002 uměleckým šéfem činohry Štátneho divadla Košice, v letech 2006–2008 byl ředitelem činohry Slovenského národního divadla.

Návrhy kostýmů Petra Čaneckého k inscenaci MARNÁ LÁSKY SNAHA

Janusz Klimsza, Roman Polák a Vojtěch Štěpánek
Foto Martin Kusyn

PREMIÉRA

Martin Dědoch, Milan Cimerák, Vít Roleček
Foto David Turecký

William Shakespeare (1564–1616)

MARNÁ LÁSKY SNAHA

MLS o několika chodech

„Taková slast jen k marnosti nás vede, studiu brání, intelekt spíš svede.“

Překlad
Režie
Dramaturgie
Scéna
Kostýmy
Hudba

Martin Hilský
Roman Polák
Norbert Závodský
Pavel Borák
Peter Čanecký
Michal Novinski

Hra je oslavou i parodií jazyka, poukazuje na schopnost řeči odhalovat i zakrývat pravdu. Podle jejího překladatele Martina Hilského se dnes „slovní hříčky Marné lásky snahy nejeví jako pouhá dekorace,

Obsazení:

František Strnad (Ferdinand), **Milan Cimerák** (Biron), **Martin Dědoch** (Longaville), **Vít Roleček** (Dumaine), **Sabina Muchová** (Princezna), **Aneta Kaluža Klimešová** (Rosalína), **Viktória Pejková** (Kateřina), **Sára Erlebachová** (Marie) a další.

Premiéra 10. června 2023 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Na začátku stojí čtyřnásobná přísaha askeze. Navarrský král a tři pánové z jeho družiny se hodlají plně věnovat pouze studiu a kultivaci ducha. A to znamená po tři roky zmrazit všechny touhy. Na dvůr však záhy přijíždí francouzská princezna se třemi svými dámami a přísaha rychle bere za své.

V režii jednoho z nejvýznamnějších slovenských režisérů Romana Poláka se diváci můžou těšit na komedii plnou hravosti, slovních hříček a jazykového vtipu.

Viktória Pejková, Aneta Kaluža Klimešová, Sára Erlebachová
Foto David Turecký

„Vášnivě mládí nezná tolik bésů co vážný duch puštěný ze řetězu.“

povrchní, prázdné, samoúčelné a navíc často necudné vtípkování. Jejich funkcí je zbavovat slova jejich zařizovaných významů, útočit na zaběhaná slovní spojení a uvádět jazyk hry (a její význam) do neustálého pohybu a proudění. (...) Slovní hříčky jsou vzpourou slov proti jazykové strnulosti a mají osvobozující účinek, napadají jazykové dekorum, zpochybňují platnost slov, aby připomněly, jak na tomto jazykovém platidle závisejí lidské vztahy.“

Shakespeareova komedie je zároveň prosycena radostí ze vzájemného pábení. Předem je jasné, která z dam má vyhlédnutého kterého z pánů, a hned při prvním setkání se i páni dle daného rozvrhu patřičně zamilují. Stáváme se tak svědky souboje pohlaví, jehož jednoznačnými vítězi jsou ženy. Avšak mnohem podstatnějším je zjištění, že žádné příkazy a zákazy neumlčí lidskou přirozenost. (nz)

DOPORUČUJEME

V rámci připravované premiéry inscenace souboru činohry MARNÁ LÁSKY SNAHA, která nastane 10. června 2023, jsme pro vás připravili květnové povídání s emeritním profesorem anglické literatury Martinem Hilským, který je uznávaným překladatelem Shakespeareových dramát.

Shakespeareovské MLSání s Martinem Hilským se uskuteční 29. května 2023 v 17 hodin v Divadle Jiřího Myrona.

Více informací na www.ndm.cz.

balet

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)
LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA
Balet na motivy povídky Ch. Dickense a pohádky E. T. A. Hoffmanna
Choreografie a libreto: Youri Vámos
Hudební nastudování: Adam Sedlický
Premiéra 10. listopadu 2022 v Divadle Antonína Dvořáka

HORA
Zelený, znepokojivý a strašidelně krásný svět
Choreografie: Ohad Naharin
Hudba: Rjódži Ikeda, Isao Tomita
Hudební aranžmá: Isao Tomita
(kromě skladby *Data Matrix*, jejímž autorem je Rjódži Ikeda)
Česká premiéra 16. března 2023 v Divadle Jiřího Myrona

Světový choreograf spolupracuje s ostravským baletem!

Balet NDM je na Facebooku: Balet Národního divadla moravskoslezského

Balet NDM je na Instagramu: baletndm

HORA – v popředí Gene David Goodman, Ida Frau, Barnaby James Packham
Foto Sergei Gherciu

REPERTOÁR BALETU (KVĚTEN – ČERVEN 2023)

Ludwig Minkus
DON QUIJOTE
Choreografie: Michal Štípa
podle Mariuse Petípy
a Alexandra Gorského
Hudební nastudování: Adam Sedlický
Dirigent: Jiří Habart / Adam Sedlický
**13. 5. (18.30), 21. 5. (16.00), 10. 6. (18.30),
11. 6. (16.00) – derniéra**

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Alva Noto & Rjúiči Sakamoto –
Jóhann Jóhannsson – Gioacchino Rossini
ROSSINIHO KARTY
Choreografie: Juanjo Arqués (*Následky*),
Mauro Bigonzetti (*Rossiniho karty*)
25. 5. (18.30) – naposledy v sezóně v Ostravě

HORA
Choreografie: Ohad Naharin
15. 6. (18.30), 16. 6. (18.30)

Půl hodiny
před každým
baletním představením
jsou pro vás připraveny
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK ŠÉFKY BALETU

Vážená a milá čtenáři,

ve čtvrtek 25. května hrajeme naposledy v sezóně v Ostravě velmi úspěšný komponovaný baletní večer *Rossiniho karty*, který je nazvaný podle stejnojmenné choreografie Itala Maura Bigonzettiho a je doplněn dílem španělského choreografa Juanja Arquése. Inscenace se dočkala skvělého přijetí jak u kritiky, tak u publika v Ostravě, Brně, v německém Oldenburku a Bonnu, Tel Avivu, Haifě a Jeruzalému

v Izraeli. Soubor baletu NDM získal za tuto inscenaci na festivalu Balet 2019 cenu za nejlepší kolektivní výkon. Rita Pires a Koki Nishioka obdrželi za sólové výkony v inscenaci širší nominace na Cenu Thálie 2020.

V neděli 11. června se uskuteční derniéra klasického baletu *Dona Quijota* v choreografii Michala Štípy podle známé verze Mariuse Petípy a Alexandra Gorského. Hrdina z Cervantesova románu Don Quijote píše svůj životní příběh, ve kterém zažívá jednotlivá dobrodružství. Ve scénografii Aleše Valáška kniha na jevišti ožije a jednotlivé postavy budou vystupovat z jejich stránek. Zároveň se můžete těšit, oproti obvyklému výstupu dryjád, na zahradu s květinami, v níž sólové party tančí symbolické postavy – Mercedes/Růže a Kitri/Lilie – a na další divertissementovou exhibici tance, v níž vyniká klasická virtuózní technika.

Využijte této příležitosti, kdy máme možnost se rozloučit s krásnými inscenacemi a společně si užít důležitý katarzní moment.

S posledním tanečním gestem, variací a s posledním ztlumením světel se neuzavírá jen samotná inscenace, ale spolu s ní vše, co provázelo její tvorbu a zkoušení. A protože u baletu se hlavně zkouší, před očima se vám promítne specifická „chuť“ inscenace. Nakonec člověk pochopí, že se její čas skutečně uzavřel, a může nás jen motivovat pro vznik choreografií nových.

Rovněž bych ráda zmínila naši poslední novinku – inscenaci *Hora*, kterou naposledy v této sezóně hrajeme 10. a 11. června. Kritici píší, že *Hora* v podání baletu NDM je v našich končinách ojedinělým zážitkem, za nímž se vyplatí do Ostravy vyrazit i ze vzdálenějších koutů republiky. A proto neváhejte a přijďte!

Přeji vám společně s celým baletním souborem krásné léto!

Lenka Dřimalová

DON QUIJOTE – Arianna Marchionni (Kitri / Lilie)
Foto Serghei Gherciu

ROZHOVOR

Foto archiv

AVI YONA „Bambi“ BUENO Vkládám do práce svou duši i bolest

Avi Yona Bueno, kterému nikdo neřekne jinak než **Bambi**, je legendou v oblasti světelného designu. Doslova osudové bylo pro Bambiho setkání s Ohadem Naharinem, které stálo na počátku úspěšného tvůrčího partnerství, dlouholetého přátelství a řady oceňovaných tanečních inscenací. Patří mezi ně také *Hora*, novinka v repertoáru baletu Národního divadla moravskoslezského, na jejíž světelnou přípravu Bambi osobně dohlížel. A čas si našel i krátký rozhovor o životě mezi světy.

Na počátku 80. let minulého století jste se přestěhoval z Izraele do Londýna a začal tvořit světelný design pro největší hudební hvězdy (zmiňme např. Pink Floyd, Ninu Simone, Chicka Coreu nebo později The Cure). Jak na tyto spolupráce vzpomínáte a jak vás jako světelného designéra ovlivnily?

Když jsem začal pracovat v hudebním průmyslu, vlastně jsem o světelném designu moc nevěděl, ale řídil jsem se podle pocitu. Postupně jsem se vypracoval a stal se v Tel-Avivu velkou hvězdou. Když mě to začalo nudit, tak jsem začal dělat diskotéky ve stylu amerického Studia 54 a později jsem se odstěhoval do Londýna. Tam jsem dále pracoval s hudebníky a skupinami. Po návratu do Izraele jsem se soustředil spíše na světelný design divadelních inscenací. Divoký životní styl rockových hvězd jsem ale nikdy moc nesdílel – když se všichni bavili a měli večírky, já jsem se seděl v dílně a čistil světla. Tak moc jsem byl už tehdy zažraný do svého povolání.

Proč jste se od hudby přesunul k divadlu a tanci?

Já potřebuji změnu velmi často, protože se rychle začnu nudit. Nicméně když se tehdy situace na hudební scéně v Izraeli začala proměňovat a místo zkušených impresáriů a promotérů přišli noví producenti, které zajímaly jen peníze, už mě to nebavilo. Proto jsem se soustředil na divadlo. Později jsem navázal spolupráci s Ohadem Naharinem, dělal jsem i operu nebo třeba úžasné světelné projekty v architektuře.

Jak jste se seznámil s Ohadem Naharinem? Do jaké míry jste se v tomto výjimečném uměleckém partnerství navzájem ovlivnili?

Představila nás manželka mého kamaráda, zpěváka. A byla to láska na první pohled (*smích*). Spolupracujeme už třicet dva let a měl jsem možnost být u všech jeho inscenací.

Jsme velmi blízcí přátelé, v mnoha věcech stejní a v mnoha úplně jiní, ale přemýšlíme totožně. Když o mně Ohad mluví, říká, že jeho život se rozděluje na dobu před Bambim a po Bambim. I pro mne byla práce s ním velkým přelomem, protože jsem poprvé v životě cítil, že s někým funguji v naprosté harmonii a že se mohu vyjádřit a realizovat tak, jak jsem vždycky chtěl. Ohad je skvělý člověk a mám ho velmi rád. Je naprosto upřímný, nemluví o hloupostech a obejde se bez zbytečného pozlátka.

Hádáte se někdy, i když jste si tak blízcí?

Vždy ho nechávám vyhrát (*smích*). On je choreograf. Zpočátku naší společné práce jsem byl spíše rokenrolový světelný designér, který dělá taneční inscenace. Během let jsem se toho hodně naučil, můj design byl sofistikovanější, inteligentnější a přesnější. Nicméně Ohadovi, který je perfekcionista, občas říkám, že nemusí inscenace tolik „čistit“. Budou sice perfektní, ale ztratí autentičnost a pravdivost. I já, pokud jsou světla příliš dokonalá, schválně něco změním. Chyby jsou lidské a to, co je nedokonalé, je velmi silné.

Jak vznikl nápad na scénografii a světelný design pro inscenaci Hora?

Viděl jsem první zkoušku a hned jsem Ohadovi řekl: „Musí to být na zelené scéně.“ On byl proti, ale já jsem se mu snažil vysvětlit, že ta zelená barva přiblíží tanečníky divákům a nechá je dotknout se jejich duše. Byl jsem si tím naprosto jistý a trval jsem na svém. A tak jsme zkusili zelené stěny a zelený koberec a během další zkoušky mi Ohad zašeptal: „Bambi, myslím, že tohle bude fungovat.“

Na závěr se zeptám, zda byste chtěl někdy předávat své zkušenosti mladým generacím?

Zapojil jsem se už do několika projektů, stal jsem se například poradcem nové školy na Manhattanu, kde se sešla skupina nejlepších světelných designérů s cílem pomáhat mladým lidem se rozvíjet. Nedávno jsem také prezentoval na setkání světelného designu. Byl jsem z toho nervózní, ale můj projev měl velký úspěch. Upřímně jsem k začínajícím umělcům mluvil o tom, aby se nestávali otroky technologií a firem, které je prodávají. Aby tvořili ze svého srdce, bolesti, frustrace, ale i lásky a vášně pro to, co dělají. A jich se moje slova skutečně dotkla. (tc)

Bambi a Nataša Novotná (repetitorka inscenace HORA) na jevišti DJM
Foto Serghei Gherciu

HORA

Zelený, znepokojivý a strašidelně krásný svět

Baletní událost sezóny **Hora** izraelského choreografa Ohada Naharina sklízí úspěch u diváků i u odborné kritiky. Nenechte si ujít poslední dvě uvedení inscenace v této sezóně! Představení se uskuteční **15. a 16. června 2023 v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona**. Srdečně zveme!

Hora: nečekaný a vzrušující Naharin

„(...) *Tančit Naharina je skutečně náročné a je až na hranici lidských možností. Vidíme tanečnický, kteří se ze současných lidí mění ve zvířata i děti. Využívají hlubokých plíe, záklonů, roztřáskanosti i nervozity pohybu. Překvapivě jsou skoky z lehu na zemi. Množství bláznivých, vzrušujících a nečekaných pohybů ohromuje publikum. Žádný pohyb ale není formální. Má svůj význam, výraz či pocit. V jednotlivých duetech je obrovské množství lásky i nenávisti. Naharin často propojuje a zaměňuje mužský a ženský pohybový princip. Nebojí se použít i smyslnost, křik a sebeuspokojení. Na druhou stranu využívá jednoduchý hravý pohyb s notnou dávkou humoru.* (...)“

Balet NDM má na svém repertoáru světovou inscenaci světového choreografa a na to musí být právem hrdý. Velkou zásluhu na jejím uvedení má bezesporu Nataša Novotná, která nyní pracuje jako repetitorka současného repertoáru baletu NDM a má osobní vztah k Ohadu Naharinovi nejen jako interpretka jeho choreografií, ale hlavně jako certifikovaná lektorka jeho tanečního tréninku gaga. Naharinova Hora jen plná inspirujících překvapení a udivujících protikladů. Působí skrze svou fyzikalitu, dynamiku, rytmus a texturu pohybu. Překypuje dravostí, provokací, šílenstvím, samotou, solidaritou a humorem. Každý si v ní najde něco svého. Co mě na Naharinově práci nejvíce přitahuje? Je to krása i hrůza vyvážená na miskách vah. Hora nekončí

tragicky, má v sobě optimismus, vášeň a chuť žít.“

Ivana Kloubková,
operaplus.cz, 19. 3. 2023

Když se na scéně děje nečekané aneb Strašidelná krása baletu Hora v Národním divadle moravskoslezském

„(...) Hora dokáže diváka znepokojit především svou intenzitou, ať už v pozitivním, či negativním slova smyslu. Nezáleží, zda tanečníci zrovna pohybují malčkem na ruce nebo švihají nohou za hlavu – jsou jako nastartovaná závodní auta, která jsou během vteřiny připravena vyrazit z nuly na sto, i za jejich nejmenším gestem se odehrává tisíc různých věcí.

Plynulost a perfektní synchron bez varování přechází do (zdánlivého) chaosu, po gradaci přichází uklidnění a gradace nová. Ze skupin se vydělují jednotlivci a spojují se znovu v duetech či nových uskupeních, nebo chvíli odpočívají na dlouhé lavici, která se táhne celým horizontem jeviště. Jejich pohyby jsou civilní, divné, vtipné, nepřírozené, nebezpečné, ale i elegantní a jasně inspirované baletní technikou. Na scéně se děje nečekané a nepřichází očekávané.

Premiérové obsazení podalo maximální výkon – jejich soustředění a bezpochyby

i vědomí toho, jak výjimečného díla jsou součástí, vytvořilo na jevišti i v hledišti speciální atmosféru. Každý z jedenácti interpretů dostal příležitost vložit do choreografie kus sebe samého a cíleně zkoumat a objevovat své fyzické i interpretační možnosti, zároveň se tanečnickům podařilo propojit v jeden organický celek a citlivě na sebe reagovat.

Z jedenáctky technicky kvalitních výkonů si dovoluji zvýraznit úžasnou plasticitu těla Shino Sakurada a uhrančivý projev nové tváře ostravského souboru Patryka Zamojského.

Hora je taneční dobrodružství a skrývá v sobě mnoho vrstev: Je na každém z nás, které z nich uvidíme nebo spíše budeme chtít vidět. Zdá se, že ostravské publikum je dobrodružstvím otevřené a na premiéře odměnilo tanečnický i tvůrce potleskem ve stoje. Doufáme, že jeho přezně a nadšení z přílivu světové tvorby nepoleví a Hora zažije ještě mnoho takových ovací. A těm, kteří by snad ze znepokojivého zeleného světa měli obavy, by mohla pomoci věta, již často zaslechneme během lekcí gaga: „Neberme to (a sebe) tak vážně.““

Tereza Cigánková,
Ostravan.cz, 17. 3. 2023.

Soubor baletu NDM
Foto Serghei Gherciu

Setkání s Ohadem Naharinem

Pár vzpomínek Yvony Kreuzmannové, ředitelky a zakladatelky mezinárodního festivalu TANEC PRAHA

Ohad Naharin při tiskové konferenci k 27. ročníku festivalu TANEC PRAHA v roce 2015; historicky první hostování izraelského souboru Batsheva Dance Company v České republice
Foto Vojtěch Brtnický

Psal se rok 1990 a Ohad Naharin se rozhodl postavit do čela souboru Batsheva Dance Company. Po zkušenostech z USA i Evropy (ke spolupráci s NDT II ho pozval Jiří Kylián) tehdy také poprvé pracoval s prestižním tělesem Ballet du Grand Théâtre de Genève, a to díky pozvání šéfa souboru Gradimira Pankova. Tento nenápadný Makedonec s neuvěřitelným citem pro talenty dal Naharinovi prostor ve společném večeru s již etablovanými osobnostmi, jimiž byli Mats Ek a Christopher Bruce.

Byl to snový večer a diváci festivalu TANEC PRAHA ho měli šanci zažít brzy po sametové revoluci, v létě 1990. Ženevský balet se vrátil i v letech 1991, 1992 a 1996 – měl výjimečné vztahy s Ohadem, kromě děl *Tabula rasa*, *Axioma*, *Kyr*, *Rooster*, *Queens* / *Black Milk* získal naprosté privilegium – Ohad vytvořil dílo *Perpetuum* přímo pro něj. Večer *Kyr* / *Perpetuum* (1992) patřil k vrcholným zážitkům celé historie festivalu TANEC PRAHA.

Nicméně právě v Ženevě to bylo poprvé a naposledy, kdy jsem zažila dokonale rozpolcené publikum. Polovina sálu bučela a polovina nešetřila ovacemi ve stoje. Gradimir byl štěstím bez sebe: konečně někdo rozbouřil konzervativní ženevské vody! Příčinou byla část *Echad Mi Yodea*, fenomén od svého zrodu, repetitivní naléhavá melodie mi zní v uších dodnes. Byla i inspirací k filmu, učí se jí generace mladičkových tanečnicků v juniorském souboru, pražské publikum ji zná jak díky ženevskému baletu, tak mnohem později (2004) z jejího začlenění do inscenace *Decathlon* předvedené souborem Batsheva Ensemble v tehdejší Sazka aréně.

Moc jsem si ale přála zažít samotnou Batshevu. Jela jsem na ni do Berlína (1994). Ohad i jeho žena byli na jevišti, tanec, zpěv,

živý křiček na hlavě a pak na těle tanečnicka, byla jsem jako ve snu, z něhož se nechcete probudit... Mabal, skvostné dílo, na které jsme nedosáhli s našimi minirozpočty 90. let. Ale nezapomenutelné setkání s Ohadem a jeho souborem.

Až o pět let později jsme našli „východisko“, Ohad souhlasil s tím, že přijede s juniorským souborem Batsheva Ensemble (*Zachacha* / *Part Dance*). Když poprvé viděl Státní operu, prohlásil: „Trochu moc zlata, ale to spadne.“ Nemýlil se, zbořil bariéru mezi jevištěm a hledištěm a roztančil diváky z přízemí v naprosté pohodě a nenucenosti.

Juniorský soubor rád přijímal nové výzvy, proto s ním Ohad neváhal přijet za pět let znova do monstrózních prostor Sazka arény, kde jsme se pokusili vytvořit příznivější atmosféru, než jakou nabízejí sportovní klání. I to se mu podařilo (*Decathlon*).

Stále jsme ale čekali na moment, kdy budeme moci přivést hlavní soubor Batsheva Dance Company. Bojovali jsme o vyšší rozpočty pro tanec jako obor, hledali partnery. Trvalo to celých 25 let od našeho prvního osobního setkání v Ženevě, než do Prahy Batsheva přijela. Svátek pro všechny milovníky špičkového tance v Hudebním divadle Karlín roku 2015 s celovečerním dílem symbolicky nazvaným *Last Work*. Zrzavá tanečnice na běžícím páse nebo závěrečná protiválečná scéna, to jsou nesmazatelné obrazy. Choreografie *Last Work* není, naštěstí, jeho posledním dílem, spíše gestem, jímž se začal loučit s postem šéfa Batshevy. Což učinil po takřka 30 letech v jejím čele, ale určitě ne s pomyšlením na odchod do poklidné penze.

Žádné životní peripetie ho nezastavily, těžkou ztrátu první ženy mu pomáhala překonávat tvorba, s druhou ženou se radoval z dcery, která prozářila jeho další

životní období, v němž dále rozvíjel své originální, a přece tak přirozené pojetí tance (gaga). Věnoval se i dalším uměním, zvláště hudbě. Komplexnost jeho děl působí naprosto samozřejmě, nenuceně, je v nich punc geniality tvůrce, jaký se nerodí každou dekádu.

Loni v prosinci jsem mohla konečně opět do Tel Avivu. Ohad si ve studiu pohrával s tanečnický na otevřené zkoušce *MOMO*, jako bychom tam ani nebyli. Jasně role a práce s prostorem měly svůj řád, využití zadní horizontální stěny dodávalo kreaci další rozměr, přišli jsme tam po otevřené lekci pohybového jazyka gaga naplnění tím, co tanec umí snad ze všech druhů umění nejlépe: propojit tělo a ducha, naplnit vás pocitem výjimečnosti okamžiku, navíc s přidanou hodnotou setkání s mimořádnou osobností. Kéž by jich bylo v uměleckých kruzích co nejvíce! (yk)

POZVÁNKA NA MEZINÁRODNÍ FESTIVAL TANEC PRAHA V OSTRAVĚ

Připomeňme, že mezinárodní festival TANEC PRAHA probíhá vždy v červnu i v Ostravě ve spolupráci s MOVE Ostrava! Letos dorazí z Rakouska soubor CieLaroque zkušené choreografky Helene Weinzierl – 20. června 2023 roztančí tři muži veřejný prostor tak, že vás to nenechá jen pasivně přihlížet. Maďarská experimentální umělkyně Adrinne Hód uvede 28. června v Divadle Petra Bezruče své experimentální fyzické představení *Soft Spot*. Účinkují slovenské tanečnice Martina Hajdyla Lacová a Soňa Ferienčíková a světelný objekt i další technologie...

IKONICKÝ ISAO TOMITA

Průkopník elektronické a syntezátorové hudby

Zdroj Wikipedia

Isao Tomita se narodil v roce 1932 v Tokiu. Po promoci v roce 1955 zahájil kariéru jako filmový, televizní a divadelní hudební skladatel.

Koncem 60. let Tomita zaměřil svůj zájem na elektronickou hudbu – ve stejné době představil fyzik Robert Moog (1934–2005) analogový syntezátor. Během následující doby pracoval Tomita na hudebním albu *Snowflakes Are Dancing (Tanec sněhových vloček)*, ve kterém vycházel z díla Clauda Debussyho. Toto dílo charakterizuje rychlá změna zvukové atmosféry a barev v závislosti na autorem zamýšleném záměru. Celosvětová reakce na vydání tohoto alba v roce 1974 byla velice příznivá a díky ní byl Isao Tomita jako vůbec první japonský umělec nominován ve čtyřech kategoriích na Cenu Grammy 1974. Album také obdrželo cenu NARM za nejlepší klasickou nahrávku roku a stalo se populární jak u posluchačů klasické, tak i popové hudby.

Album *Firebird*, které následovalo v květnu 1975, bylo stejně úspěšné a během tří měsíců se prodalo více než sto tisíc kopií; album se dostalo na špičku žebříčků klasické i popové hudby, a dokonce se objevilo i na jazzových hudebních žebříčcích.

Elektronické interpretace populárních klasických děl pokračovaly, každá s perfektním zvukovým provedením a řemeslným zpracováním. Tomitovy aranže dýchají radostí z hravosti a ze zvukového experimentování.

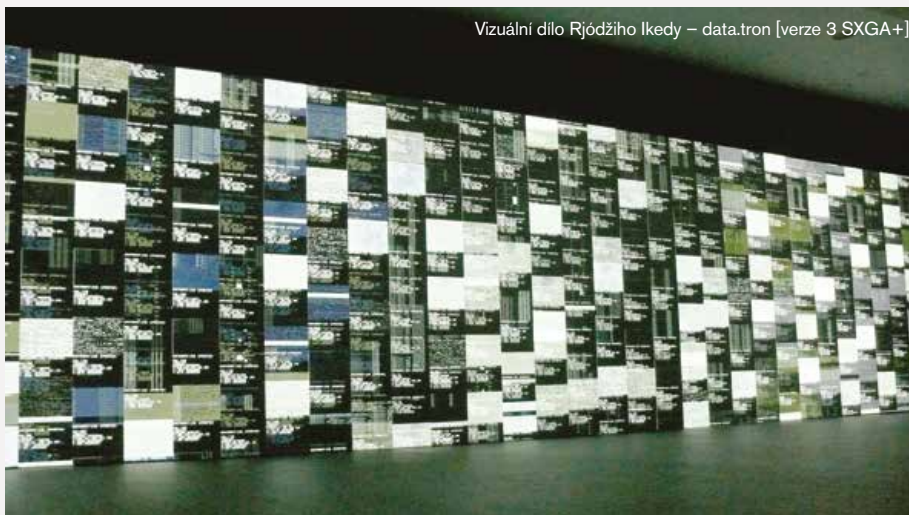
Isao Tomita vytvořil také významnou elektronickou podobu Musorgského *Obrázků z výstavy*, která v té době (70. léta minulého století) předurčila vývoj moderní hudby směrem k elektronickým hudebním nástrojům. Trvalo celé tři roky,

než zvuky *Obrázků z výstavy* namixoval a sestříhal. Následovala elektronická podoba Igora Stravinského a poté Tomita zaměřil směrem ke sférickým kosmickým kompozicím – skladbám Sergeje Prokofjeva či Jeana Sibelia – a dodal i několik skladeb autorských; tak vznikla deska *The Bermuda Triangle* (1978). S tímto albem, nominovaným na Cenu Grammy v roce 1979, byl do mixu přidán pátý zvukový kanál, přezdívaný Tomitou „Pyramid Sound“. Následně se chopil skladeb anglického pozdně romantického hudebního skladatele Gustava Holsta a díky tomu vytvořil LP s názvem *The Planets* (1979).

Isao Tomita dokázal vykouzlit atmosféru podle názvu a žánru konkrétního klasického tvůrce. Jeho smysl pro detail je jedním z důvodů, proč dokázal tvořit hudbu plnou imaginace. Přes svůj původ má Tomita blízko k evropské populární hudbě, neboť se chápáním hudby přibližuje Mozartovi.

Isao Tomita byl mj. hudebně spřízněn se světově uznávaným Jeanem-Michelem Jarrem a patřil po čtyři desetiletí mezi přední světové hudebníky. Byl čestným prezidentem sdružení Japan Synthesizer Programmers Association (JSPA). Zemřel v roce 2016 ve věku 84 let.

(Id)

Vizuální dílo Rjódžiho Ikedy – data.tron [verze 3 SXGA+]

V choreografii *Hora* je použita skladba *Data Matrix*, jejímž autorem je **Rjódži Ikeda**. Za své dílo *Matrix* získal v roce 2001 nejvyšší cenu Golden Nica Award, která je udělována v šesti kategoriích. Ve své kategorii získal cenu Prix Ars Electronica (Cena za elektronické umění) a v roce 2003 byl zařazen do užšího výběru na cenu World Technology Award.

Data.tron [verze 3 SXGA+] je součástí série experimentů *datamatics*, které se snaží zhmotnit čistá data. Vědci a matematici používají stejné banky dat k vytváření prediktivních modelů, které popisují možné budoucnosti. Ikeda tato data převádí do intenzivního a působivého napínavého zážitku.

Royal Swedish Ballet School – závěrečný ročník pedagožky a bývalé primabaleriny Andrey Kramešové; Gianni Attimonelli jako hostující pedagog baletního tréninku v březnu 2023
Foto archiv Gianniho Attimonelliho

Konkurzy a hledání nových talentů do souboru baletu NDM

Život začínajících tanečníků byl vždycky těžký. Najít to správné místo ve světě, které vám dá příležitost k růstu, k získávání zkušeností a snad i úspěchu, je nesmírně složité. Velmi často jsou to tanečníci, kteří nemají možnost se umělecky projevit, profesně se rozvíjet a jsou nuceni hledat novou profesi.

Období celosvětové „výluky“ bohužel situaci nijak neulehčilo, vezmeme-li v úvahu, že po dobu dvou let se potenciální tanečníci museli přizpůsobovat mimořádné situaci a absolvovat taneční kurzy on-line doma v kuchyni, na kolečkách, mnohdy s použitím žehlicího prkna jako baletní tyče! Výsledek byl katastrofální, protože tanec je umění, ve kterém je využití prostoru, kontakt s učitelem a publikem naprosto zásadní a nelze ho nahradit obrazovkou počítače, tabletem, nebo dokonce mobilním telefonem.

V období před pandemií strávili tanečníci, kteří se účastnili konkurzu, mnoho hodin v baletním sále, měli jevištní zkušenosti jednak s představeními svých škol nebo souborů, jednak ze soutěží, workshopů a v neposlední řadě měli možnost inspirovat se návštěvou divadla jako diváci.

Tanečníci, kteří se zúčastnili konkurzu v období po covidu, bohužel tyto možnosti neměli. Přestože počet přihlášek byl ještě vyšší než v předchozích letech, technická a umělecká úroveň výrazně poklesla, což se projevilo na počtu tanečníků potenciálně vhodných pro práci v divadle. Z toho je patrné, že pandemie nám vzala možnost studovat a připravovat se na konkurzy, nikoli však vášně pro tak nádherné umění, jakým je tanec.

Věkový průměr uchazečů o práci v našem souboru je 18 až 25 let. Často se stává, že takto mladí a ambiciózní tanečníci volí kariéru ve větších městech, v místech, která jim mohou nabídnout více možností pro rekreaci a společenský život.

Vztaženo na aktuální sezónu:

na veřejný konkurz, který se konal v Ostravě, bylo podáno celkem 680 přihlášek z celého světa. Po on-line předvýběru prošlo pouze 80 uchazečů.

Z tohoto počtu se veřejného konkurzu zúčastnilo pouze 40 tanečníků a z nich se pouze 10 tanečníků jeví jako vyhovující našim technickým a fyzickým standardům a repertoáru. Současně probíhaly a stále ještě probíhají privátní konkurzy.

Mnozí z vybraných tanečníků však často přijímají jiné pracovní nabídky jinde, což v konečném důsledku vede k nahrazování „rezervními“ tanečníky z konkurzů.

Postupem času nás tento problém vedl k přijetí jiných metod výběru tanečníků. Díky skautské práci našeho týmu vznikla přímá spolupráce s některými velmi prestižními akademii, např.: s Akademií La Scala v Miláně, Maďarskou taneční univerzitou v Budapešti, Královskou švédskou taneční školou ve Stockholmu, s Akademií Aida v Miláně. Mnoho absolventů těchto prestižních institucí od nás získalo sezónní pracovní smlouvy.

V této souvislosti jsme velmi rádi, že jsme byli letos spolu s dalšími významnými řediteli předních evropských souborů pozváni na akci Grand Audition, která se konala 15. a 16. dubna 2023 v Budapešti, a doufáme, že nám pomůže vybrat další nové talenty.

Naší hlavní prioritou je poskytnout divákům Národního divadla moravskoslezského svěží, mladý a univerzální baletní soubor, který vyniká technickými i uměleckými dovednostmi a na který můžeme být hrdí.

Z uměleckých výsledků práce souboru v posledních několika letech i po ničivých dopadech covidu lze usuzovat, že neustále hledání nových talentů do našeho souboru

má dobré výsledky! Stejně tak i nasazení celého týmu pro udržení dobré úrovně tanečníků, což dokazuje řada ocenění udělených v době covidu a dalších dvou sezónách po covidu.

Mezi ně patří například tato ocenění a úspěchy:

Ceny divadelních novin – Balet venku (duben 2020), *Tančící mosty* (červen 2021) a *Carmen* (sezóna 2021/2022)

Cena Jantar – Brittany Catalinas Haws za roli Svanildy v inscenaci *Coppelia* Giorgia Madii (sezóna 2020/2021), Francesco Fasano za roli Dona Josého v inscenaci *Carmen* (sezóna 2021/2022)

Cena Thálie – Natalia Adamska za roli Carmen ve stejnojmenné inscenaci Jiřího Pokorného (sezóna 2021/2022) Nezapomínáme ani na velký úspěch Francesca Fasana, který přišel v období covidu a ve velmi krátké době se dokázal adaptovat a dostat mezi tři finalisty Ceny Thálie díky roli Dona Josého v baletu *Carmen* (sezóna 2021/2022).

Autor textu Gianni Attimonelli je pedagog a baletní mistr baletu NDM

Gianni Attimonelli, Joyce Cuoco, Youri Vámos na závěrečných zkouškách maďarské taneční univerzity v Budapešti
Foto archiv Gianniho Attimonelliho

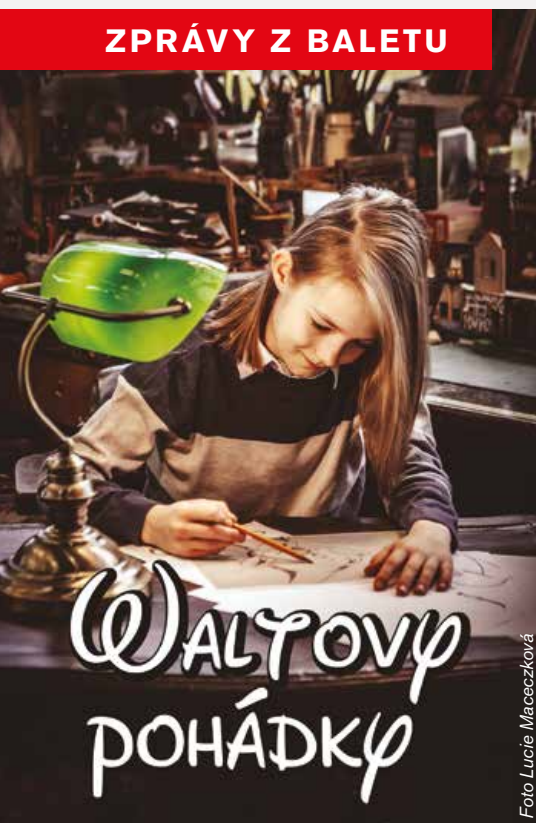

Foto Lucie Macezková

Závěrečný koncert Baletního studia NDM WALTOVY POHÁDKY

Téměř přesně před 100 lety vdechl Walt Disney život své první postavičce a od té doby obohatil svět o desítky malých kreslených hrdinů. Mnozí z nich jsou dodnes nesmazatelně vepsáni do našich srdcí. Jeho pohádky plné fantazie nám umožňují snít bez ohledu na věk.

Sám Walt Disney vás zve na hodinovou pohádkovou jízdu, při níž jeho postavičky díky našim malým tanečnickům ožijí. Přijďte na koncert Baletního studia NDM. Na večer plný překvapení a zážitků...

Koncert se koná **v neděli 18. června 2023 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka.**

Balet NDM v Německu a Izraeli

Inscenaci *Rossiniho karty* uvedl soubor baletu Národního divadla moravskoslezského 25. a 26. března na festivalu Tanztage v německém Oldenburku. Pro letošní ročník si pořadatelé jako vizuál festivalu vybrali fotografii s naší sólistkou Shino Sakurado z Bigonzettiho choreografie. Jedna z místních umělkyně jí dokonce namalovala a chtěla obraz podepsat.

Se stejným programem vyráží náš balet koncem dubna do Izraele – tam od 2. do 7. května postupně odehraje šest (!) představení ve třech divadlech: čtyři v Tel Avivu a po jednom v Haifě a v Jeruzalémě.

Do Izraele byl soubor pozván díky doporučení choreografa Itzika Galiliho.

Netajil se spokojeností s výkony našeho souboru a chystá se k nám opět v příští sezóně, kdy pro změnu bude součástí inscenačního týmu Janáčkovy opery *Příhody lišky Bystroušky*. Balet NDM nastudoval v roce 2017 choreografii Itzika Galiliho *O Balção de Amor* v rámci inscenace *All That Jazz, Rock, Blues*.

Pro letošní ročník oldenburského festivalu si pořadatelé vybrali jako vizuál fotografii s naší sólistkou Shino Sakurado z Bigonzettiho choreografie
Foto archiv

Inscenace *Rossiniho karty* složená ze dvou částí dostala název podle stejnojmenné choreografie Maura Bigonzettiho a je to doslova „taneční hostina“. Bigonzetti je velkým obdivovatelem Gioacchina Rossiniho a pro svou choreografii použil některé z jeho neznámějších skladeb. Italský romantický skladatel byl velký labužník – rád a s velkou vášní vařil i jedl. Bigonzettiho dílo je vytvořeno i jako pocta této Rossiniho zálibě. Nechybí ani oblíbený skladatelův recept na špagety! Večer doplňují existenciálně laděné *Následky* španělského choreografa

Ve vzduchu Takafumi Tamagawa (Sancho Panza)
Foto Serghei Gherciu

Juanja Arquése. V Ostravě měla inscenace *Rossiniho karty* premiéru v listopadu 2019 a letos 25. května ji pro místní diváky odehraje naposledy. Soubor baletu NDM za ni získal na česko-slovenské přehlídce Balet 2019 cenu za nejlepší kolektivní výkon. Rita Pires a Koki Nishioka obdrželi za sólové výkony širší nominace na Cenu Thálie 2020. (swi)

Derniéra DONA QUIJOTA

Minkusův komicky laděný balet *Don Quijote* podle románu Miguela Cervantese bude mít v červnu derniéru! Milostný příběh o zakázané lásce Kitri a Basila se prolíná s líčením fantastického světa Dona Quijota, který se vydal hledat společně se svým věrným Sanchem Panzou rytířská dobrodružství. Komedijní příběh se stává zámkou pro nádherné, temperamentní taneční dílo. Proslulé Španělsko, hudba Ludwiga Minkuse a především strhující tance dají vyniknout klasické virtuózní technice. Inscenaci uvádíme v klasické verzi Mariuse Petipy a Alexandra Gorského v nastudování Michala Štípy. **Nenechte si ujít poslední čtyři představení 13. 5. (18.30), 21. 5. (16.00), 10. 6. (18.30) a 11. 6. (16.00)!** (red)

Besedy s diváky po představení

Po reprízách inscenace *Hora* 14. a 15. června a *Rossiniho karty* 25. června budou probíhat besedy s tvůrci při níž budou mít diváci prostor diskutovat o svém zážitku z představení a tanečníci budou moci sdílet své zkušenosti. Přibližně půlhodinové setkání se odehraje po skončení představení.

Chceme vést k otevřenosti a zdůraznit potřebu dialogu, a to jak v rovině umělecké, tak i lidské.

Chceme rozvinout debatu diváků s tanečníky o tvorbě a schopnosti tanečnicků tančit a odhalit kousek sebe. (ld)

! muzikál

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2022/2023

Mel Brooks (1926) – Thomas Meehan (1929–2017)

PRODUCENTI

Návod, jak zničit broadwayskou show
Muzikál Mela Brookse
Scénář: Mel Brooks a Thomas Meehan
Hudba a texty písní: Mel Brooks
Původní režie a choreografie: Susan Stroman
Překlad: Adam Novák
Režie: Gabriela Petráková
Choreografie: Ladislav Cmurej
Hudební nastudování: Jakub Židek
Realizováno na základě zvláštní dohody se Studiem Canal
Uváděno v licenci Music Theatre International: www.mtishows.eu
Premiéra 27. října 2022 v Divadle Jiřího Myrona

Jiří Suchý (1931) – Jiří Šlitr (1924–1969)

JONÁŠ A TINGL-TANGL

... z lásky ke kabaretům...
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Premiéra 18. prosince 2022 v Divadle „12“

Stephen Sondheim (1930–2021) – Hugh Wheeler (1912–1987)

SWEENEY TODD: DÁBELSKÝ

LAZEBNÍK Z FLEET STREET
Muzikálový thriller
Podle divadelní adaptace Christophera Bonda
Původní režie na Broadwayi: Harold Prince
Instrumentace: Jonathan Tunick
Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Marek Prášil
Uváděno v licenci Music Theatre International (Europe) Ltd.
Premiéra 2. února 2023 v Divadle Jiřího Myrona

Juraj Čiernik (1986) – Ivan Vanko (1992) – Brigita Cmunťová (1994)

O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ

(z cyklu Tajemství bludných balvanů)
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Vlastimil Ondruška
Premiéra 27. května 2023 v Divadle „12“

Muzikál NDM je na Facebooku:
Muzikál Národního divadla moravskoslezského

Muzikál NDM je na Instagramu:
muzikalostrava

KOČKY – členové muzikálu a company
Foto Martin Popelář

REPERTOÁR MUZIKÁLU (KVĚTEN – ČERVEN 2023)

Michael Kunze – Sylvester Levay
REBECCA

Český text: Michael Prostějovský
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
2. 5. (18.30), 3. 5. (18.30)

Stephen Sondheim – Hugh Wheeler
**SWEENEY TODD:
DÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET**
Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Adam Sedlický
4. 5. (18.30), 12. 5. (18.30), 13. 5. (18.30),
14. 5. (15.00), 19. 5. (18.30), 14. 6. (18.30)

Leonard Bernstein – Stephen Sondheim –
Arthur Laurents – Jerome Robbins
WEST SIDE STORY
Překlad: Jiří Josek
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Lucie Holánková
5. 5. (18.30), 20. 6. (18.30)

Tim Rice – Andrew Lloyd Webber
JESUS CHRIST SUPERSTAR
Přebásnil: Michael Prostějovský
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ivana Hannichová
10. 5. (18.30), 24. 5. (18.30), 3. 6. (18.30)

Jiří Suchý – Jiří Šlitr
JONÁS A TINGL-TANGL
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
9. 5. (19.00) – zájezd Frýdek-Místek,
11. 5. (19.00), 23. 5. (19.00), 25. 5. (19.00),
1. 6. (19.00), 8. 6. (19.00), 9. 6. (19.00),
14. 6. (19.00)

Juraj Čiernik – Jan Vlas –
Brigita Cmunťová
**POHÁDKA
O BÍDNÉM HAVÍŘI**
(z cyklu **Tajemství bludných balvanů**)
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Vlastimil Ondruška
14. 5. (10.00)

Andrew Lloyd Webber na motivy básnické
sbírky „Praktická kniha o šikovných kočkách“
T. S. Eliota
KOČKY
Přebásnil: Michael Prostějovský
Režie: Gabriela Petráková
Choreografie: Pavel Strouhal
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
16. 5. (18.30), 17. 5. (18.30), 22. 6. (18.30),
27. 6. (18.30), 28. 6. (18.30),
29. 6. (18.30) – derniéra

Andrew Lloyd Webber – Don Black
LÍP SE LOUČÍ V NEDELI
Český text: Pavel Vrba a Michael Prostějovský
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
18. 5. (19.00), 30. 5. (19.00), 6. 6. (19.00),
7. 6. (19.00), 15. 6. (19.00), 16. 6. (19.00)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Mel Brooks – Thomas Meehan
PRODUCENTI
Překlad a české texty: Adam Novák
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
20. 5. (18.30), 21. 5. (16.00), 2. 6. (19.00),
17. 6. (18.30)

Boris Urbánek – Jiří Krhut – Vojtěch Štěpánek
HARPAGON JE LAKOMEC?
Režie: Vojtěch Štěpánek
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
26. 5. (18.30), 24. 6. (18.30),
25. 6. (16.00) – derniéra

Juraj Čiernik – Ivan Vanko – Brigita Cmunťová
O ZAJIČKOVÍ ZAPOMNÍKOVÍ
(z cyklu **Tajemství bludných balvanů**)
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Vlastimil Ondruška
27. 5. (17.00) – premiéra, 29. 5. (10.00) – pro
školy, 5. 6. (10.00) – pro školy, 10. 6. (16.00),
18. 6. (16.00), 22. 6. (10.00) – pro školy

Jason Robert Brown
PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years)
Překlad: Tomáš Novotný
Režie: Janka Ryšánek Schmiedtová
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / David Schreiber
5. 6. (19.00), 23. 6. (19.00) – derniéra

ÚVODNÍK ŠÉFKY MUZIKÁLU

Milí muzikáloví příznivci,

pomalou, ale jistě se blíží konec této divadelní sezóny. Je skvělé, že jste se v jejím průběhu do divadla na naše muzikálová představení vrátili v počtu, na jaký jsme byli zvyklí v době předcovidové. A také naše práce se pozvolna dostává do běžných divadelních kolejí. Všichni tedy společně vzhlížíme k sezóně následující. V ní nás čeká několik velmi atraktivních titulů. Ať už je to rodinný muzikál *Oliver!*, stále i na Broadwayi

SWEENEY TODD: Dábelský lazebník z Fleet Street – Hana Fialová (Pani Lovettová), Tomáš Novotný (Sweeney Todd)
Foto Kristýna Junková

aktuální klasika *Chicago*, nebo trochu výstřední muzikál *Kinky Boots*. S novými tituly však v repertoárovém divadle automaticky přichází i loučení s tituly, které máme rádi my i Vy diváci. Koncem června se tak musíme společně rozloučit po pěti letech s *Kočkami*, dále s původním českým muzikálem *Harpagon je lakomec?* a v Divadle „12“ s titulem *Pět let zpět (The Last Five Years)*. *Květiny pro paní Harrisovou* jsme již museli ukončit bez oficiální derniéry pro indispozici hlavní protagonistky. Je

to pro mne tak trochu smutné loučení, protože všechny čtyři muzikály jsou úspěšné a jistě by si své publikum našly i v příští sezóně. Jejich ponechání na repertoáru by však znamenalo zásadní omezení nových muzikálových inscenací. Ve čtyřsouborovém divadle je totiž jednou z neměnných konstant daný počet odehraných představení každého souboru v rámci jednotlivého měsíce. A samozřejmě se všichni těšíme na nové muzikály. Takže bych vlastně měla napsat, že loučení s výše uvedenými je radostné, protože jejich uvádění nekončí pro nezáměr diváků, ale odcházejí v plné parádě. Možná se s některými po letech na našich scénách setkáme znovu. Takový už je život v divadle...

Nenechte si tedy alespoň některé z nich na poslední chvíli nechat ujít, nebo si je znovu připomeňte.

Gabriela Petráková

Gabriela Petráková

DERNIÉRY

PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years) – Tomáš Savka (Jamie Wellerstein), Martina Vlčková (Catherine Hiatt)
Foto Martin Popelář

Stejně tak jako patří k divadelnímu životu premiéry, musí být tento koloběh vyvážen i dnem, kdy čeká inscenace jejich poslední uvedení. Těm se s koncem sezóny nevyhne hned několik titulů.

PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years)

V rámci Divadla „12“ se rozloučíme s komorním muzikálem *Pět let zpět (The Last Five Years)*, který jsme v české premiéře uvedli v roce 2019. Poslední dvě uvedení nás čekají 5. a 23. června 2023. Pokud byste si ale melodie z této inscenace chtěli poslechnout i po derniéře, máme pro vás dobrou zprávu: na prodejních místech NDM si stále můžete zakoupit CD se všemi písněmi z muzikálu v podání Martiny Vlčkové a Tomáše Savky, který byl za roli Jamieho Wallersteina nominován na Cenu Thálie.

Naposledy 5. 6. (19.00) a 23. 6. (19.00) v Divadle "12"

HARPAGON JE LAKOMEC? – Libor Olma (Harpagon), Michaela Horká (Frozina)
Foto Kristýna Junková

HARPAGON JE LAKOMEC?

V Divadle Jiřího Myrona nás čeká také poslední uvedení muzikálu *Harpagon je lakomec?*, který byl podle slavné Molièrovovy komedie sepsán přímo pro soubor muzikálu. S *Harpagonem* od Borise Urbánka, Jiřího Krhuta a Vojtěcha Štěpánka se budete moci rozloučit v neděli 25. června.

Poslední 3 představení 26. 5. (18.30), 24. 6. (18.30) a 25. 6. (16.00) v Divadle Jiřího Myrona

KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU

V Divadle Jiřího Myrona končí muzikál *Květiny pro paní Harrisovou*, který letošní Cenu Thálie dokonce vyhrál – přesněji řečeno ji vyhrála Hana Fialová za svůj výkon v titulní roli dobrosrdečné Ády Harrisové. Muzikál je hřejivým příběhem chudé londýnské uklízečky, která se rozhodne pořídit si šaty od Diora. Během plnění tohoto takřka nereálného snu potom prokáže nejen

KOČKY – Juraj Čiernik (Starobyl Vznesený), Ján Slezák (Rozumbrad)
Foto Martin Popelář

své odhodlání, pracovitost a šetrnost, ale především nezměrnou laskavost a vstřícnost ke všem, které na své cestě potká. Inscenaci jsme uvedli na podzim 2020 jako první muzikálovou premiéru po začátku covidové pandemie. Doufáme, že divákům přinesla radost. Odchází bohužel z repertoáru bez rozloučení, přestože patřila mezi profilové inscenace souboru.

KOČKY

A po krásných pěti sezónách spěje ke svému konci i světový muzikál Andrewa Lloyda Webbera podle básnické sbírky Thomase Elliota *Kočky*. Tuto výjimečnou taneční podívanou můžete vidět naposledy na samotném konci sezony, 29. června.

Posledních 6 představení 16. 5. (18.30), 17. 5. (18.30), 22. 6. (18.30), 27. 6. (18.30), 28. 6. (18.30) a 29. 6. (18.30) v Divadle Jiřího Myrona (hn, tn)

KVĚTINY PRO PANÍ HARRISOVOU – Tomáš Savka (Albert Harris), Hana Fialová (Ada Harrisová)
Foto Adam Živnůstka

Juraj Čiernik (1986) – Ivan Vanko (1992) – Brigita Cmuntová (1994)

O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ

(z cyklu *Tajemství bludných balvanů*)

Pokud jste se, milé děti, už poučily z *Pohádky o bídném havíři*, máme pro vás pohádku druhou: příběh **O zajíčkoví Zapomníčkoví** bude mít premiéru v sobotu 27. května v Divadle „12“. Zveme ale i všechny, kteří bídného havíře neznají!

Tajemství bludných balvanů je cyklus muzikálových pohádek, zasazených na známá místa Ostravy. V každé z nich poznáváme moc jednoho z ostravských bludných balvanů: byly obdařeny velikou moudrostí Poznání a my lidé se od nich máme co učit. A kdo by si přišel pro více pohádkových lekcí, může se vždy těšit na setkání se známými postavami tří

čarodějek, které cyklem provází: Slečnou Vědoucí, Slečnou Čarokrásnou a Dadou.

Nově se setkáme se zajíčkem, který je jaksi zapomnětlivý nebo roztržitý. Je pro něj strašně těžké naučit se něco nového nebo udržet v hlavě, kam chtěl jít a proč. Když se tak rozhodne sám vydat za třemi čarodějkami na Černou louku, jistě se taková pouť neobejde bez odboček a nesnází. A to přesto, že se milému zajíčkovi všichni snaží pomoci – od jeho Bráchy zajíce po Sochu Špinarky.

Pohádku pro vás připravil režisér Juraj Čiernik, který je spoluautorem hry a autorem hudby. Na jevišti uvidíte

čarodějné přednosti Evy Zbrožkové, Janky Hošťákové a Dagmar Mimrové. Přísnou kontrolorku Lenku Vaňkátovou podpoří svalnatý bodyguard Jan Drahovzal a hlavním zaječím obchodníkem s mrkvičkami bude Marcel Školout.

Pavel Liška

Jestli jsme na někoho důležitého nezapomněli? Aha, na jeho brášku Zapomníčka! Toho přece ztvární **Pavel Liška**, kterého vidíte nahoře na obrázku. Zkušený herec má za sebou angažmá v činoherních souborech několika českých divadel, od roku 2005 byl členem našeho souboru, ovšem nyní už se čerstvě pyšní titulem pracujícího seniora. Půlkulaté narozeniny oslaví na konci června, takže všechno nejlepší!

Ale hlavně pamatujte: pokud někdy v parku potkáte zajíčka, který vypadá zmateně a vykuleně, možná jen potřebuje něco připomenout. Třeba to, že na červenou se stojí a na zelenou jde! (hn)

Návrhy kostýmů Davida Janoška

Rodinný muzikál OLIVER! míří do Ostravy

V roce 1960 anglické diváky okouzila muzikálová adaptace slavného románu Charlese Dickense o osudech nuzného sirotka Olivera Twista. Jejím duchovním otcem byl tehdy teprve třicetiletý Lionel Bart, který vytvořil libreto, texty písní i neobyčejně nápaditou hudbu s řadou dodnes populárních melodií. Nutno ovšem podotknout, že *Oliver!* byl Bartovým prvním a zároveň posledním skutečným divadelním úspěchem. Smutný, ale nadějný příběh malého sirotka, jenž se za svízelných situací dostane z provinčního sirotčince do víru velkoměsta, zná z Dickensovy knihy a jejích mnoha zpracování každý. I v muzikálu se Oliver stane součástí Faginovy zlodějské dětské bandy, aby nakonec skončil v domě laskavého a dobrosrdečného pana Brownlowa, který – jak se v průběhu děje ukáže – je navíc jeho prastrýcem.

Při premiéře muzikálu v londýnském divadle New Theatre v červnu 1960 nikdo nečekal, že *Oliver!* překoná všechny tehdejší rekordy a nesmazatelným způsobem se zapíše do dějin muzikálu. První westendské nastudování se dočkalo 2 668 repríz. Už v roce 1963 tleskali muzikálu i diváci na Broadwayi, kde zůstal na repertoáru déle než dva roky. Před invazí děl Andrewa Lloyda Webbera do Spojených států se stal vůbec prvním anglickým muzikálem na americké půdě. Brzy samozřejmě následovaly premiéry i v dalších zemích mimo anglosaský svět

včetně exotických destinací, jako jsou Jihoafrická republika nebo Japonsko. Na konci roku 1968 do kin zamířilo také filmové zpracování muzikálu *Oliver!* režiséra Carola Reeda, které získalo hned šest Oscarů: kromě ocenění za nejlepší film roku obdržel legendární zlatou sošku také v kategoriích nejlepší hudba a režie nebo zvláštní cenu za choreografii.

Za více než 60 let své existence muzikál *Oliver!* z divadelních jevišť nikdy nezmizel. Nejčastěji je pochopitelně uváděn v Británii, kde získal pověst muzikálu, jehož ústřední melodie si diváci pískají nikoliv při odchodu z divadla, ale už při svém příchodu. Jen na londýnském West Endu se dosud dočkal čtyř revivalů – v jedné z jeho posledních inscenací se v roli Fagina, šéfa dětské bandy zlodějíčků, objevil například i Rowan Atkinson, známý spíše jako Mr. Bean.

Čeští diváci mohli muzikál *Oliver!* poprvé vidět až 45 let po jeho vzniku, když jej v roce 2005 nastudovalo Městské divadlo Brno v režii Stanislava Moši. Jedním z důvodů tohoto „zpoždění“ je bezesporu nutnost obsazení rozsáhlého dětského ansámblu, jehož členové ztvárňují řadu sborových scén, ale i hlavní postavy. V Ostravě, kam se muzikál *Oliver!* chystá už na začátku října, proběhly konkurzy do dětských rolí poslední březnovou nedělí. Zúčastnili se ho členové Operního studia NDM, sboru Permoník, ale i děti bez divadelních zkušeností, a to jak z Ostravy, tak vzdálenějších míst regionu jako Čeladná, Hukvaldy nebo Krnov. Na jevišti Divadla Jiřího Myrona přivede chystanou novinku tým pod vedením režiséra Lumíra Olšovského, který se tak po několika letech pohostinsky opět vrací do našeho divadla. (pab)

Účastníci konkurzu
Foto Adam Živnůstka

MICHAELA HORKÁ

Jsem vděčná

Na titulní straně našeho časopisu vidíte tvář muzikálové herečky a zpěvačky **Michaely Horké**. Rozhovor s ní vedl netradičně její tatínek, brněnský muzikálový herec Jiří Horký. Nesl se tedy v příjemném rodinném neformálním duchu.

Jaro nám už zaklepalo na dveře. Plánovali jsme posezení venku u ohně, ale počasí k nám dnes není příliš přátelské, a tak jsme zasedli u krbu a užíváme si vzácné chvíle, kdy si Miška udělá čas ve svém nabitém programu, navštíví nás a máme možnost si popovídat.

Před pár dny jsem se probíral rodinnými fotkami a zavzpomínal na počátky tvé umělecké kariéry, které přišly velmi záhy. Myslím, že to bylo předurčeno faktem, že my, oba tví rodiče, jsme tehdy trávili většinu času v divadle, kde jsi nás pravidelně doprovázela.

Pravidelně a ráda.

Nebylo výjimkou, že jsi každou naši inscenaci viděla i dvacetkrát.

Paní Marjánku, matku pluku dokonce osm a třicetkrát!

Nejednou jsi mi po představení vyčítala, že jsem v určitém obrazu trochu pozměnil text. Prostě jsi ho ovládala snad lépe než my. (Smích) Bylo to předurčeno i tvým vztahem k hudbě, ke zpěvu a k divadlu. Pokud se dobře pamatují, bylo ti něco mezi patnácti a šestnácti, když ses vydala do Prahy na svůj první konkurz do muzikálu Janka Ledeckého Galileo. Odjela jsi na konkurz a vlastně ses už nevrátila. Jak se s odstupem na své umělecké začátky díváš?

Někdy se k té myšlence vracím i sama. Víím, a rozhodně to není alibismus, že bych nic neměnila. Netvrdím, že všechno bylo růžové, správné. Ale, co je vlastně správné, že? Nezapomenu ten pocit. Dobrý pocit. Všechno se mi zdálo přirozené. První role,

cizí město, záhy konzervatoř. V něco jsem věřila, něco jsem pro to udělala a vyšlo to. A to je, myslím, důležité vždy. Nejen při startu profesní cesty. A vy jako rodiče jste byli vlastně velice odvázní, že jste mi tu šanci dali a takhle mne propustili. Myslím, že život o tomhle přesně je. O šancích a o momentech. Někdy jsou ty cesty ne zcela standardní, pro druhé můžou být nepochopitelné, ale jsou naše.

Když jsi studovala svoji první roli, Miú v Galileovi, pamatuj si, jak sis chtěla vyzkoušet pocit anděla, když se vznášíš, a skočila jsi padákem. To byl pro nás velmi traumatizující zážitek. Byli jsme šokovaní, že chceš skočit z letadla. Byla to z tvé strany obrovská odvaha...

Myslím, že to není jen o odvaze, ale o celkovém nastavení člověka. Pro někoho to může být přirozené. Dnes jsem velmi ráda, že jsem tak mladá tyhle věci udělala – skočila jsem tehdy vícekrát. Dneska bych to asi vnímala už trochu jinak... Tehdy byl jen ten čistý pocit – chceš to, tak skoč. Ale mají se ti andělé krásně, v tom vzduchoprázdnu. (Úsměv)

Tvoje první role byly, řekněme, éterického charakteru. Ovšem po nějaké době přišla titulní úloha v muzikálu Mata Hari, tedy něco diametrálně odlišného. Musím říct, že jsi mě na premiéře velmi překvapila. V té době jsi byla ještě velmi mladičká, a musela jsi ztvárnit roli zralé ženy, matky, s obrovskými emotivními hereckými plochami. Tvůj výkon mi vehnal slzy do očí, opravdu... Kde jsi tehdy v tom věku brala inspiraci pro ztvárnění tak náročné role?

Myslím, že jevištní věk leckdy nemusí dávat logiku. Pořád pracujeme s jistou dávkou iluze, kterou máme předat divákovi. Tedy pokud jsi už tehdy uvěřil a byl dojat, snad se mi to povedlo. Jeviště by mělo být dokonalá iluze toho, kdo v tu chvíli jsme, koho ztvárňujeme. Potkávají mě výzvy a já je vítám. *Mata Hari* byla pro mě první opravdu „dospěláckou“ ženskou postavou. A inspirace? Byla jako ostatně vždy všude kolem. V lidech. V knihách. Ve filmech. Ve vlastních pocitech. Zkušenostech. Mám ráda hloubky. A baví mě se s rolemi „nořit“ do sebe. A matka? Tu má každá žena v sobě. Více či méně.

Tví fanoušci i široká divadelní veřejnost tě obdivují za to, jak rozdílné role dokážeš skvěle ztvárnit. Rozdílné nejen věkově, ale i v celkovém charakteru. Když si vezmu jenom tvé poslední příležitosti: Paní Lovettovou ve Sweeneym Toddovi,

Ullu v Producentech, Frozinu v muzikálu Harpagon je lakomec?, Paní Danversovou v Rebecce atd – to jsou tak diametrálně rozdílné postavy. Konkrétně Paní Danversová, která je ti věkově i charakterově velmi vzdálená...

„Husí kůže“ přišla, už když jsem se dozvěděla o konkurzu. Roli Paní Danversové jsem nakonec dostala a tato husí kůže mě neopustila. Ani při zkoušení, ani po mnoha desítkách repríz. Od té chvíle je pro mě vlastně ostravská scéna pravidelnou a oblíbenou. Za jejich důvěry jsem vděčná. Vnější inspirace samozřejmě byla, ať už původní Hitchcockův film *Mrtvá a živá*, nebo stejnojmenná kniha Daphne du Maurier... Nicméně vše musíte nakonec stejně najít v sobě. Velmi mi pomohl přístup režisérky Gábiny Petrákové. Ač jsme spolu pracovaly poprvé, dala mi prostor tvořit, čas hledat.

Kromě toho, že dokážeš ztvárnit vysoce dramatickou roli, máš od přírody úžasný komediální talent, což jsi prokázala i teď v temné inscenaci Sweeney Todd. Do Paní Lovettové, silně dramatické role, jsi dokázala implantovat spoustu velice vtipných momentů, kdy se publikum velmi upřímně zasmálo. To je záviděníhodné. Jaký charakter rolí máš raději: spíš dramatické s hlubokým nábojem, nebo ty odlehčené, komické?

Co se týče rolí, mám ráda změny. Zároveň si myslím, že dobré drama zahrajete přes jistý nadhled a lehkost v sobě. Světlo není bez tmy a naopak. Mě s tímhle vším prostě baví pracovat. Ztvárňovat role velmi odlišného charakteru, to možná zase úplně každého umělce nepotká. Už jsem říkala, že jsem za to vděčná? (Smích)

V pomíjivosti a často i v nehmatatelnosti naší umělecké profese mi přijde podstatné se zkusit lidí „dotýkat“. A pokud to lze skrze různé žánry a odlišné role, tím lépe.

Absolutně ti rozumím. Když jsem nastoupil do brněnského Národního divadla, ač vystudovaný basbaryton, byl jsem obsazován do tenorových rolí a hrál jsem celou plejádu rolí milovníků a už mě to vůbec nebavilo. Zkrátka už nebylo co přinést.

Mě zase v podstatě minuly naviky, princezny. Moc jsem si jich neužila. Ale zase si od brzkého věku užívám charakterní postavy. A teď mi to vynahrazuje Ulla v *Producentech*. To je v mém momentálním výčtu rolí pro mě taková švédská princezna. (Smích) No a už jsme zase u těch změn; změna osvěží každého... Ale v zásadě – pro mě je princeznou vlastně i Paní Danversová, i Paní Lovettová, zkrátka všechny ty moje holky... (Smích)

Máš za sebou několik rolí v Městském divadle Brno, hrála jsi v pražských muzikálových divadlech a v posledních letech mám pocit, že tvoje kariéra kulminuje v muzikálovém souboru NDM. Je to tím, že ti toto divadlo poskytlo ideální podmínky? Nebo je to kolektivem, ve kterém se ti dobře pracuje?

Od muzikálu *Rebecca* se pro mě Ostrava stala v podstatě regulérní polovinou mého bytí, kde se cítím velice spokojeně. Docela paradox: do jistého období jsem tu byla jen párkrát, navíc „na otačku“, a najednou tu napůl žiju. Divadlo mi poskytuje krásné podmínky pro práci, mám tu již mnoho blízkých přátel a skvělých kolegů a mám moc ráda místní publikum. Navíc začínám vnímat, že sem jezdí i mnoho diváků zdaleka, a to jistě o něčem vypovídá. V klasickém divadle jsem s vámi vyrostla a na prknech klasického divadla teď nejčastěji stojím. Ač je můj celkový život zatím stále vázán na Prahu, tady jsem stálý host a musím opět říct: jsem vděčná. Mám ráda divadlo, které se tu dělá, můžu zpívat s fantastickým velkým orchestrem pod taktovkou skvělých dirigentů a můžu hrát na jedné – nebojím se to říct – z nejlepších muzikálových scén v republice. Tedy od *Rebecy* až po *Sweeneyho Todd* v Ostravě – s vděčností.

Co práce s mladými umělci? Předáváš své zkušenosti další generaci?

Ano a velmi mě to baví. Pár příležitostí už jsem dostala a je to velká výzva. Beru i tyhle věci velmi zodpovědně, protože do mladých nadějných talentů je potřeba zodpovědně uložit dobré umělecké návyky. Uvidíme, co budoucnost přinese, ale jistě se předávání

zkušeností další generaci nebráním. Ti tu budou stát po nás.

Čeká tě určitě ještě spousta nádherných rolí, krásné umělecké práce. My ti můžeme jenom popřát mnoho uměleckých sil, pevné zdraví a budeme ti moc a moc držet palce!

No a tobě, šmarjá, tobě! Taký pořad ještě stojíš na jevišti...

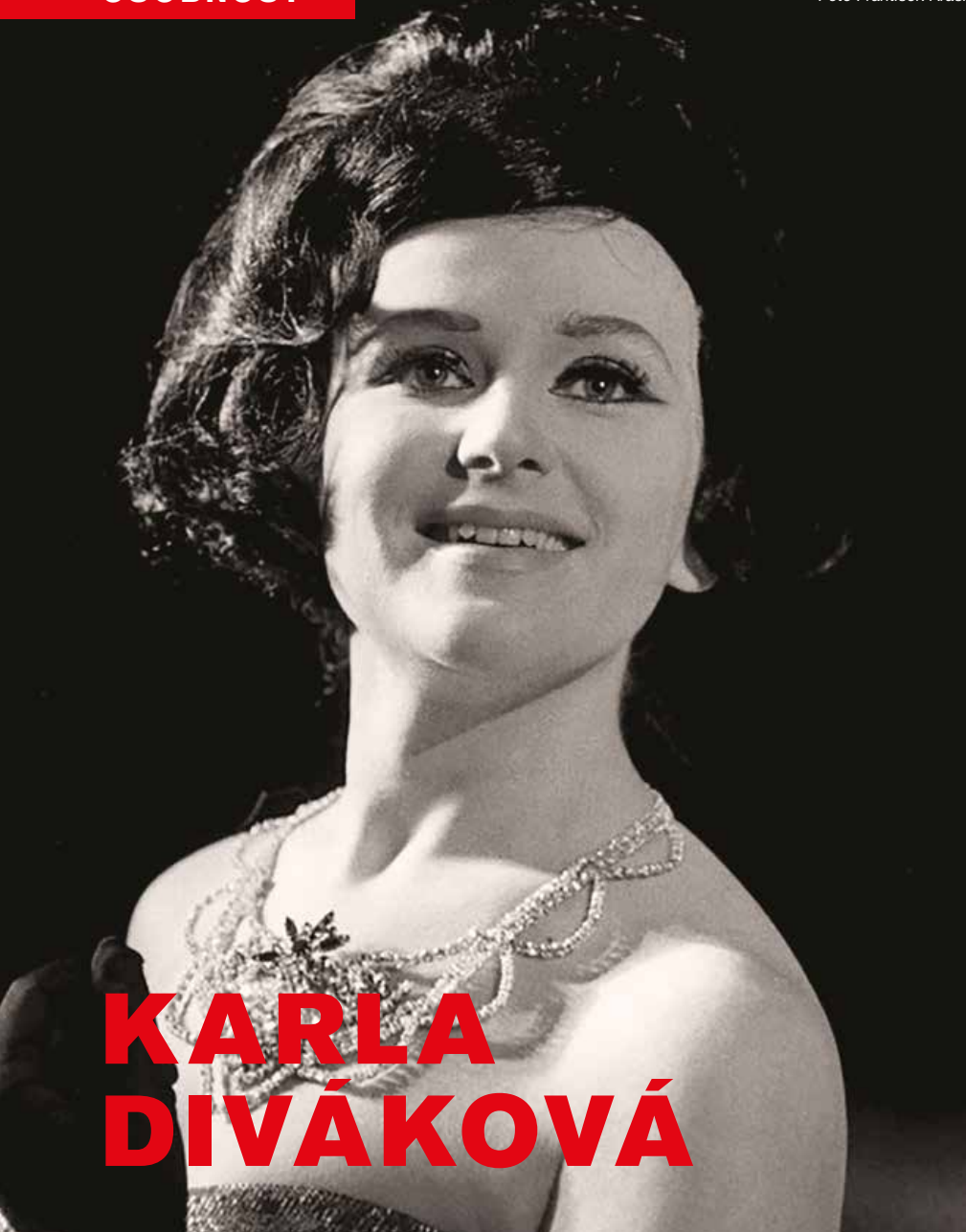
Ještě stojím... taky někdy klečím... ale ano, umělecká práce mě stále ještě baví.

Vlastně to můžeme shrnout tak, že jsme oba – a opravdu to zazní naposledy – vděční!

(jh)

KARLA DIVÁKOVÁ

U příležitosti jejích narozenin vzpomíná Petr Miller:

S Ostravou se mi spojují pevně dva pojmy. První je písnička „V jedním dumku na Zárubku“, druhý je svého času velmi populární opereta ostravského skladatele Rudolfa Kubína *Děvčátko z kolonie*, ze které jsem zpíval několik hudebních čísel, především titulní melodii. A v tom případě se mi okamžitě vybaví moje milá dlouholetá kolegyně a kamarádka, sólistka operety tehdy Státního divadla v Ostravě paní **Karla Diváková**. Byla totiž ze Zárubku, což byla hornická kolonie, a byla tedy i oním děvčátkem.

Zpěv měli Diváková zřejmě v rodě, protože jedna Diváková, Zdeňka, byla sólistkou ostravské opery a ta druhá, její sestřenice Karla, roku 1964 nastoupila do operetního souboru jako subreta. Než se stačila rozkoukat, dostala dvě velké příležitosti jako záskok. Jejím vůbec prvním

vystoupením byla Diana v Offenbachově *Orfeovi v podsvětí* a druhým titulní Lysistrata.

Dle hodnocení pamětníků i kolegyně,

Ilona Simandlová (Adéla), Karla Diváková (Rosálinda) a Lubomír Procházka (Eisenstein) v *NETOPYROVI* (1975)
Foto František Krasl

za kterou zaskočila, prý zpívala famózně. Zpěvu se učila u prof. Rudolfa Vaška a v další roli nesmírně pěvecky obtížné zazářila i na zájezdě v Polsku. Bylo to v operetě Carla Millöckera *Začarovaný zámek*. Jejimi nejčastějšími partnery byli tehdy František Návrat a Zdeněk Růžička. Brzy se ukázalo, že Karla může hrát jak první obor, tak i druhý, a jak se postupně objevovaly muzikály, našla uplatnění i v nich a stala se tak pevným „sloupem“ souboru. Operety *Rose Marie*, *Král tuláků*, *Země úsměvů* a z muzikálů titulní role v *My Fair Lady* a mnoho dalších, díky kterým zaujala v souboru operety pevné místo.

Já jsem nastoupil v Ostravě o deset let později a s Karlou jsem se setkal téměř ve všech inscenacích, i když ne jako její hlavní partner. Byla vynikající Lilli Vanessi (Kateřina) v muzikálu *Zkrocení zlé ženy* (*Kiss Me Kate*), Rosalinda v *Netopýru*, Iduna v *Ohňostroji* a přímo nedostižná v roli Eulálie Čubíkové ve *Zvonokosech*. Mojí hlavní partnerkou byla v operetě *Bratránek z Batávie*, Offenbachově *Madame Favart* nebo Straussově operetě *Tisíc a jedna noc*. Není zde ani možné jmenovat všechny tituly, ale z muzikálu ještě připomeňme roli Mercedes v *Hraběti Monte Cristo*, Magnolii v *Lodi komediantů* nebo Káču v *Divotvorném hrnci* i titulní roli v sovětském muzikálu *Dáma s jablky*.

Jak jde čas, je lidským údělem stárnutí, což se u herečky-subrety neslučuje s operetou – v operetě se zraje. U Karly Divákové došlo jednoduše k přehraní se do jiného oboru. Barča (*Perly panny Serafinky*), Mamá (*Polská krev*) – a zase bychom mohli pokračovat...

Tak Ti přeju za všechny, kteří v našem ostravském divadle převzali Tvou štafetu, k narozeninám vše nejlepší, zdraví, pohodu, dobrou náladu, a našemu souboru Tvou výdrž.

Petr Miller

Karla Diváková (Jadwiga) a Petr Miller (Bronio Popiel) v *POLSKÉ KRVI* (1988)
Foto Josef Hradil

100 let
od narození

Půvabná Ludmila Dvořáková (Milada) v inscenaci *DALIBOR* (1951)
Foto Jarmila Podbierová

KAREL PALOUŠ

(11. 7. 1913 Loukov – 16. 4. 1999 Praha)

herec a režisér NDMS 1936–1943

V roce 1936 šéf ostravské činohry a významný režisér Jan Škoda nabídl mladému učitelstvému praktikantovi **Karlu Paloušovi** angažmá, během něž jako herecký elév ztvárnil i několik větších rolí (Raskolnikov v dramizaci Dostojevského *Zločinu a trestu*, učitel Pěnkava v Tylově *Tvrdohlavé ženě* nebo Toni v Čapkově *Matce*). **Mnohem významnějším impulsem pro Paloušovo budoucí celoživotní směřování byla ale Škodova pobídka k režii**. Paloušovy první inscenace okouzlovaly nejmladší diváky, pro něž od roku 1937 inscenoval projekty v rámci Dětské scény NDMS (*Mauglí*, *Princezna*

LUDMILA DVOŘÁKOVÁ

(11. 7. 1923 Kolín – 30. 7. 2015 Praha)

sólistka opery SDO 1949–1954

Sto let by letos oslavila fenomenální sopranistka Ludmila Dvořáková, která byla právem považována za jednu z nejlepších, celosvětově proslulých operních primadon své doby. Rodačka z Kolína a absolventka pražské konzervatoře v roce 1949 započala svou úspěšnou pěveckou kariéru právě v ostravském divadle, do něhož ve stejné době nastoupil coby nový šéf opery i dirigent Rudolf Vašata, který se později stal jejím manželem. Mladá talentovaná pěvkyně v Ostravě sbírala cenné

Pampeliška nebo *Babička*). Zde také začala jeho úzká spolupráce s výtvarníkem Janem Sládkem, s nímž se záhy pustil i do větších režii především českých oper (*Prodaná nevěsta*, *Dvě vdovy*, *Dalibor*, *Rusalka*, *Smrt Kmotřička* aj.). Silná trojice Škoda-Palouš-Sládek však v roce 1943 opustila Ostravu a ihned po konci války otevřela v Praze nově založené Realistické divadlo. Karel Palouš jej od roku 1950 po dlouhých 26 let vedl a mnozí jej nazývali „ztracencem divadla“, který v něm byl od rána do noci. Dodnes je jeho působení považováno za jedno z nejdelších ředitelských období dějin českého divadla. **Karel Palouš se do Ostravy ještě jednou vrátil (opět s Janem Sládkem) a jeho pohostinská režie Raisových *Zapadlých vlastenců* (1959) úspěšně zakončila oslavy 40. výročí založení Státního divadla v Ostravě.**

(kp)

110 let
od narození

Karel Palouš (Lopez de Barco) v inscenaci *ISABELA ŠPANELSKÁ* (1941), v kostýmu Josefa Sládka a režii Jana Škody
Foto Ostravské muzeum

SAŠA MACHOV

(16. 7. 1903 Zhoř u Pacova – 23. 6. 1951 Praha)

šéf baletu NDMS 1929–1934

Když v roce 1923 odešel šéf baletu NDMS Achille Viscusi i s dalšími tanečnickými do Bratislavy, ostravský baletní soubor dlouho čekal na další osobnost, která by jej opět zkonsolidovala a technicky i umělecky pozvedla. Přes veškeré snahy Viscusiho následovníků, baletních šéfů Milady Fuchsové, Lorise Relského či Maxe Semmlera se to podařilo až mladému herci a tanečníkovi *Osvobozeného divadla Sašovi Machovovi*. V roce 1929 při pohostinských představeních Osvobozeného divadla v Ostravě Saša zaujal natolik, že se ho vedení zdejší scény rozhodlo angažovat. **Už jako mladý měl Machov přirozený choreografický, interpretační**

a organizační talent, který dokázal vedle zdejšího suverénního dirigenta Jaroslava Vogela nebo progresivního divadelníka Oldřicha Stibora zúročit. Připomeňme jeho odvážné choreografie baletů *Javotta*, *Harlekýnovy milióny* či *Čarodějnou lásku* nebo jeho roli Paddyho ve hře *Chlupatá opice* nově vzniklého avantgardního Studia NDMS a velké množství neodmyslitelných baletních vložek do operních inscenací (*Tannhäuser*, *Kniže Igor* či *Aida*). Již za jeho pětiletého ostravského intermezza byly Machovy choreografie několika tanečních čísel reprezentovány progresivní baletní skupinou Jelizavety Nikolské (Sašova první učitelka tance) na světové výstavě v Chicagu v roce 1933, kde tehdejší Čechoslováci měli silné krajské zastoupení v čele se starostou města, kladenským rodákem Antonínem Čermákem.

(kp)

120 let
od narození

Saša Machov zachycený na procházce u Městského divadla (DAD)
Foto Ostravské muzeum

Tři Shakespeareovy ostravské činoherní hity (a jedna novinka po 99 letech)

Hamlet Jiřího Adamíry (1960)
Foto František Krasl

Zdá se, že se jméno Williama Shakespeara během pěti století nepřetržitě uvádění jeho dramatického díla na světových jevištích stalo téměř synonymem pro divadlo. Jde o nejznámějšího a nejhranějšího autora všech dob (druhým je prý Henrik Ibsen), a lze tedy předpokládat, že nebude mnoho činoherních souborů, které by během své existence neinscenovaly alespoň některý z jeho titulů. Nejinak je tomu i v Ostravě, kde byly příběhy z odkazu velkého alžbětince do dnešních dní nastudovány dvaadvacetkrát. Vůbec první Shakespeareovou hrou, kterou Ostravané mohli spatřit v nově založeném NDMS, byla tragédie *Romeo a Julie* (1920). Stalo se tak hned v jeho úvodní sezóně, ovšem Shakespeareův text se stal až 47. činoherním titulem (!) prvního roku provozu českého

divadla, které nakonec celkově zaznamenal 88 premiér v období od srpna 1920 do začátku července 1921.

Jenom tvé jméno (a věk) je můj nepřítel

Romeo a Julie vstoupili na ostravské jeviště v režii a na scéně Václava Jiříkovského a hovořili v překladu Josefa Václava Sládka. Václav Jiříkovský (vl. jménem V. Herein) byl jedním z členů přípravného výboru pro vznik NDMS a posléze i jeho prvním ředitelem. O dvaadvacet let později bohužel vyhasl život tohoto nadaného umělce, a dnes by se řeklo, i schopného divadelního manažera v koncentračním táboře v Osvětimi. Řadu ostravských Julií započala herečka Lída Sudová, která byla do této role obsazena ve věku téměř čtyřiceti let, zatímco Romeovi Karla Černého bylo dvacet osm. Ještě

překvapivější je ale fakt, že v době premiéry bylo Jarmile Kurandové, představitelce Juliiny matky paní Kapuletové, třicet let a Marii Rýdlové, která hrála Chůvu, třicet šest let. Na tomto příkladu je patrné, co všechno dokáže divadelní prkna unést a že realita civilního života nemusí být nutně ve shodě s uměle vytvořenou iluzí na jevišti. Životní zkušenost se zralé představitelce Julie evidentně vyplatila, protože spisovatel a kritik Vojtěch Martínek o jejím výkonu napsal: „*Umění slečny Sudové, prudké ve vášni a bolestné ve chvílích zoufalství, zvítězilo plně v této těžké zkoušce. Zvláště vystoupila její schopnost charakterisační od onoho okamžiku, kdy vašeň lásky probouzí v dozávající dívce ženu. Překrásně zpodobila hrůzu v hrobce, kdy se leká náhlého probuzení mezi mrtvými.*“

Romeo, Romeo, ach, proč jsi Romeo?

Další ostravská Julie, Blanka Waleská, okouzila publikum svou tajemnou krásou v roce 1941, Romea hrál Jan Linhart a jako Chůva se opět představila Marie Rýdlová. O třináct let později se mohlo ostravské publikum příběhem mladých veronských milenců dojmout znovu, tentokrát s Radimem Kovalem a Jiřinou Froňkovou v titulních rolích. Radim Koval se později „přehrál“ do role režiséra a v roce 1973 stejný titul nazkoušel s alternujícími herci Stanislavem Šárským a Adolfem Kohuthem a Alexandrou Gasnářkovou a Evou Jelínkovou, jejichž Chůvou byla Milena Asmanová.

Na sklonku milénia (1999) se činohra NDM k nesmrtelnému titulu opět vrátila, a to s jedněmi z nejmladších českých představitelů titulních rolí: Julii nazkoušela tehdy teprve sedmnáctiletá Jana Bernášková, Romeovi Marka Holého bylo o dva roky více. V roli Chůvy se do bývalého působiště po letech vrátila hostující (s Věrou Janků alternující) Jitka Smutná.

Zatím posledními ostravskými milenci

Blanka Waleská (Julie) v inscenaci ROMEO A JULIE (1941)
Foto archiv

ze zneprátelených rodů byli v roce 2011 v Divadle Petra Bezruče Michal Sedláček a Pavla Gajdošíková s Chůvou Norberta Lichého v civilně vypravené inscenaci představující panelákový byt a v režii Anny Petřelkové, dcery J. A. Pitínského.

Věřte mi, vždyť nelže Puk, však to sfouknem, takhle: fuk

V pořadí druhou Shakespeareovou hrou, kterou zdejší divadlo ostravskému publiku nabídlo, byla komedie *Sen noci svatojanské*. Sice se tímto co do chronologického pořadí umístila na stříbrné příčce, nicméně drží prvenství v jiné disciplíně: v počtu inscenací. *Sen noci svatojanské* se v průběhu let stal nejnasazovanější hrou Williama Shakespeara s celkem jedenácti uvedenými napříč všemi ostravskými divadly. A již od prvního inscenování v roce 1920 lze vystopovat zajímavý fenomén: většinu ostravských Puků, tedy elfů sloužících králi Oberonovi, ztvárnily herečky. Prvenství přináležejí Karle Gentnerové, která byla k ruce Oberonovi netradičně hranému také ženou, Táňou Hodanovou; královna elfů Titanie připadla již zmiňované Lidě Sudové. Ve druhém uvedení z roku 1928 byla Pukem Vilma Beranová a Táňa Hodanová pro změnu zase Titanií. Dalšími Puky „v sukních“ byly Vlasta Jelínková (1940), Jiřina Froňková (1957), Apolena Veldová (1994), Renáta Klemensová (2013) a aktuálně lze v této roli vidět Markétu Matulovou v nejnovějším ostravském *Snu čarovné noci* (2022) v Divadle Petra Bezruče.

Být, či nebýt? Tak se musím ptát!

Dalším „hitem“ a v Ostravě druhým nejčastěji uváděným Shakespeareovým titulem je *Hamlet*, na jehož premiéru si ale místní publikum muselo počkat až do roku 1930, kdy zde slavný monolog být, či nebýt poprvé zazněl z úst Miloše Nového, který inscenaci také režíroval a vypravil. O rok později byl

Pozoruhodným fenoménem je v tomto ohledu herecký klan Čapkových, kteří se v rolích Shakespeareových dramát v ostravských divadlech průběžně střídají. Například sérii *Hamletů* zahájil v roce 1984 Vladimír Čapka v Divadle Petra Bezruče, kde mu Ofélií byla Monika Hálová. O čtyři roky později jej vystřídal ve Státním divadle v Ostravě starší bratr Jiří, který měl privilegium hned dvou Ofélií, Apoleny Veldové a Evy Vejmelkové, a ukončil ji syn Jiřího Michal, který se stal *Hamletem* v roce 2010 v Komorní scéně Aréna a do kláštera poslal Ofélii Terezy Dočkalové.

Jana Bernášková (Julie) a Marek Holý (Romeo) v ROMEOVI A JULII (1999)
Foto Josef Hradil

Hamlet obnoven, tentokrát s Eduardem Kohoutem v titulní roli, kterou tento tehdy již známý protagonista Shakespeareových postav ztvárnil také na jevišti pražského Národního divadla. V obou uvedeních hrála Ofélii už téměř čtyřicetiletá Táňa Hodanová. Další tři desítky let trvalo, než na jeviště Divadla Zdeňka Nejedlého vstoupili Kohoutovi následovníci – a šlo hned o dva alternující dánské prince, Jiřího Adamíru a Josefa Langmílera, kterým společnou Ofélií byla Jiřina Froňková. Řada diváků si dodnes pamatuje „bezučovského“ *Hamleta* Richarda Krajča (1999), možná si ale dnes už málokdo vzpomene, že šlo o první režijní pokus shakespearologa a překladatele Jiřího Joska. Zajímavým faktem je, že poslední uvedení tohoto titulu v činohře NDM v roce 2003 s Janem Hájkem v titulní roli se hrálo v překladu E. A. Saudka, který vznikl v roce 1941. Mimochodem, první manželkou tohoto překladatele byla herečka, překladatelka a spisovatelka Eva Vrchlická, která v repríze 18. května 1920 hostovala ve zmiňované první inscenaci *Romea a Julie* v Ostravě.

Prosím vás, říkejte tu řeč tak, jak jsem vám ji přečet.

A když už je řeč o překladatelích velkého alžbětince – ve 20. až 40. letech se v Ostravě nejčastěji hrálo v českých zněních Josefa Václava Sládka, Otokara Fischera nebo

Jiří Čapka (Hamlet), Eva Vejmelková (Ofelie) v inscenaci HAMLET (1988)
Foto Josef Hradil

Bohumila Štěpánka. Objevuje se rovněž méně známé jméno Bohdana Kaminského, který mj. přeložil všechny Moliérové hry. Od 50. let inscenátoři hodně pracovali s překlady E. A. Saudka, od 60. let si vybírali Zdeňka Urbánka, Josefa Topola či Břetislava Hodka. S koncem 70. let, především díky Janu Kačerovi, si Ostravané mohli poslechnout Shakespeara v překladech Aloise Bejblíka, zatímco inscenace Shakespeareových her v 80. letech byly často hrány v překladech Milana Luchése.

V současnosti inscenátoři volí především mezi dvěma jmény: Jiřím Joskem a Martinem Hilským, který jako první vydal

Apolena Veldová (Puk) ve SNU NOCI SVATOJANSKÉ (1994)
Foto Josef Hradil

kompletní Shakespeareovo dílo v češtině. Naopak jen ojediněle se se Shakespeareem v Ostravě potkal v roli překladatele např. Jan Werich, jehož překlad a úprava Jindřicha IV. měla pod názvem *Falstaffovo babí léto* (1970) premiéru v Divadle Petra Bezruče.

Čím já si mohu zasloužit tvou lásku?

V červnu 2023 bude mít premiéru nejnovější ostravská inscenace hry Williama Shakespeara. Tentokrát dramaturgická volba padla na komedii *Marná lásky snaha*, která tak bude po devadesáti devíti letech teprve druhým uvedením tohoto textu v rámci historie českého profesionálního divadla v Ostravě. V roce 1924 v ní mohli diváci vidět např. Jiřího Myrona v roli Kněze Nathaniela (nyní Tomáš Jirman), Hugo Haase jako selského synka Kotrbu (nyní Jiří Sedláček), Táňu Hodanovou coby Francouzskou princeznu (nyní Sabina Muchová) či manželku Franty Paula Vlastu Kleinovou-Paulovou v roli Rosalindy (nyní Aneta Kaluža Klimešová). Roli učence Holoferna ztvárnil Alexandr Kantor (nyní Jan Fišar), svými současníky přezdívaný „venkovský Mošna“, který se stal jedním z nejpůvodnějších regionálních herců své doby, a když v roce 1929 po těžké nemoci zemřel, jeho poslední rozloučení se proměnilo ve velkou manifestaci hercových příznivců. (at)

JAN OBŠIL

Všestranný kumštýř

(25. 12. 1908 Hustopeče u Brna – 13. 4. 1983 Třebovice)

Kouzlo
jevištní
výpravy

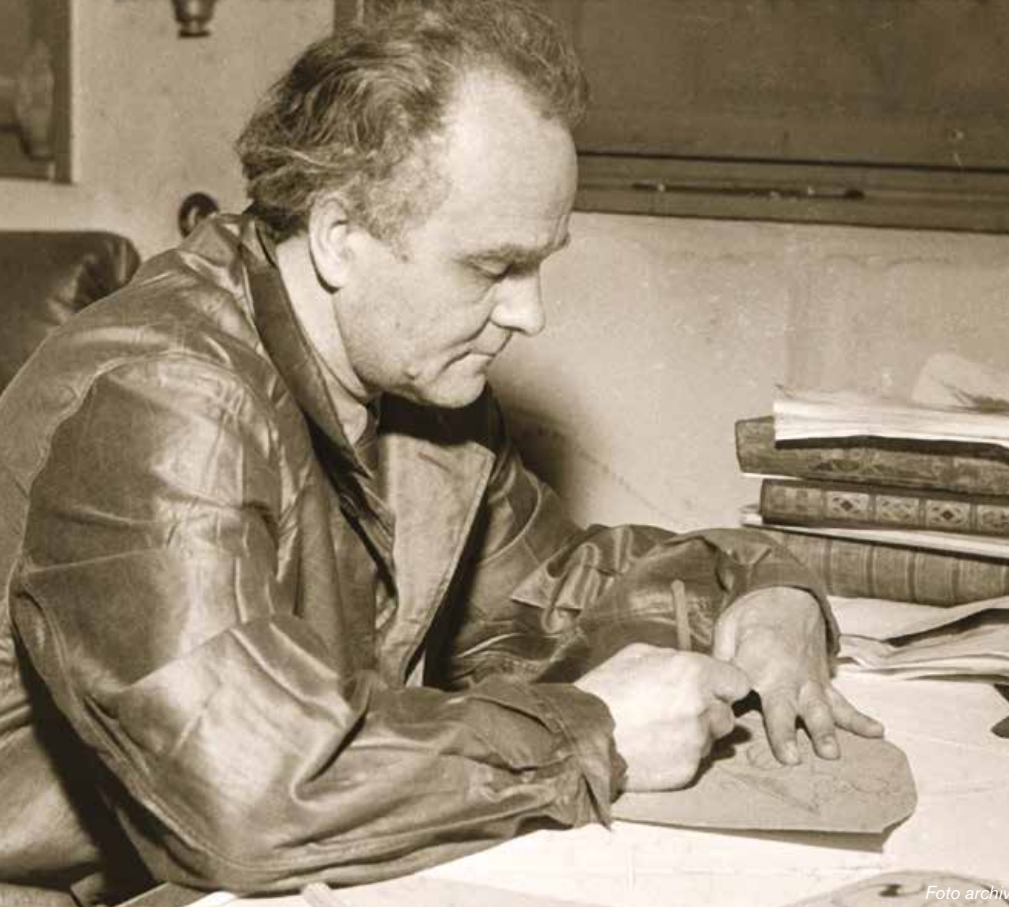

Foto archiv

Vedle výrazných uměleckých jmen ostravské scény, jako byla herečka Táňa Hodanová či režisér Karel Palouš, se i **Jan Obšil** zařadil mezi kumštýře, jejichž cesta k divadlu vedla přes učitelskou profesi. Vzdělání obecně pokládal za velmi důležitý vklad do budoucnosti, který se rozhodl nepodcenit i ve svém vlastním případě. Opatrnost jej nejprve přivedla ke zdánlivě perspektivnímu studiu práv,

brzy ale pocítil, že striktní svět paragrafů je jeho svobodomyšlné umělecké duši příliš vzdálený. Napodruhé už se své lásky k výtvarnu nevzdal a nastoupil na Akademii výtvarných umění v Praze, kde se mu zásadním mentorem a inspirací stal malíř Max Švabinský. Dokonalost propracované kresby a jasná kompozice, to vše se do Obšilova uměleckého rukopisu díky Švabinského vlivu nesmazatelně zapsalo.

Zadni vrátka

Stále měl ale na paměti, že existenční závislost pouze na výtvarném umění může být vrtkavým živobytím, a tak jeho zápis ke studiu na Vysokém učení technickém měl ryze praktický důvod. Svě existenční zabezpečení dovedl k dokonalosti ještě pojistkou v podobě doplňujícího pedagogického vzdělání, které by mu umožnilo působit i jako profesor s aprobační na matematiku a geometrii. Když mu v roce 1936 přišla nabídka na místo učitele kreslení v Moravské Ostravě, osud dal jeho předchozí úvahám zapravdu, a došlo ke spojení praktické učitelské profese s jeho celoživotní vášní k malbě. Nově se ocitl v prostředí města, které se zcela odlišovalo od Obšilovy rodné slunné Moravy, přijal jej ale se všemi jeho rázovitostmi a v budoucnu zdejší region sám nemálo obohatil.

Divadlo jako lék

V práci pro divadlo našlapoval zprvu nesměle, nenápadně. Pohádkové příběhy, které ožívaly na jevišti NDMS pro tzv. Dětskou scénu, totiž vznikaly díky nejužší spolupráci divadla s učitelskými a profesorskými organizacemi. A kdo příhodnější mohl přiložit ruku k dílu, než právě učitel výtvarné výchovy? Do slibně se rozjíždějících profesních začátků, v nichž se harmonicky snoubily řád výuky a pestrost divadla, ale záhy zasáhla zákeřná Bechtěrevova nemoc. Narůstající projevy choroby jej bolestivě omezily v pohybu a na několik let dokonce vyřadily z běžného života. A právě v práci pro divadlo začal po několikaleté zdravotní pauze nalézat naplnění a rozptýlení od vážné nemoci. První takovou spoluprací byla roku 1946 baletní inscenace *Andersen*, v níž pod vánočním stromkem v atmosféře plné kouzel ožívaly figurky pohádek Velkého vypravěče. Následovaly desítky dalších výprav – stále ovšem pro divadlo pracoval pouze jako host. Nic na tom nezměnila ani skutečnost, že za scénický návrh k opeře Richarda Wagnera *Bludný Holanďan* (1954) dokonce získal významnou Cenu Ostravy. Obšilovo pracovní

Návrhy kostýmů
Zdroj Ostravské muzeum

nasazení a neutuchající nadšení a píle jako by se staly tak trochu samozřejmostí, a i když se vedení divadla opakovaně připomínal, k oficiálnímu přijetí do angažmá došlo až o mnoho let později. Až pár dní před Vánoci roku 1956 konečně podepsal smlouvu (to už měl za sebou neuvěřitelných 88 vypravených inscenací) a hned se také stal vůbec prvním oficiálně jmenovaným šéfem výpravy. Na scéně sázel na realismus s nádechem lyrického půvabu, spoléhal na účinek barev a detailů, jimiž se snažil postihnout proměny dramatických situací. Vždy prosté a účelné řešení víceméně odráželo kvality jeho osobnosti – senzitivitu, skromnost a až mystickou duchovní energii.

Talent, který nemá hranice

Vzácným a výjimečným bylo spojení malíře, scénografa vyznávajícího krásu starobylosti a umělce, jehož jméno je v obdivuhodném rozsahu spojováno také s církevním uměním. Zúčastnil se dokonce prestižní soutěže o návrh figurální výzdoby a oken do části Chrámu sv. Víta v Praze a porota jeho návrh mezi třemi desítkami dalších zařadila mezi jeden z nejlepších. Výjevy ze života svatých a jeho církevní motivy jsou dodnes součástí mnoha oltářních maleb a křížových cest nejen zdejších kostelů (Bohumín, Hošťálkovice, Kozmice, Kravaře, Kunčičky, Třebovice ad.).

Osobnost Jana Obšila ale zahrnovala i smysl pro humor a svou výtvarnou fantazii rád rozvíjel i v tomto duchu. Už jako student

například nakreslil ve svém rodném městě dnes už pověstný „Hustopečský betlém“, do nějž vtipně zasadil sérii figurek místních občanů včetně mladého malíře, který možná byl jeho autoportrétem. Tento

Zlomek původního návrhu opony pro Lidový dům s názvem HUDBA PRACUJÍCÍM
Zdroj Ostravské muzeum

šprýmařský kousek mu ovšem způsobil nemálo problémů, a dokonce musel město na čas zcela opustit. Příběh troufalého autora se trauje dodnes a betlém dnes patří mezi veřejností oblíbenou regionální raritu. Můžeme jen litovat, že takové štěstí neměla i opona, kterou během války pořídil

pro Lidové divadlo v ostravském Katolickém domě, kam se divadelníci nuceně přesunuli poté, co jim Němci zabrali Městské divadlo. Byla zničena při srpnovém bombardování Ostravy roku 1944 a její podobu dnes už dává tušit jen zachovaný zlomek původního návrhu.

Ve volném čase se stále vracel ke své původní profesi pedagoga a obětavě se věnoval dětem. Bez jakéhokoli nároku na odměnu vedl dva výtvarné kroužky pořádané hornickým klubem dolu Hlubina, a touto svou činností zaujal dokonce tvůrce televizního *Československého filmového týdeníku*, kteří o něm a jeho nadaných žáčích připravili jeden z dílů roku 1961.

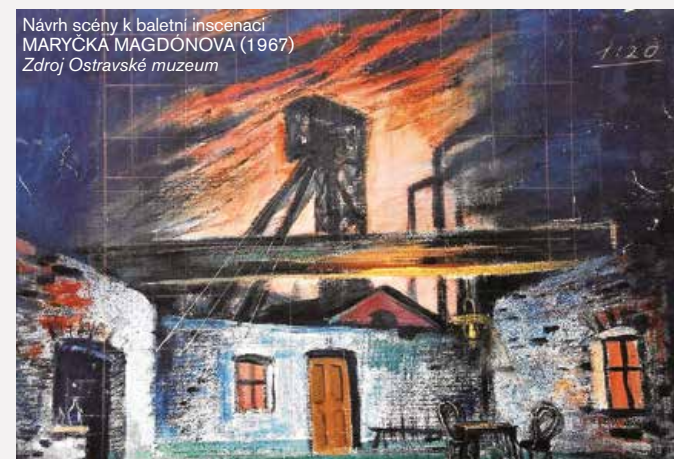
Divadlo si v průběhu své kariéry skutečně zamiloval a opouštět ho nechtěl, ačkoliv dávno překročil důchodový věk.

Návrh scény k operní inscenaci BLUDNÝ HOLANĎAN (1954)
Zdroj Ostravské muzeum

Návrh scény k operní inscenaci DALIBOR (1955)
Zdroj Ostravské muzeum

Návrh scény k baletní inscenaci MARYČKA MAGDÓNOVA (1967)
Zdroj Ostravské muzeum

Návrh scény k operní inscenaci OHŇOSTROJ (1966)
Zdroj Ostravské muzeum

S ostravským divadlem se tak definitivně rozloučil až k prvnímu dni roku 1974, kdy měl Jan Obšil čerstvě 65 let. To, že se ale stále cítil při síle a tvůrčí múza ho neopouštěla, dokládá ještě dalších sedm let Obšilovy scénografické práce pro Slezské divadlo v Opavě. (to)

N D M EXTRA

MIMOREPERTOÁROVÉ AKCE, PŘEDNÁŠKY,
DEBATY, BESEDY A VÝSTAVY

XXII. CYKLUS KOMORNÍCH KONCERTŮ

18. května v 19 hodin ve slavnostním
sále Táni HodanovéJSME OPRAVDU NÁROD
KOMENSKÉHO?Milena Steinmasslová (mluvené slovo),
František Kreuzmann (mluvené slovo),
Lenka Kozderková (flétna)

Komponovaný večer v podání herců Mileny Steinmasslové, Františka Kreuzmanna a flétnistky Lenky Kozderkové. Otázka, zda jsme opravdu národ Komenského, stála u samého začátku jejich společné práce a určila i další otázky, které měli protagonisté, i ty, které nacházeli v díle a životě J. A. Komenského. Pořad má čtyři kapitoly: Rozum, Vzdělání, Bůh a Naděje. Je to večer dialogu, který je veden s Komenským, mezi herci i s hudbou, která vstupuje do dialogu. A do rozhovoru vstoupí i divák. Herci si tu jistě nehrají na literární vědce nebo na historiky. Ukazují člověka, který byl opravdovou „celebritou“ své doby. Vášnivý i chybující. A i v chybách veliký. Častokrát byli sami více než překvapeni jeho životem i dobou, ve které žil. O to vše se chtějí s vámi posluchači podělit, neboť jsou přesvědčeni, že jeho myšlenky i otázky v nich obsažené jsou pro současnost stejně důležité jako za jeho života. „Komenský by nechtěl, abychom jej pouze obdivovali jako moudrého, jehož moudrost je dnes mnohdy vnímaná s lítostí, protože si myslíme, že nemá žádný význam. Chtěl by však, abychom konali.“

Milena Steinmasslová je lidem známá z Realistického divadla, Činoherního

Milena Steinmasslová

Lenka Kozderková

studia, Národního divadla, Divadla Rokoko, Divadla Na zábradlí, Divadla pod Palmovkou, Městského divadla Mladá Boleslav, Činoherního studia města Ústí nad Labem či z Divadla Viola. Posledních 20 let spolupracuje se divadelním spolkem Kašpar. Je také autorkou několika scénářů.

František Kreuzmann svou hereckou dráhu začínal v mosteckém divadle. Přes deset let hrál v Realistickém divadle (pozdějším divadle Labyrinth) v Praze. Od roku 1998 je členem divadelního spolku Kašpar.

Lenka Kozderková je vyhledávanou interpretkou soudobé hudby – mimo jiné v roce 2007 uvedla v Carnegie Hall v New Yorku Stockhausenův kvintet *Zeitmasse*. Po návratu ze studií ve Francii pokračovala v zaměření na současnou hudbu, improvizaci a na propojení hudby s výtvarným a divadelním uměním. Premiérovala desítky skladeb českých i zahraničních autorů. Sólově vystoupila mj. na festivalech Pražské jaro, Musik unter Tag Hannover, Expozice nové hudby, Forum neuer Music, Forfest Czech Republic v Kroměříži, Dartington Summer School and Festival aj.

8. června v 19 hodin ve slavnostním
sále Táni HodanovéFAMA Quartet, Bethany Danel Brooks
(klavír)

Poprvé společně přijedou do Ostravy FAMA Quartet a americká klavíristka Bethany Danel Brooks. Klavíristka

Bethany Danel Brooks působí současně v Praze a Filadelfii. Je držitelkou titulů v klavírní hře na školách Houghton College (USA), Royal Academy of Music v Londýně (Velká Británie) a Temple University (USA). Bethany byla oceněna v roce 2001 na Mezinárodní klavírní soutěži Bartok-Kabalevsky-Prokofjev. Mimo jiné vystupovala jako sólistka a umělkyně v New Yorku, Filadelfii, Nashvillu, Londýně, Mexicu City, Oděse a Istanbulu. Působí také jako orchestrální hudebnice; je hlavní pianistkou hudebního tělesa Lancaster Symphony Orchestra.

FAMA Quartet patří mezi tuzemskou špičku v oblasti interpretace české i světové současné tvorby. Pravidelně uvádí skladby především soudobých autorů, a to jak klasiků avantgardy a tradičnějších proudů 20. století (Schoenberg, Berg, Webern, Kagel, Lutosławski, Xenakis), tak současných významných českých i evropských tvůrců (Adámek, Kopelent, Loudová, Pudlák, Srnka a další). Kvarteto vystupovalo na festivalech Pražské jaro (2011, 2016), Contempuls (2008, 2010), Ostravské dny, Israel Festival, Afyonkarahisar Klasik Muzik Festivali (Turecko) a také na koncertech v Japonsku. Jeho členové jsou hráči předních českých orchestrů a absolventi četných seminářů a dílen věnujících se interpretaci soudobé hudby jak v České republice, tak i ve světě. Kvartet hraje ve složení David Danel – 1. housle, Roman Hranička – 2. housle, Ondřej Martinovský – viola a Balázs Adorján – violoncello. Pro ostravský koncert vybrali díla C. Debussyho, C. Francka a H. Klimenta. (hf)

FAMA Quartet

VÝSTAVA – GALERIE SOUČASNÉ MALBY

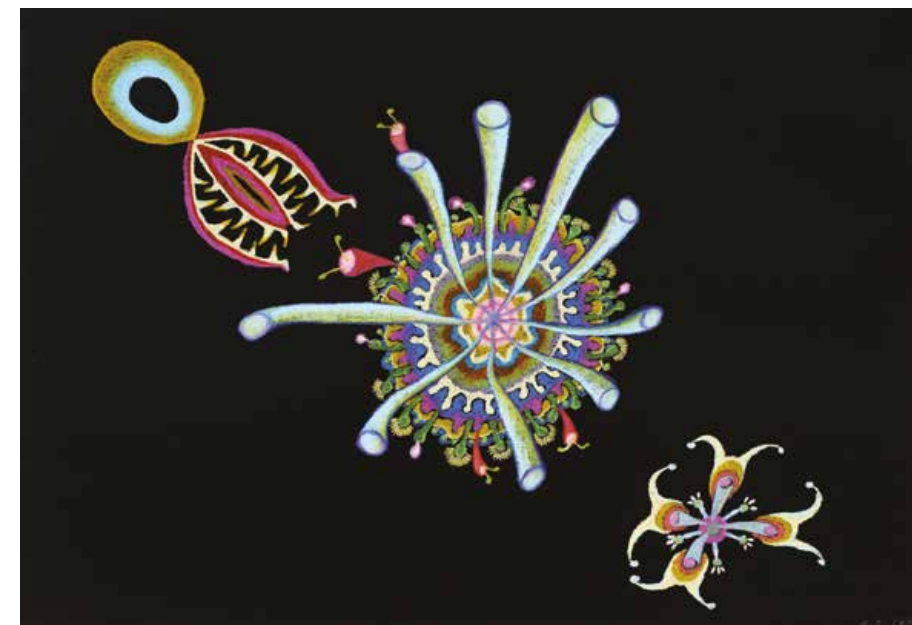
9. května – 24. června 2023

v Divadle Antonína Dvořáka

Vernisáž 9. května 2023 v 17 hodin

ERIKA BORNOVÁ: DEN, KDY SE
OTEVÍRAJÍ POKLADY

Erika Bornová, narozená 18. 10. 1964 v Praze, se stejně jako mnoho jejích vrstevníků a vrstevnic zapojila kolem poloviny osmdesátých let do série výstav nazvaných *Konfrontace*. Těmi neoficiálními akcemi v Praze a v pražském okolí se razantně přihlásila o své místo na slunci nejmladší generace umělců, myslící zcela uvolněně a svobodně a v tomto duchu také tvořící. Cítili se totiž zcela nezávislí na tehdejším systému a jeho strukturách, a to i těch výtvarných, a také nemínili upadnout do existenciálních frustrací generací předcházejících. Vzali odpovědnost za sebe, za své umění, a tím i za společnost do svých rukou – a dobře udělali. Tehdy se Erika profilovala zejména jako malířka ovlivněná novou expresí a postmoderním příklonem k mytologii a fantazijním světu, se schopností vtipné nadsázky a s koloristickou bravurou. K malířství se pak po dlouhých letech „sochařské specializace“ vrátila v poslední době a svým způsobem navázala na své umělecké začátky. Zkušenost s malováním se však projevila i v Eričině sochařství, a to nejen v práci s barvou (ostatně skulptury byly až do konce baroka barevné), ale také ve schopnosti uvažovat o soše v prostředí, které integruje jako součást díla. V obou případech – v sochařství i malířství – jde

Cyklus Rostliny, 70x100 cm, olejový pastel na papíře, 2019

Erika cíleně po námětu, po příběhu a po významové pointě. Námět pak svým výrazným vizuálním zpracováním vyvolává v divákovi silnou emoci a nutí ho reagovat. V tomto smyslu je Eričina práce navšost komunikativní.

Ostravská výstava ve foyeru Divadla Antonína Dvořáka přináší jen malířské a kresebné práce umělkyně – sochy nahrazují diváci zdejších představení – zato se dostalo vedle recentní podoby její tvorby i na unikátní obrazy z 80. let. Ty hýří divokou barevností a nadsázkou; ty současné už v sobě mají i jistou tíhu zkušeností, přesto si zachovávají překvapivě barevnou svěžest a příjemně uvolněnou fantazii. Dostáváme se s nimi do světa klidu, biomorfních tvarů

a pocitu imanentního jemného pohybu, jak se sluší na *Vodní bytosti*, či, položení do trávy, splýváme se zemí i kosmem a kolem nás rostou *Rostliny*. Erika se tedy nyní objevuje v Ostravě ve zcela jiných polohách, než jakou představuje její dar tomuto městu, vystavený o minulých i předminulých Vánocích na náměstí před Novou radnicí a vyrobený ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským. Jistě si vzpomenete na velkou, ale opravdu velkou krabici ve vánočním papíře, na níž stojí velké sáně a ty vezou velkou, ale opravdu velkou vánoční ozdobu. Teď tedy jinak, teď se vypravíme do hájemství jara a léta a možná i nekonečné slasti nekonečného mládí. (md)

DNY FAJNE RODINY

Už tradičně se na přelomu května a června Národní divadlo moravskoslezské zapojuje do ostravských **Dnů fajne rodiny** (15. května – 18. června 2023). Po celou dobu trvání akce můžete využít možnost zakoupit rodinné vstupné na vybraná představení. Budeme pro Vás mít i něco navíc.

pátek 19. května

Komentované prohlídky s Norou

Odpoledne v Divadle Antonína Dvořáka. Prohlídka divadla, návštěva zákulisí, ochutnávka divadelní inscenace *Nora*, která bude mít hned druhý den svou premiéru.

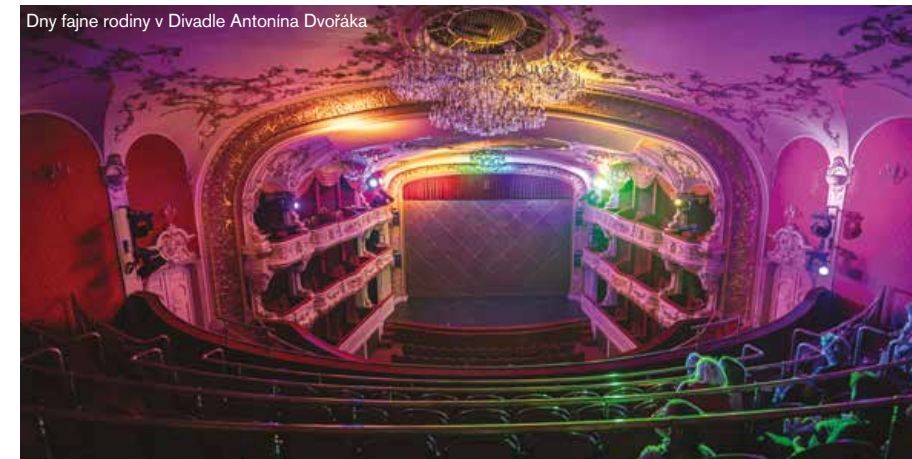
sobota 3. června

Den s Línou babičkou

Program inspirovaný rodinnou inscenací *O líné babičce*, zaměřený na vztah ob generací: děti a jejich prarodiče. Určeno

babičkám, dědečkům, vnučkám a vnukům.

Podrobnosti o všech akcích najdete na webových stránkách Národního divadla moravskoslezského www.ndm.cz

Dny fajne rodiny v Divadle Antonína Dvořáka

ATELIÉR NDM

DIVADELNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – KREATIVNÍ SETKÁVÁNÍ

Future=Now!
Festival divadelních manifestů mladých
11. – 12. června 2023

Napětí ve společnosti narůstá, on-line i off-line nenávislné projevy rozdělují veřejné mínění, padají zásadní rozhodnutí o našich životech a budoucnosti... Kde je v tom všem zmatku hlas mladé generace? Jde přece o jejich budoucnost, ale jejich slovo má v rozhodování o ní pramalou váhu!

V projektu Future = NOW! youth manifesto, který je spolufinancován Evropskou unií v programu Kreativní Evropa, spolupracujeme s mladou generací na hledání průsečíků umění a aktivismu ve vztahu k současným tématům, která zásadním způsobem ovlivní podobu jejich života v blízké budoucnosti a jsou tak logicky středobodem jejich zájmu.

Červnový festival bude setkáním tří mladých artistických skupin z Holandska, Slovinska a Česka. Kromě společných workshopů a výměny zkušeností budou na programu festivalu taky divadelní

Foto Stefan Lucassen

manifesty s palčivými tématy: hledání identity a sebelásky, gender, sociální sítě nebo enviromentální krize. Součástí bude i inspirativní představení a panelová debata s odborníky v Divadle „12“. Organizace festivalu se pod vedením divadelních lektorek ujali členové Činoherního studia

Foto Stefan Lucassen

Foto Stefan Lucassen

NDM, kteří mimo jiné zahrají svůj manifest *Za filtrem*.

Přijďte na festival – podívat se, diskutovat, zjistit, co „žere“ mladou generaci! Program najdete na www.ndm.cz v sekci Ateliér.

OPEN CALL pro mladé divadelní umělce, studenty uměleckých škol a všechny divadelní nadšence
6. června 2023 od 16 hodin v Ateliéru NDM

Hledáme mladé herce, tvůrce, zájemce o historii do mezinárodního divadelního projektu **Resistance!** **Festival moderní evropské historie.**

Skupiny mladých umělců z šesti evropských států vytvoří pod vedením divadelních profesionálů a historiků inscenaci, která bude zrcadlit jejich pohled na události spojené s aktem občanského odporu v rámci lokální historie států, v českém kontextu je tématem pražské jaro, konkrétně pak příběh Jana Palacha a dalších obětí, které jsou jedním ze symbolů odporu vůči ruské okupaci v roce 1968.

Ve dnech 7. – 11. srpna 2023 proběhne v Ateliéru NDM pětidenní intenzivní workshop, během něhož vytvoříme základ inscenace. S tou pak v první polovině roku 2024 navštívíme mezinárodní festivaly ve Francii, Holandsku, Itálii, Portugalsku a Slovinsku. V září roku 2024 proběhne festival také v Národním divadle moravskoslezském.

PŘIHLAŠUJTE SE POMOCÍ ON-LINE FORMULÁŘE na této webové adrese: bit.ly/opencallResistance

Letní divadelní škola pro pedagogy a konference s mezinárodní účastí
ARTIVISMUS: UMĚNÍ NEBO AKTIVISMUS? Jak zvednout mladou generaci ze židle?
30. – 31. srpna 2023

Letošní letní divadelní školu pro pedagogy opět rozšíříme o mezinárodní rozměr. Navazujeme na zájem, který v loňském roce vyvolalo v diskusích téma aktivizace mladých lidí a otázka jejich aktivní účasti na společenském a kulturním životě společnosti. Červenou nití divadelní školy a mezinárodní konference, která bude její součástí, bude artivismus jako propojení aktivismu a umění – konkrétně divadla.

V prvním dni LDŠ můžete absolvovat sérii krátkých prezentací zaměřených na divadelní metody práce s mládeží a seznámit se s konkrétními příklady projektů, ve kterých se propojuje škola a divadlo. Hosty konference budou čeští, holandští a slovinští umělci, pedagogové, divadelní lektori a mentoři. Součástí konference bude také praktická ukázka takovéto divadelní práce: work-in-progress (nahlédnutí pod pokličku)

Letní divadelní škola 2022
Foto Ateliér NDM

mezinárodní divadelní koprodukce na téma *youthmanifesto / manifest mladých* pod vedením režiséra Jakuba Čermáka, která bude na konci srpna v NDM probíhat.

V druhém dni vám již tradičně formou workshopů, otevřených zkoušek i přednášek představíme nabídku Ateliéru a repertoár Národního divadla moravskoslezského v divadelní sezóně 2023/2024. Můžete se těšit například na workshop Muzikálová rozcvička

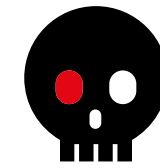
Lukáše Adama nebo na taneční workshop sólistů baletu Reie Masatomioho a Rity Pires a mnoho dalších osobních setkání a diskusí s umělci a divadelními lektorkami NDM.

Na Letní divadelní školu se můžete přihlásit pomocí on-line formuláře na této adrese: bit.ly/Letnidivadelniskola2023

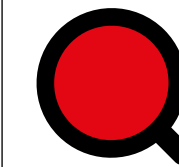
(ts)

Poetická kavárna – pořad určený milovníkům krásného slova & kavárenským povalečům.

ALŽBĚTINSKÁ POETICKÁ KAVÁRNA

Alžbětinské MLŠání* ve večeru věnované největšímu dramatikovi všech dob Williamu Shakespearovi a jeho předchůdcům i následovníkům.

*MLS – tak divadelníci důvěrně označují Shakespearovu hru Marná láska snaha

22. května 2023 od 18 hodin v kavárně Národní dům (Divadlo Jiřího Myrona)

OSTRAVA!!!

Ateliér NDM je na Facebooku: [ateliér.ndm](https://www.facebook.com/atelier.ndm)

Ateliér NDM je na Instagramu: [ateliér.ndm](https://www.instagram.com/atelier.ndm)

Opery Viktora Ullmanna ROZBITÝ DŽBÁN a CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti měly premiéru v únoru a diváci čekají už pouze dvě reprízy do konce sezóny. Na režiséra a scénografa Rocca ale budou sólisté zase dlouho vzpomínat: práce s ním je vždy inspirující! Od aktérů dostal na děkovače – jak jinak – džbán celý a s jejich podpisy. Předává Boris Prýgl, obdarovávaný Rocc vpravo. *Foto Martin Popelář*

Všichni aktéři po premiéře oper Viktora Ullmanna ROZBITÝ DŽBÁN a CÍSAŘ ATLANTIDY. Vlevo dole režisér Rocc, nahoře pátý zleva Jaromír Nohavica, který pro nás libreta přebásnil, ředitel NDM Jiří Nekvasil druhý zleva. Vpravo šéf opery NDM Marek Šedivý, vedle něj dramaturg Juraj Bajús. *Foto Martin Popelář*

Tvorbu Ohada Naharina mělo ostravské publikum možnost vidět už před 7 lety v krátkém *Boleru*, celovečerní choreografii izraelského tvůrce jsme ovšem uvedli poprvé až letos. HORA dává 11 tanečnickům prostor rozvinout pohyb na hranici lidských možností a diváka vtáhne do hry představitosti, jakou si on sám zvolí. Premiérově obsazení s asistentkou choreografa na jevišti DJM. *Foto Martin Kusyn*

Výstavu „modrých“ obrazů mladé výtvarnice Bronislavy Orlické si můžete v Galerii současné malby ve foyeru Divadla Antonína Dvořáka prohlédnout až do začátku května. Malířka výstavu spolu s kurátorem Martinem Mikoláškem a ředitelem NDM Jiřím Nekvasilem v březnu zahájila. *Foto Martin Kusyn*

Balet NDM zazářil v březnu na festivalu Tanztage v německém Oldenburku. Foto Shino Sakurado ze sólového výstupu choreografie ROSSINIHO KARTY si pořadatelé festivalu dokonce vybrali na vizuál celého festivalu! Takhle byl vidět v ulici. *Foto Lenka Dřimalová*

Dirigent naší opery JIŘÍ HABART zazářil na evropské prestižní soutěži dirigentů do 30 let (Donatella Flick Conducting Competition) v Londýně. Z 80 účastníků se „prodíroval“ mezi nejlepší trojici a řídil Londýnský symfonický orchestr! Tleskáme a gratulujeme! *Foto archiv soutěže*

MARIE ANTOINETTA – osud dívky, která se narodila císařovně Marii Terezii a nevyhnutelně se stala loutkou na mocenské šachovnici své matky, vyprávěný spisovatelem Stefanem Zweigem a jeho ženou Lotte v jejich posledním, brazilském exilu. To je adaptace románu pro jeviště Divadla Antonína Dvořáka. První velká titulní role pro Sáru Erlebachovou! *Foto Martin Kusyn*

Ohad Naharin je světová špička moderního tance! Držitel mnoha ocenění vytvořil originální pohybový jazyk gaga a používá jej ve svých choreografiích, které tvoří výhradně pro izraelský soubor Batsheva Dance Company. Málokdy dovolí jinému tělesu nastudovat své dílo. Baletu NDM se té pocty dostalo a HORA měla premiéru 16. března 2023. Na snímku choreograf s našimi tanečnicí na jedné z posledních generálek. *Foto Sergei Gherciu*

JANÁČKOVA HUDEBNÍ POEZIE rozezněla v půlce března slavnostní sál Táni Hodanové v Divadle Jiřího Myrona. Cyklus komorních koncertů obohatil recitál sólisty Národního divadla Iva Hrachovce, na klavír doprovázela Johanna Haniková. Koncerty pořádáme ve spolupráci s uměleckou agenturou Presto. *Foto Martin Kusyn*

Máme se proč usmívat aneb baletní soubor NDM po fenomenálním přijetí na březnovém festivalu Tanztage v německém Oldenburku! Dlouhotrvající aplaus vestoje a dvě vyprodaná představení ROSSINIHO KARET! S inscenací právě míříme do Izraele, kde máme v květnu v plánu celkem šest představení v Tel Avivu, Haifě i Jeruzalémě. Ostravská derniéra je už 25. května. *Foto archiv*

SVĚTOVÝ DEN DIVADLA 27. března jsme samozřejmě slavili prací, ale pozvali jsme k nám i vás prostřednictvím kamery České televize. V Dobrém ránu s ČT jsme postupně prošli dílnami na výrobu dekorací, křehčovými, technickým zázemím a ve finále jste mohli nahlédnout na zkoušku Wagnerovy opery TANNHÄUSER. V dámské křehčovně přiblížila výrobu kostýmů redaktorka Lindě Bendové šéfkla Iva Koplová. Kdo se nestihl podívat živě, má možnost si všechny čtyři návštěvy pustit v iVysílání. *Foto Šárka Swiderová*

Další POETICKÁ KAVÁRNA se nesla v rozmarném duchu! Společně s Tomášem Jirmanem, Robertem Fintou, Vítem Rolečkem a Davidem Schreiberem jste si mohli v kavárně Národní dům užít příjemný večer věnovaný nejen rozmarům francouzské královny Marie Antoinetty, ale i těm našim-vaším. *Foto Martin Kusyn*

KAVÁRNA NÁRODNÍ DŮM

- ZÁKUSKY A DORTY by KOLBABA
- CHLEBÍČKY, CHLEBY A POMAZÁNKY VLASTNÍ VÝROBY
- CATERING NA MÍRU

REZERVACE STOLU A OBJEDNÁVKY
NA TELEFONU: **725 318 566**

PONDĚLÍ – ZAVŘENO
UTERÝ – PÁTEK 9–18

SOBOTA od 17.30 (pouze pro návštěvníky DJM v den představení)
NEDĚLE od 15.00 (pouze pro návštěvníky DJM v den představení)

INSTAGRAM: @KAVARNANARODNI
FACEBOOK: @KAVARNANARODNIDUMOSTRAVA
E-MAIL: kavarnanarodnidum@gmail.com
ADRESA: Čs. legií 148/14, Ostrava

klia
květinové studio

Hlučín
Ostravská 7, 747 01 Hlučín

Avion Shopping park
Rudná 3114/114,
730 30 Ostrava

www.studioklia.cz

INFORMUJEME VÁS

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legií 148/14, 701 04 OSTRAVA – Moravská Ostrava,
telefon: 596 276 111, e-mail: vstupenky@ndm.cz

KDE SI MŮŽETE ZAJISTIT VSTUPENKY
ČI DÁRKOVÉ VOUCHERY?

- **PRODEJ VSTUPENEK v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legií 148/14, Ostrava**

pondělí	9.00 – 17.00
úterý až pátek	8.00 – 17.00
sobota	9.00 – 12.00

tel.: 596 276 203
596 276 242
e-mail: vstupenky@ndm.cz
objednávky vstupenek nad 10 ks
tel.: 596 276 189
596 276 260
- **PRODEJ PŘEDPLATNÉHO v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legií 148/14, Ostrava**

pondělí	9.00 – 13.00	13.30 – 17.00
úterý	8.00 – 13.00	13.30 – 15.30
středa	8.00 – 13.00	13.30 – 17.00
čtvrtek	8.00 – 13.00	13.30 – 15.30
pátek	8.00 – 13.00	13.30 – 15.30

tel.: 596 276 202, 724 892 133
e-mail: predplatne@ndm.cz
- **e-VSTUPENKY, DÁRKOVÝ VOUCHER a MOJE ABO**
– nakupujte, plaťte a tiskněte v pohodlí domova na www.ndm.cz (zvýhodnění senior, dítě, ISIC, ITIC lze uplatnit i na e-vstupenky)
- v prodejních sítích **Colosseum Ticket** a **Ticketportal**
- **hodinu před začátkem představení u pokladny**
– v Divadle Antonína Dvořáka – telefon: 596 276 420
– v pasáži Divadla Jiřího Myrona – telefon: 596 276 242
- na dalších prodejních místech NDM – jejich seznam najdete na www.ndm.cz

Předplatné na sezónu 2023/2024 v prodeji od 2. května

VEŘEJNÉ GENERÁLKY

Vstupenky je možné zakoupit **on-line**, ale také v pokladně **v pasáži v Divadle Jiřího Myrona**. Na veřejné generálky platí jednotné vstupné. Konání veřejné generálky určuje inscenační tým.

CENÍK VSTUPENEK

Ceník vstupenek na jednotlivá představení a přehled poskytovaných zvýhodnění naleznete v pokladnách NDM.

U nevyprodaných představení jsou vstupenky v prodeji **hodinu před začátkem představení přímo ve večerních pokladnách** v Divadle Antonína Dvořáka a v divadelní pasáži v Divadle Jiřího Myrona.

ZÁKLADNÍ OBCHODNÍ INFORMACE PLATNÉ PRO 104. SEZÓNU

Ceny a zvýhodnění jsou poskytovány dle aktuálního ceníku Národního divadla moravskoslezského

- **zvýhodnění 50% pro seniory nad 65 let, pro ZTP, ZTP/P** (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- **zvýhodnění 50% pro držitele ISIC karty / studentské karty**, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- **zvýhodnění 50% pro držitele ITIC karty / pro pedagogy**, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenky (neplatí pro gala, premiéry, hostující soubory, silvestrovská a mimořádná představení)*
- **zvýhodnění 50% na rodinné vstupné** (pouze u takto označených představení)
- zvýhodnění se nesčítají
- NDM je oprávněno poskytovat zvýhodnění změnit / uplatnit pouze na vybraná představení

* pokud není uvedeno jinak

PODPORUJÍ NÁS

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace, je financována z rozpočtu statutárního města Ostrava.

Aktivity Národního divadla moravskoslezského jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem.

prodej – předprodej vstupenek

15. ročník divadelního festivalu DREAM FACTORY

25. 5. – 3. 6. 2023
Ostrava

výběr z programu

čtvrtek 25. 5. – 19.00
DK Poklad — divadelní sál

BURIAN

Divadlo F. X. Šaldy, Liberec
Životopisná groteska o libereckém králi komiků, který hrál za každou cenu. Podle nominací na Cenu divadelní kritiky jde o jednu z nejlepších českých her roku 2021, kterou zdobí zejména herecký výkon Veroniky Korytářové v roli Buriana, která za něj obdržela Cenu Thálie.

neděle 28. 5. – 18.30
Divadlo Antonína Dvořáka

FIFTY

Dejvické divadlo, Praha
Jak můžou prezidentské volby zhatit vysněnou švédskou trojku? Také o tom je nová inscenace Petra Zelenky s Ivanem Trojanem v hlavní roli, která vynesla Dejvickému divadlu dohromady tři Ceny divadelní kritiky 2022.

pondělí 29. 5. – 18.30
Divadlo loutek Ostrava

KOČKA NA ROZPÁLENÉ PLECHOVÉ STŘEŠE

Činoherní klub, Praha
Rodinná oslava, dusno a cosi stále visí ve vzduchu... Je bouřka v nedohlednu, anebo blíž, než bychom čekali? Klasika amerického dramatu s Annou Fialovou a Janem Hájkem coby ústřední dvojici.

úterý 30. 5. – 18.30
Divadlo loutek Ostrava

IOKASTÉ

Slovenské komorné divadlo, Martin & Městská divadla pražská
Moderní verze klasického mýtu o toxické maskulinitě od Sofokla až po Donalda Trumpa. Střet antiky se současností, střet mýtu s #metoo. Feministická odplata, za kterou z velké míry stojí muži, je výsledkem mezinárodní spolupráce MDP a SKD Martin.

Vstupenky na všechna festivalová představení můžete zakoupit online na www.dfov.cz nebo na pokladně Divadla Petra Bezruče. Vstupenky na představení v Porubě lze zakoupit také na pokladně DK Poklad a vstupenky na představení Dejvického divadla Fifty rovněž zakoupíte v předprodeji Národního divadla moravskoslezského.

www.ndm.cz

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA

PROGRAM – KVĚTEN 2023

2.	BOUŘLIVÁ PLAVBA – derniéra	V.	18.30	Č
3.	TOSCA		18.30	O
4.	MARIE ANTOINETTA	ČP	18.30	Č
5.	TANNHÄUSER	IV.	18.00	O
11.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	C	18.30	O
13.	DON QUIJOTE		18.30	B
20.	NORA – premiéra	PP	18.30	Č
21.	DON QUIJOTE		16.00	B
23.	PRODANÁ NEVĚSTA	E	18.30	O
24.	NORA – první repríza	II.	18.30	Č
25.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	C	18.30	Č
26.	MANON – derniéra	IV.	18.30	O
27.	MARIE ANTOINETTA		18.30	Č
28.	FIFTY – Dejvické divadlo – 15. ročník festivalu Dream Factory Ostrava		18.30	HOST
30.	TANNHÄUSER	VOP	18.00	O
31.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	F	18.30	Č

PROGRAM – ČERVEN 2023

1.	ZAHAJOVACÍ KONCERT MHF LEOŠE JANÁČKA 2023		19.00	HOST
2.	NORA	D	18.30	Č
8.	NORA	C	18.30	Č
9.	RUSALKA		18.30	O
10.	DON QUIJOTE		18.30	B
11.	DON QUIJOTE – derniéra		16.00	B
13.	NORA	ČP	18.30	Č
14.	MARIE ANTOINETTA	II.	18.30	Č
16.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů	IV.	18.30	Č
18.	WALTOVY POHÁDKY – koncert žáků Baletního studia NDM		18.30	B
22.	DALIBOR – premiéra	PP	18.30	O
24.	DALIBOR – druhá premiéra	MP	18.30	O
28.	PRODANÁ NEVĚSTA – zájezd Litomyšl		21.00	O

Změna programu vyhrazena!

Červeně označené dny – so, ne, svátky
O – opera, Č – činohra, B – balet, M – muzikál

Předplatitelské skupiny:
E, F, C, D, N, V., II., VII., IV., VOP, PP, MP, P, ABEND

MOJE ABO

Šetřete svůj čas a namíchejte si své vlastní předplatné

DIVADLO JIŘÍHO MYRONA

PROGRAM – KVĚTEN 2023

2.	REBECCA		18.30	M
3.	REBECCA		18.30	M
4.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	VII.	18.30	M
5.	WEST SIDE STORY		18.30	M
9.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	E + ABEND	18.30	Č
10.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		18.30	M
11.	HABAĐÚRA – derniéra		18.30	Č
12.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	IV.	18.30	M
13.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET		18.30	M
14.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	N	15.00	M
16.	KOČKY		18.30	M
17.	KOČKY		18.30	M
19.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	D	18.30	M
20.	PRODUCENTI		18.30	M
21.	PRODUCENTI		16.00	M
23.	DONAHA! (Hole dupy)		18.30	Č
24.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		18.30	M
25.	ROSSINIHO KARTY – derniéra		18.30	B
26.	HARPAGON JE LAKOMEC?		18.30	M
29.	Shakespearovské MLSání s Martinem Hilským		17.00	

Změna programu vyhrazena!

PROGRAM – ČERVEN 2023

1.	HOŘÍ, MÁ PANENKO	VII.	18.30	Č
2.	PRODUCENTI		18.30	M
3.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		18.30	M
10.	MARNÁ LÁSKY SNAHA – premiéra	PP	18.30	Č
13.	MARNÁ LÁSKY SNAHA – první repríza	E	18.30	Č
14.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET	F	18.30	M
15.	HORA	VII.	18.30	B
16.	HORA	P	18.30	B
17.	PRODUCENTI		18.30	M
18.	MARNÁ LÁSKY SNAHA	N	15.00	Č
20.	WEST SIDE STORY		18.30	M
21.	HOŘÍ, MÁ PANENKO		18.30	Č
22.	KOČKY		18.30	M
23.	DONAHA! (Hole dupy)		18.30	Č
24.	HARPAGON JE LAKOMEC?		18.30	M
25.	HARPAGON JE LAKOMEC? – derniéra		16.00	M
27.	KOČKY		18.30	M
28.	KOČKY		18.30	M
29.	KOČKY – derniéra		18.30	M

VYUŽIJTE SVÉ ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY

Kde? U nás, v Národním divadle moravskoslezském!
Zpřijemněte si večery divadelními zážitky.

K nákupu vstupenek můžete využít
poukázky Sodexo – Flexi Pass,
Dárkový Pass, Relax Pass a Fokus Pass.

Poukázky mohou být použity pro nákup vstupenek na všechna představení NDM.

Jak na to? Vyberte si libovolné představení, zaplatte v pokladně poukázkami a užijte si krásný večer!

ON-LINE REZERVACE A NÁKUP VSTUPENEK

Přímo z domova si můžete nejen vybrat titul a termín návštěvy divadla, ale i provést rezervaci či zakoupit vstupenky na webových stránkách divadla www.ndm.cz

Přes on-line nákup lze využít zvýhodnění pro seniory, děti, ISIC a ITIC

DIVADELNÍ KLUB

PROGRAM – KVĚTEN 2023

26.	NĚCO PRO LIDI – derniéra		19.00	Č

Změna programu vyhrazena!

MOJE KARTA NDM

Více divadla za méně peněz...

- karta bude **automaticky uplatňovat** vyšší zvýhodnění
- **jednorázová investice** do nákupu karty 80 Kč
- je **přenosná** a můžete ji **darovat**
- uplatnění slev při nákupu vstupenek i **on-line**
- platnost **1 rok** od data zakoupení a **bezplatná aktivace** karty na další období

Zvýhodnění až -60% z ceny vstupenky

PROGRAM – KVĚTEN 2023

5.	HODNÝ PAN DOKTOR	19.00	Č
9.	JONÁŠ A TINGL-TANGL – zájezd Frýdek-Místek	19.00	M
10.	DÍTĚ A KOUZLA – derniéra	17.00	O
11.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
12.	HODNÝ PAN DOKTOR – derniéra	19.00	Č
13.	O LÍNĚ BABIČCE	17.00	Č
14.	POHÁDKA O BÍDNÉM HAVÍŘI	10.00	M
18.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
23.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
25.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
27.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI – premiéra	17.00	M
29.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	10.00	M
29.	TANEC NEVDĚČNIC & DIDO A AENEAS	19.00	O
30.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
31.	TANEC NEVDĚČNIC & DIDO A AENEAS	19.00	O

NOVINKY ZE SVĚTA DIVADLA!

Zajímá Vás, co se děje u nás v divadle? Chcete být informováni, dostávat měsíční programy, aktuality nebo třeba PDF verzi tohoto časopisu a zpravodaje?

JE TO JEDNODUCHÉ!

Stačí vyplnit krátký formulář na webových stránkách divadla www.ndm.cz/cz/newsletter a budeme Vám pravidelně zasílat všechny naše novinky!

PROGRAM – ČERVEN 2023

1.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
5.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI – pro školy	10.00	M
5.	PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years)	19.00	M
6.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
7.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
8.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
9.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
10.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	16.00	M
11.	FESTIVAL V ČESKU		
12.	FESTIVAL V ČESKU		
13.	FESTIVAL V ČESKU		
14.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
15.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
16.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
18.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	16.00	M
21.	O LÍNĚ BABIČCE – pro školy	10.00	Č
22.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI – pro školy	10.00	M
23.	O LÍNĚ BABIČCE – pro školy	10.00	Č
23.	PĚT LET ZPĚT (The Last Five Years) – derniéra	19.00	M
27.	O LÍNĚ BABIČCE – pro školy	10.00	Č

Změna programu vyhrazena!

SLAVNOSTNÍ SÁL TÁNI HODANOVÉ

PROGRAM – KVĚTEN 2023

18.	KOMORNÍ KONCERT AGENTURY PRESTO	19.00	
29.	DIDO A AENEAS	20.15	O
31.	DIDO A AENEAS	20.15	O

PROGRAM – ČERVEN 2023

8.	KOMORNÍ KONCERT AGENTURY PRESTO	19.00	

VYHRAJTE POUKAZ NA ZÁJEZD V HODNOTĚ 35 000 KČ

Zalette si s průvodcem třeba do Londýna nebo New Yorku přímo z Ostravy. Vybírejte ze 400 termínů zájezdů do více než 80 zemí světa!

Poznávejte svět, poznávejte sebe

Chci jet

radynacestu.cz

INSPIROVÁNÍ TRADICÍ...

PREMIÉRY NOVÉ SEZÓNY

OPERA

Bedřich Smetana (1824–1884)

TAJEMSTVÍ

Obnovené premiéry 12. a 14. října 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

Bedřich Smetana (1824–1884)

ČERTOVA STĚNA

Obnovené premiéry 14. a 16. prosince 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

Bedřich Smetana (1824–1884)

BRANIBOŘI V ČECHÁCH

Obnovené premiéry 22. a 24. února 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

Bedřich Smetana (1824–1884)

LIBUŠE

Koncertní uvedení 10. března a 12. května
2024 v Divadle Jiřího Myrona

Leoš Janáček (1854–1928)

PŘÍHODY LIŠKY

BYSTROUŠKY

Premiéry 6. a 8. června 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

ČINOHRA

Kamila Hladká (1981) –
Sabina Macháčová (1990)

HORNICKÉ VDOVY

Česká premiéra 27. října 2023
v Divadle „12“

Michael Frayn (1933)

BEZ ROUCHA

Premiéra 11. listopadu 2023
v Divadle Jiřího Myrona

William Shakespeare (1564–1616)

RICHARD III.

Premiéra 13. ledna 2024
v Divadle Jiřího Myrona

Neil Simon (1927–2018)

ZTRACENO V YONKERS

Česká premiéra 20. ledna 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

Florian Zeller (1979)

PRAVDA

Premiéra 15. března 2024 v Divadle „12“

Euripides (asi 480 př. n. l. – 405 př. n. l.)

MÉDEIA

Premiéra 27. dubna 2024
v Divadle Antonína Dvořáka

Tomáš Dianiška (1984)

DEN ZÚCTOVÁNÍ

Světová premiéra 4. května 2024
v Divadle Jiřího Myrona

BALET

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)

LABUTÍ JEZERO

Premiéry 16. a 18. listopadu 2023
v Divadle Antonína Dvořáka

RAPSODIE BOHEMIA

Světová premiéra 11. dubna 2024
v Divadle Jiřího Myrona

OKNO

Světová premiéra 18. května 2024
v Divadle „12“

MUZIKÁL

Lionel Bart (1930–1999)

OLIVER!

Premiéry 5. a 7. října 2023
v Divadle Jiřího Myrona

Zdeněk Král (1971) –

Marek David (1994) –

Tomáš Novotný (1985)

INTERVIEW

Světová premiéra 1. prosince 2023
v Divadle „12“

Fred Ebb (1928–2004) –

Bob Fosse (1927–1987) –

John Kander (1927)

CHICAGO

Premiéry 29. února a 2. března 2024
v Divadle Jiřího Myrona

Cyndi Lauper (1953) – Harvey Fierstein
(1954)

KINKY BOOTS

Česká premiéra 13. června 2024
a druhá premiéra 15. června 2024
v Divadle Jiřího Myrona

**Předplatné
v prodeji
od 2. května
2023**

9. a 10. září 2023 – GALAVEČER K ZAHÁJENÍ DIVADELNÍ SEZÓNY

JEDEN VEČER • DVĚ DIVADLA • ČTYŘI SOUBORY